

PANORAMA

Het Nieuwe Jaar is ingetreden.

LOS LOVERS.

Een stil hoekje bij de kerk.

W. v. d. Randen:

„Twaalf heit de klok,
de klok heit twaalf.”

GOEDEREDEE

en zijn nachtwaker

„Als m'al d'oude schrift en boecken
gaet doorsoecken
Vindt men niet Goerees begin
Maar voor ses mael hondert jaren
Sagh m'hier varen
Vele schepen uijt en in.”

ALDUS bezong een oude schrijver 't prachtige Goedereede en hij zal 't wel hebben geweten.

De naam van deze oeroude stad is eigenlijk 'n samenvatting van twee woorden nl. goede en reede. Goede reede beteekent goede ankerplaats.

Uit die goede ankerplaats zal 'n gehucht zijn ontstaan, toen 'n dorp, en later 'n stad.

Goeree is 'n groote koopstad geweest, scheepvaart en visscherij bloeiden er. Het had sterke forten en was van een zwaren muur voorzien.

Door velerlei omstandigheden

is zijn grootheid aan 't tanen gegaan en op het oogenblik is 't een stil, vergeten, doch zeer mooi stadje.

In den loop der eeuwen zijn de rampen niet aan Goeree bespaard gebleven.

In 1283 braken de dijken en de stad leed veel schade. Ook in 1304 overstroomde de stad en in 't zelfde jaar sloeg Jan van Brabant, echtgenoot van Jacoba van Beieren, 't beleg voor Goeree, waar het krijgsvolk veel huizen in vlammen deed opgaan.

Op 22 Juli van het jaar 1490 verscheen plotseling Frans van Brederode met 26 schepen voor Goeree en eischte de stad op voor hertog Filips. Alle visschers waren op zee, doch hunne vrouwen verdedigden met de nog aanwezige mannen de stad en de vijand vertrok.

Van de vestingwerken en bastions is niets meer over, er bevinden zich echter nog zeer oude huizen en 'n toren met welks bouw men in 1414 begon.

Eén middeleeuwsche gewoonte

Thomas en z'n klepper bij 't licht van een straatlantaarn.

De klepperman passeert tijdens z'n nachtelijken tocht een oud huisje uit 1613.

echter is men in Goeree trouw gebleven. Nog steeds loopt vanaf tien uur in den nacht de klepperman door de straten der vestingstad en roept de uren af. Met z'n enormen klepper en 'n lantaarn gewapend loopt Thomas tot 's ochtends vier uur langs grachten en straten en waakt. Zijn taak is 't te letten op brand en vooral op 't water. 't Water is nog altijd de gevaarlijkste vijand van de stad en 't kan in eenige uren 'n groot deel er van overstroomen. Op dieven behoeft de waker niet te letten, die zijn er niet in Goeree.

Een ronde van z'n nachtelijken tocht hebben we meegemaakt. Geen levende ziel was op straat, de straatlantaarns waren getemperd en zelfs in de huizen brande haast geen licht meer.

Fantastisch belichte oude geveltsjes, moe tegen elkaar geleund, zagen we. Onze tocht ging langs den eeuwenouden toren, langs sloppen en steegjes en langs de kleine haven.

Af en toe klinkt de klepper en verscheurt bruusk de stilte.

Daar slaat de torenklok twaalf zware slagen en na den laatsten dreunenden slag verheft Thomas z'n stem, en

„twaalf ure heit de klok,

de klok heit twaalf”

galmt door den nacht, gevolgd door 'n paar forsehe tikken van den klepper.

Als we eindelijk te bed zijn en trachten in te slapen, is daar plotseling onder ons venster 't felle geluid van den klepper en 'n zware stem galmt „één ure heit de klok”.

Met z'n enormen klepper en 'n lantaarn gewapend loopt Thomas tot 's ochtends vier uur langs grachten en straten en waakt.

Een der prachtige oude straatjes die op de markt uitmonden.

De markt van Goeree met op den achtergrond den eeuwenouden toren.

DE BESCHERMENGE VAN TREIN 824

door Hugh Spencer

MINSTENS tienmaal had Dorian Lawrence zich dien dag afgevraagd, waar het vreemde gevoel van onrust toch vandaan kon komen, dat haar telkens bekreep. Een reden om zoo onrustig te zijn was er niet. Haar vader was vandaag niet minder dan gisteren, éér beter. Zijn temperatuur was bijna normaal en overigens is een voorspoedig genezende beenbreuk géén ziekte, waarover men zich ongerust zou hoeven maken.

De oorzaak van dat onbehaaglijke gevoel moest dus elders liggen.

De éénige verklaring, die zij eraan kon geven, hing samen met een bezoek, dat post no. 119

's morgens had gehad. Misschien was die gedachte een dwaasheid, want verontrustend was dat bezoek niet geweest. Alleen ongewoon. Seinpost no. 119 aan de spoorlijn Quebec-Vancouver lag midden in een wildernis van uitgestrekte bosschen, tusschen Regina en Calgary in. Men zag er nooit vreemden — alleen nu en dan iemand van het spoorwegpersoneel, die met den goederentrein meekwam, levensmiddelen en salaris afgaf, en dan weer met den trein verder reed naar den volgende post. Dorian herinnerde zich niet, dat zij de laatste vijf, zes jaren hier ooit een vreemde had gezien.

Dien morgen was er echter een bezoeker geweest aan post no. 119. Hij stond ineens midden in het woonvertrek — het kloppen had zij niet gehoord, wíl zij in het seinvertrek bezig was. Zij was meer verrast dan geschrokken — schrikachtig was zij trouwens niet. Zoo op het oog leek hij een heer, 'n beetje fatterig zelfs, en het eenige wat haar in hem had tegengestaan was de opdringerigheid, waarmee hij haar terstond het hof begon te maken. Koel had zij hem te verstaan gegeven, dat zij niet van complimentjes gediend was en toen de bezoeker de stem van haar vader uit het aangrenzende slaapvertrek vernam, was hij spoedig weer heengegaan. Hij had haar slechts gevraagd hoe laat trein no. 824 hier 's avonds voorbijreed en hoe lang het hier vandaan loopen was naar Calgary. Méér niet — met een zwiegrigen groet was hij verdwenen, een eindje de lijn langs en toen het bosch in.

Anders was er niets voorgevallen. Het was wél vreemd in deze eenzame wildernis, tachtig mijl ver van de bewoonde wereld, een voetganger aan te treffen, maar daar waren minstens tien verklaringen voor te vinden, die niets verontrustends hadden. 't Was zonderling, zij kwam zichzelf als een raadsel voor vandaag...

Nu was het avond — zeven uur. Buiten was het reeds donker, in huis brandden de lampen en haar vader lag op bed te lezen. Plotseling keek hij op. „Waar blijft het tijdsein, Dorian? Je hebt den klikker toch niet vastgezet?”

Dorian wierp een blik op de klok. Het was twee minuten óver zeven en het tijdsein, dat een paar maal per dag vanuit Regina langs de posten gezonden werd, liet zich wachten. Zij stond op en keek naar het seintoestel. De klikker stond los, het sein kon dus doorkomen.

„Vijf over zeven en nóg geen tijdsein. Er zal toch niets anders aan de hand zijn met het toestel? Roep post 118 eens op, Dorian.”

Zijn woorden maakten Dorian's onrust weer wakker. Zij legde de hand op den seinsleutel en tikte de punten en strepen van het Morse-alphabet af. „Hallo, post 118, hier 119...”

Tot haar verbazing kwam er geen antwoord.

Wat was er gebeurd op post 118? Snel besloot ze post 117 op te roepen. En ook hiervan kreeg zij geen antwoord. Toen trachtte zij verbinding te krijgen met Regina. Het station antwoordde echter evenmin en thans probeerde zij het aan den anderen kant van de lijn.

„Hallo, post 120, hier 119 — kom ik door?”

„Hier 120 — wacht u ook op het tijdsein?” vroeg de seinhuwachter van den volgende post.

Dorian werd zenuwachtig. De storing lag dus niet in het toestel, doch in de lijn. Post 118 gaf geen antwoord — tusschen dezen post en den haren moest de telegrafische verbinding dus verbroken zijn. Vluggende zijde post 120 af en trad het slaapvertrek van haar vader binnen.

„Een defect aan de lijn, vader; 118 geeft géén antwoord, wél 120...”

Zij keken elkaar aan — wat had dat te beteekenen? Om kwart vóór zeven had Regina het vertrek van trein no. 824 nog afgeëind en de lijn moest dus het laatste kwartier defect zijn geraakt. Maar hoe komt een telegraaflijn, die wekelijks grondig van post tot post wordt geïnspecteerd, plotseling defect, als er zelfs geen zuchtje wind staat? 't Was vreemd, onverklaarbaar...

„Roep 120 nog maar eens op,” besloot de seinhuwachter. „Vraag of ze Calgary willen waarschuwen, om morgen de lijn na te komen zien. Zelf kan ik het nu niet doen.”

Dorian knikte. Zij was niet gerust, nu ook haar vader geen verklaring voor het defect had kunnen vinden, maar aan eenig gevaar dacht zij nog niet. Voor zij post 120 opriep, probeerde zij het eerst nog eens met post 118. Zij ontving echter niets terug en voor de tweede maal legde zij de hand aan den seinsleutel. Toen werden haar oogen plotseling groot van verbazing — van post 120 kreeg zij evenmin antwoord meer.

„Vader... nu geven ze geen van alle antwoord,” keerde zij bij haar vader terug.

De oude Lawrence was even verbijsterd als zij. En plotseling fronste hij zijn borstelige wenkbrauwen. „Dat beteekent,” zei hij langzaam, „dat wij van de buitenwereld afgesloten zijn. Er is iets aan de hand — het defect aan de lijn is opzettelijk veroorzaakt...”

„Trein 824,” schreeuwde Dorian. „Die man vroeg vanmorgen hoe laat de trein hier passeerde — ze moeten iets van plan zijn met 824...”

Haar vader keek haar verschrikt aan. Trein no. 824 was de voornaamste en snelste landverbinding tusschen het Oosten en het Westen, tusschen den Atlantischen en den Stillen Oceaan. Hij was altijd bezet met honderden reizigers en het was inderdaad lang niet onmogelijk, dat een bandietenbende het plan had opgevat er een aanslag op te plegen. De verlaten streek leende er zich bijzonder goed voor en

nu de telegrafische verbinding van post 119 verbroken was, kon de trein onmogelijk onderweg opgehouden worden.

Lawrence deed een poging om op te staan — hij wilde eruit, een onderzoek gaan instellen. Maar het gipsverband belette hem iedere beenbeweging en Dorian drukte met kracht zijn schouders weer neer.

„U blijft hier, ik zal erop uitgaan,” sprak zij vastberaden. Haar angst en onrust hadden plaats gemaakt voor koel overleg. De bezoeker van 's morgens had gevraagd, hoe laat de trein post 119 passeerde — daaruit viel af te leiden, dat het plan van den overval hoogst waarschijnlijk voorbij dezen post zou worden uitgevoerd. De spoorlijn naar het Oosten was dus vrij — zij had niets anders te doen, dan naar post 118 te rijden en te waarschuwen, dat de trein opgehouden moest worden.

Haar vader wilde protesteeren, maar Dorian hield voet bij stuk. Er was geen gevaar en met de behandeling van de oude locomotief, waarmee haar vader elke week de spoorlijn schouwde, was zij even vertrouwd als hij. Lawrence liet zich eindelijk overreden en Dorian snelde naar buiten. De locomotief stond op een zijlijntje — een oud model, waarvan de vuurkist omgebouwd was voor het gebruik van stookolie. Vluggende zijde de branders, tankte het reservoir vol en vulde den ketel bij. Toen keerde zij in huis terug — het zou nog een half uur duren, voor zij voldoende stoom had.

Tevergeefs riep zij de naaste posten nog eens op — zij waren inderdaad van de buitenwereld afgesloten.

Een snik onderdrukkend, omhelsde zij haar vader. Toen repte zij zich naar buiten. Zij moest zich haasten — over een half uur zou de trein passeeren en seinpost 118 lag vijftien mijl hier vandaan. Vóór zij de locomotief beklom, wierp zij eerst een spiedenden blik in de richting van post 120. Er was nergens een levend wezen te zien, geen beweging te bespeuren — koud glinsterden de rails in het zwakke maanlicht. Toch had zij het huiveringwekkende gevoel, dat zij werd aangeglurd door honderden verborgen oogen, die haar hoonend bedreigden.

Rillend beklom zij de locomotief, draaide de remblokken los en trok den handle van de stoomleiding over. Langzaam zette de machine zich in beweging — het zijspoor af en het hoofdspoor op. Daar wisselde zij. Een korte fluitstoot als groet aan haar vader — en toen reed zij weg. Het was kwart vóór achten en over vijf en twintig minuten zou trein no. 824 seinpost 118 passeeren...

Onder het rijden maakte zich een zenuwachtige opwindung van Dorian meester. Zij twijfelde eraan of zij nog op tijd zou komen, hoewel die vrees volkomen ongegrond leek. Scherp keek zij over de spoorbaan uit — een verhoogd bed met vier glinsterende slangen, een dreigement met tientallen onbekende gevaren. Links en rechts lagen de bosschen — donkere massa's, waarin wellicht nog méér gevaren loerden.

Rikketik-rikketik-rikketik, denderde de locomotief en haar hart klopte hetzelfde de rhythme — een rhythme van angst en gejaagdheid...

't Was tien vóór acht. Zij had vijf minuten gereden — vijf mijlen afgelegd. Nu nog tien en dan was het gevaar bezworen. Zij tuurde langs de glimmende rails en plotseling stokte haar adem. Daarginds — op ongeveer vijfhonderd meter afstand — leek het, of de glinsterende slangen aan de rechterzijde van de spoorbaan doorgesneden waren. Er lag een donkere streep — een boomstam of een telegraafpaal...

De ontdekking sloeg haar met wanhoop. Het was nu wel zeker, dat er misdadigers bezig waren duistere plannen uit te broeden. Zij hadden de spoorlijn naar het Oosten geblokkeerd — post 119 willen beletten, post 118 te waarschuwen. En als het haar niet gelukte die hindernis binnen een of twee minuten uit den weg te ruimen, was trein no. 824 tóch verloren...

Er rees een snik in haar keel op, haar oogen vulden zich met tranen. Maar het volgende oogenblik drong het gevaar, dat haar bedreigde, haar tot snel en vastberaden handelen. Zij sloot den stoom af en draaide vlug de rem aan. Langzaam minderde de locomotief vaart, de wielen schuurden snerp langs de rails en op tien meter afstand van de hindernis stond zij stil. Het was een telegraafpaal, zij zag het nu duidelijk...

Terwijl zij op de vuurplaat rondkeek naar een of ander werktuig, dat zij als koevoet zou kunnen gebruiken, zag zij een schaduw door de kleine ruimte glijden. Zij ontstelde hevig en meer werktuiglijk dan bewust nam zij een schroefleutel in haar rechterhand. Toen wendde zij zich vlug om — juist op tijd, om een keurig gekleed jongmeusch in de cabine te

zien verschijnen. Het was haar bezoeker van 's morgens en in zijn rechterhand hield hij een automatisch pistool, dat recht op haar hart gericht was...

„Zoo, is u het, lieve jongedame? Dat is een onverwacht weerzien — vanmorgen niet gedacht. Wilt u nu maar afstappen, dan moogt u me een half uurtje gezelschap houden. Zoodra trein 824 gepasseerd is, wilt u me zeker wel even terugrijden naar mijn vrienden, die voorbij post 119 wachten...”

Dorian deinsde terug. „Nee!” schreeuwde zij angstig en hulpzoekend keek zij om zich heen. Toen viel haar blik op het peilglas. Er kwam een reddende gedachte in haar op — een verschrikkelijke gedachte. Zij wankelde alsof zij het bewustzijn dreigde te verliezen en tastte met haar linkerhand naar een steuntje.

„Ik... ik geef me over,” zei ze zwak. „Help me even van de machine af...”

Het elegante jongmens kwam een stap op haar toe. Hij stond nu vlak voor het peilglas en op hetzelfde oogenblik sloeg Dorian het glas met haar schroef-sleutel in gruis. Toen vloog haar hand naar de kraan van de stoomleiding. De gevolgen waren verschrikkelijk. Er spoot een dikke straal kokend water omhoog en de cabine vulde zich met heeten stoom. Haar aanvaller slaakte een dierlijken kreet van pijn en brulde om hulp.

Dorian was het zich nauwelijks bewust. Zij voelde een verschrikkelijke pijn in haar hals en kon evenmin een hulpkreet inhouden. Toen hoorde zij iets vallen en zij dacht, dat het 't automatische pistool was. Daarop klonk nog een jammerende kreet — een wankelende pas op de ijzeren vuurplaat — en toen viel haar aanvaller voorover van de machine. Zij hoorde nu niets meer dan 't sissen van den ontsnappenden stoom en kreunend van pijn sprong zij op den grond...

De aanblik van de roerloze gestalte aan haar voeten herinnerde haar weer aan het gevaar, dat trein 824 liep. Zij betastte haar hals en haar schouder en voelde hoe de huid erbij hing. De pijn maakte haar schier razend en zij moest al haar geestkracht te hulp roepen, om niet in zwijm te vallen.

Radeloos keek zij rond. In den omtrek was alles stil, doodstil. Haar aanvaller scheen hier op wacht te hebben gestaan — blijkbaar hadden de schurken, die den overval op den trein hadden beraamd, erop gerekend, dat vanuit post 119 een poging zou worden gedaan, om den aanslag te verijdelen. Maar wat moest zij nu beginnen, wat kon zij nu nog doen?...

Snikkend en handenwringend strompelde zij om de machine heen. En toen gaf het gezicht van de fel vlamrende oliebranders onder den ketel haar eensklaps een tweede gelukkige gedachte in...

Haar pijnen niet achtend, beklom zij de machine weer. De kokende waterstroom spoot niet langer — wel benauwde haar de heete stoom. Snel greep zij een paar dotten poetskatoen. Toen wierp zij een paar gallons olie van de machine en tastte zij in den blinde naar nog méér brandstof. Zij greep nog wat poetskatoen en sprong van de machine af.

Eenige oogenblikken later stegen de vlammen van de rails op. Het was precies vijf minuten over achten, toen dit vuursein naar den hemel klom en toen Dorian honderd meter verder haar oor op de rails drukte, kon zij reeds duidelijk den donderenden gang van trein 824 vanuit de verte hooren...

Meester Stimson van trein 824 zag reeds op grooten afstand voor zijn machine een vuurgloed opklaaien.

„Het bosch schijnt in brand te staan,” zei hij tegen zijn stoker. „Dat is 'n strop voor dien krantenkoning, aan wien het behoort...”

„Hij zal wel goed verzekerd zijn,” bromde McCormick ongevoelig.

„Jawel, maar er gaan dertig jaren mee heen, voor je van goud krantenpapier hebt gemaakt,” grijnsde Stimson.

Hij wierp opnieuw een blik door de voorruit en plotseling werd hij opmerkzamer. „Kijk jij eens; ik geloof waarachtig dat de baan in brand staat,” hernam hij ongerust.

McCormick tuurde scherp vóór uit. Er lag géén bocht in den weg — het vuur brandde recht voor hen uit, op een afstand van ongeveer zeshonderd meter.

„Remmen!” schreeuwde Stimson, thans zeker van zijn zaak. Zijn hand vloog naar den stoomhandle en McCormick wierp zich op de rem. De trein schokte geweldig, er klonk een merg en been doordringend, knarsend geluid, de wielen schuurden, spatten von-

ken langs de rails — en vijftig meter vóór de laaiende vlammen kwam trein 824 tot stilstand.

Stimson klom van de machine af en langs de spoorbaan vertoonden zich opgewonden conducteurs en verschrikte reizigers. „Wat is er aan de hand?” schreeuwde een stem.

Stimson riep terug, dat hij eens zou gaan kijken en toen klonk er vanuit de duisternis, áchter de hoog opklaaiende vlammen, een brullende stem — de stem van een man, die bijna niets menscheijks meer had.

„Help me! Help me dan!...”

„Een drama, geloof ik,” zei Stimson verschrikt en tegelijk verscheen er een wankelende gestalte binnen den lichtkring van de locomotiefantaarns — Dorian Lawrence. De rechterheft van haar gelaat en haar hals was deerlijk gewond — verschrikt zagen de passagiers haar naderen.

„Onveilig signaal,” stamelde Dorian zwak. „Voorbij post 119 is de baan vermoedelijk opgebroken; trein 824 wordt opgewacht door een bende misdadigers. Daarginds zit er één van — zijn pistool ligt voor de vuurkist van m'n machine. En breng me nu zoo spoedig mogelijk thuis — ik ben het meisje van post 119...”

Toen viel zij in zwijm. Stimson ving haar op — hij was kil van ontzetting.

„Wat is er gebeurd, wie is dat meisje?” vroeg een reiziger, die wat achteraf stond en niets had verstaan van Dorian's woorden.

„Dat meisje?” zei Stimson met een vreemde stem, terwijl hij aan de gevolgen dacht van een treinderaillement met 'n honderdzesig kilometer snelheid. „Dat meisje is de beschermengel van trein 824...”

En met de teedere voorzichtigheid van een moeder droeg hij Dorian Lawrence een coupé binnen.

Door de bosschen wordt een baan leeggebrand voor de U. S. 40.

DE LANGSTE WEG TER WERELD

Zesduizend K. M. asphalt en beton

Tegenstellingen! Het landschap langs de U. S. 40, vóór en na den aanleg van den weg.

MEERMALEN, als twintigduizend menschen klappen voor iemand die 't langst en 't vlugst zijn fiets heeft bereiden, of voor een vlieger, die zoo en zoo veel dagen onafgebroken tusschen hemel en aarde is gebleven, alleen om te kunnen zeggen dat hij het drie uur langer heeft volgehouden dan zijn voorganger — meermalen als een of andere sportprestatie de helft van de krant vult, denken wij aan bewijzen van wilskracht en doorzettungsvermogen, welke niet beloond werden met toejuichingen, huldigheden en interviews, maar die dan ook groot en voornamer betekenis hadden dan een kampioenswedstrijd hinkstapsprong of hoe dat heet. Wij denken dan bijv. aan de geschiedenis van den Amerikaanschen Paarden-express, een geschiedenis, die meer spanning geeft en meer staaltjes van echt sportieven geest bevat dan een verslag van welken wereld-wedstrijd ook, een geschiedenis

Verkeersdrukte op een smal gedeelte der U. S. 40.

van onverzettelijken arbeid onder de gevaarlijkste omstandigheden, en met een belangrijker inzet dan een kampioensstijl en bijbehorende festiviteiten.

Op het oogenblik daveren vliegmaschinen boven de Vereenigde Staten, die in een dag of zoo de passagiers en post van New York naar San Francisco brengen; 70 jaar geleden ging het niet zoo vlug en niet zoo gemakkelijk. Op 3 April 1860 sprongen twee Amerikaansche jongens in St. Joseph (Missouri) en

Sacramento (Californië) op hun paarden; de een reed naar het Westen, de ander naar het Oosten, en toen zij elkaar ontmoetten, verwisselden zij de postzakken en reden terug. Dat was het begin van den Paarden- of Pony-express, waarmede geregeld de post werd verzonden over den langen afstand, die de

Een kruispunt der U.S. 40 met een anderen hoofdverkeersweg, dien men alleen aan de rechterzijde kan bereiken of verlaten (zie tekst).

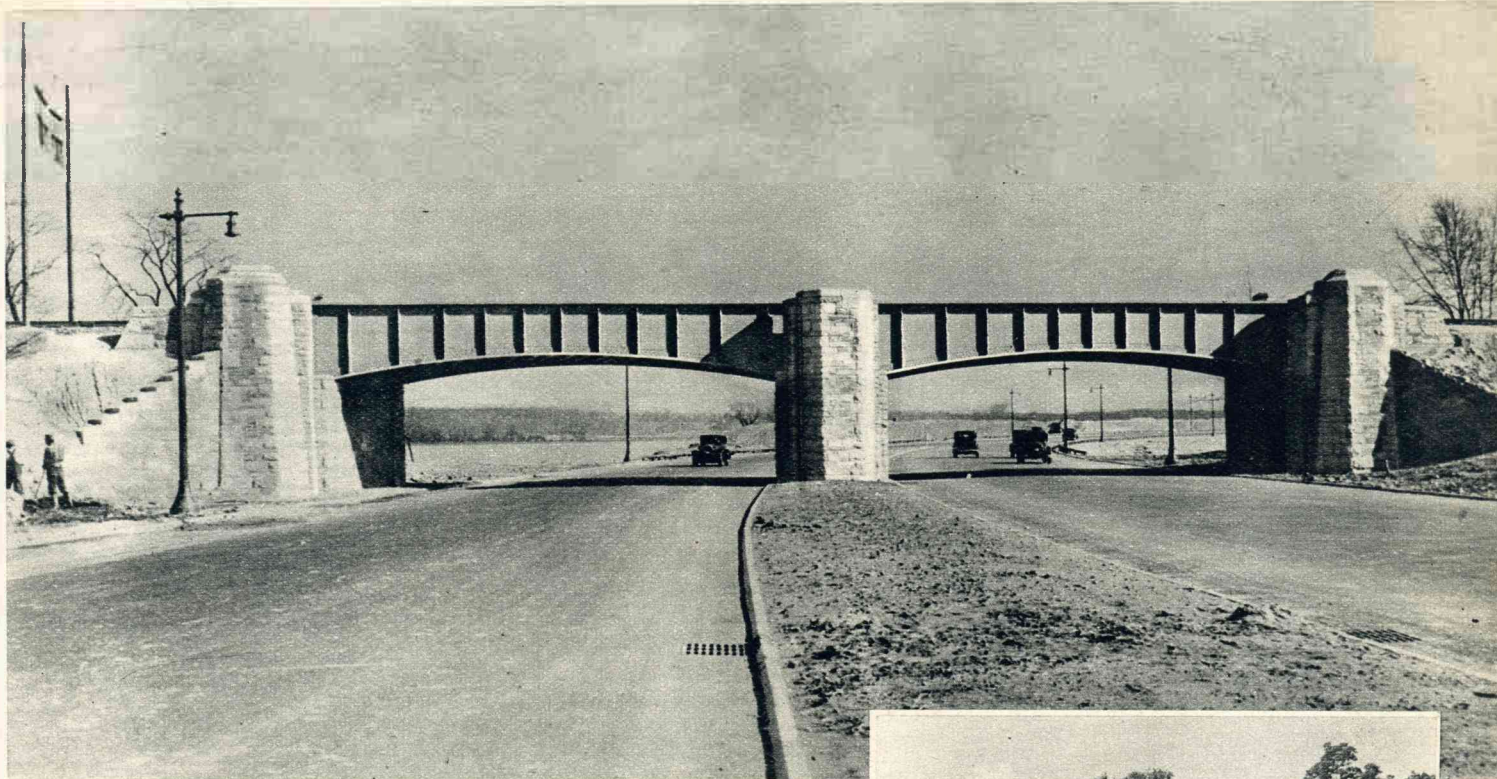
Westkust van Amerika scheidt van 't middenland. Onder het motto „De post móét er door” werden alle gevaren en moeilijkheden overwonnen, moeilijkheden van dorst en uitgeputte paarden, gevaren van sneeuwstormen, overstromingen, smalle bergwegen, moerassen, eindeloze woestijnen en vooral van de Indianen, die geen ruiter levend wilden laten passeeren als zij hem onder schot kregen. Doodsgevaar was er altijd, maar mensch en dier werden door alle moeilijkheden gedreven door de ééne noodzakelijkheid, die hun éénige wet was: de post moet afgeleverd worden. De ruiters hielden vol onder alle omstandigheden, de dieren schenen ook gedreven te worden door dien onafwendbaren plicht; zoo kwam eens een postrijder aan bij een der wisselstations, terwijl zijn paard twee pijlen der Indianen in zijn flank en schouder meedroeg; een ander paard, welks naam in de prairies nog voortleeft, sloeg bij een wisselplaats op hol, toen de postzakken opgehouden waren, maar de ruiter nog niet was opgestegen; de man sprong op een ander paard en rende den vluchteling na, wat eigenlijk overbodig was, want de ruiterlooze postiljon koos de goede richting en bracht de post in één ren naar het volgende station; het paard deed zijn plicht, zooals het goede dier van ons karretje op den zandweg, dat slapend zijn weg wel vindt — maar dan een ietsje vlugger.

Een gedeelte van de route van den Paarden-express is nu nog in gebruik als onderdeel van de U.S. 40, de officiële naam van den langsten weg ter wereld, die New York met San Francisco verbindt, dwars door de Vereenigde Staten, een 6000 K.M. lange streep van asphalt en beton. Het is een der belangrijkste verbindingen van Noord-Amerika, deze weg, die een onderdeel van de Amerikaansche geschiedenis is. Gedurende een eeuw is deze weg vanaf New York doorgedrongen naar het Westen, en iedere kilometer voortgang betekende de verovering van

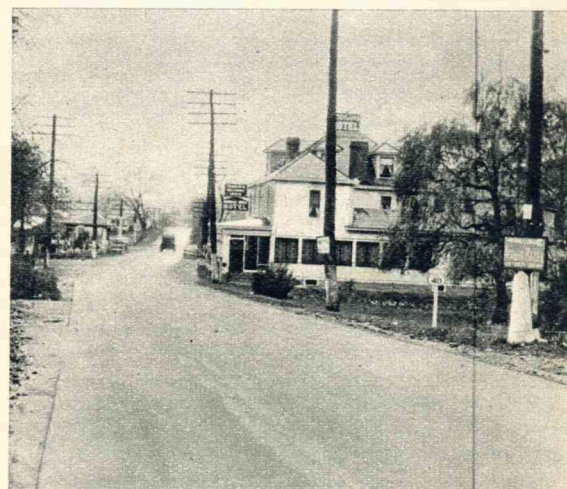
een nieuw groot gebied, dat voor de ontwikkeling en de geldjacht der Amerikanen werd ontsloten. De pioniers trokken er-over in hun huifkarren, die steeds verder het onbekende land inhobbelden; legers marcheerden er over en zakenmensen reden er, die in het nieuwe land nieuwe inkomsten zochten, hetzij door ontginning, exploitatie van mijnen of aanleg van spoorwegen. De U.S. 40 herinnert aan voortrekkers en pioniers, aan strijd tegen de Indianen, aan oorlog, en honger en dorst en meer ontberingen dan wij ons kunnen voorstellen, aan rijkdommen die verloren gingen in ontginnings-ondernemingen, aan armoede die in weelde veranderde, aan moed en verraad, aan arbeid die meer strijd dan werk was, aan onbeteekenende dorpjes, die in enkele jaren groote steden werden, aan overwinning en dood, aan alle deugden en ondeugden, die den menschen eigen zijn.

De geschiedenis van de U.S. 40 is de geschiedenis van de ontdekking der Amerikaansche binnenlanden vanaf de Oostkust, waar Nederlanders den grondslag legden voor de wereldstad New York. Hoe minder witte plekken op de kaart van Noord-Amerika overblijven, hoe verder de weg wordt doorgetrokken, tot dat eindelijk de Westkust in het zonnige Californië is bereikt. Onder de grootste moeilijkheden moest de weg worden aangelegd door heete woestijnen, moest een baan worden gehouwen door de Rocky Mountains, moesten moerassen worden drooggelegd en boom voor boom in uitgestrekte bosschen worden geveld. Ziekten en ongelukken brachten dood voor vele werkers; met grondspeculaties e.d. werden kapitalen verspeeld en gewonnen; millioenen werden verslonden

De motorbrigade die het Californische gedeelte der U. S. 40 bewaakt.

Verkeerspaal met seinen en waarschuwingslichten op den langsten weg ter wereld.

Het moderne naambordje en de vroegere mijlpaal langs den weg op de grens van Pennsylvania en West-Virginia

Speciale auto's brengen boomen met aarde en al over, om ze langs de U. S. 40 te planten.

Wij leven snel ; bij Amsterdam in Ohio zag de U. S. 40 er zóó uit in 1915.

De onderstaande kaarten der Ver. Staten van 1790, 1830, 1850 en heden laten zien, dat er steeds minder onbekend en onontgonnen terrein overblijft, waarmee de voltooiing van de U. S. 40 gelijken tred houdt.

door aanleg en onderhoud; duizenden vonden er hun inkomsten als verkeersbeambten, garagehouders, hoteliers, winkeliers, postzegelverkoopers.

De U.S. 40, de 6000 K.M. lange weg, verbindt wereldstad met wereldstad, waar onze woorden voor „druk- te” te kort schieten om een beeld te geven van het opeengepakte, wriemelende verkeer; verbindt gezellige dorpjes met luxesteden, met uitgestrekte bosschen, met onafzienbare vlakten, met woestijnzand, met eeuwige sneeuw, met smerige asphaltstraten, met de weelderige natuur van Californië. De reiziger, die de U.S. 40 van begin tot einde berijdt, ziet de trotse wolkenkrabbers en de nog veel trotscher en majestueuzer bergtoppen, die hun sneeuwkleed nooit verliezen. Hij rijdt op één langen weg van New York over Philadelphia, St. Louis, Denver en Salt Lake City naar Californië, maar hij rijdt door vele staten, door dozijnen steden, door de meest verscheiden natuur.

Waar nu het asphalt in den bodem verankerd ligt, draafden vroeger de onverzettelijke postruiters van den Paarden-express (althans gedeeltelijk; de P.E. liep van Sacramento in Californië tot St. Joe in Missouri), hobbelden later de huifkarren der ontginners, schokten later de vrachtauto's en de zware

Contrôle op de asbelasting van vrachtauto's.

het verkeer niet behoeft te kruisen; men mag met een auto niet van rechts naar links oversteken), welke over viaducten naar de rechterzijde van den anderen hoofdweg voert.

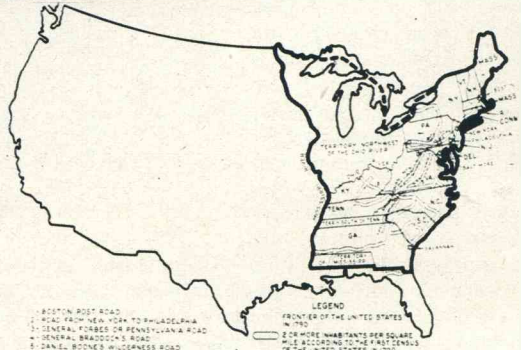
Tenslotte: in het recordbeminnende Amerika maakt natuurlijk ook iemand af en toe het plan, de U.S. 40 te voet af te leggen. Dikwijls worden deze plannen niet gemaakt, en nog zeldzamer worden ze uitgevoerd; de afwisseling van natuur in bergland, woestijnzand en eidelooze asphalt-lappen is te groot voor dergelijke ondernemingen.

A.

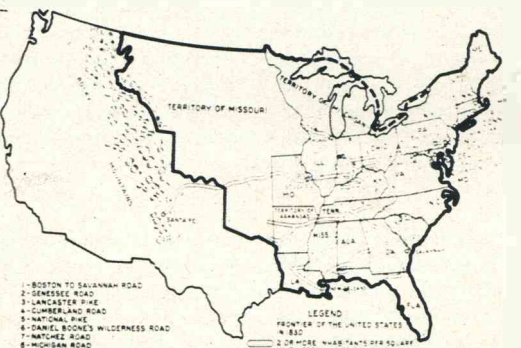
Een herinnering aan vroeger dagen; de huifkar volbracht de reis van New York naar Philadelphia in tien, naar Pittsburgh in twintig dagen.

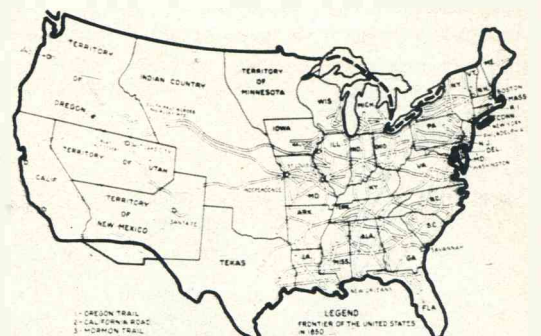
machines, welke voor modernen wegebouw gebruikt worden, en rijden nu de auto's, die in tien dagen of nog minder den langen weg van kust tot kust afleggen. Onnoodig te zeggen, dat men hier waarlijk van snelverkeer kan spreken, al zijn er ook trajecten met smalle weggedeelten en lastige bochten. Op verschillende punten, waar de weg door andere verkeersbanen wordt gekruist, heeft men viaducten aangelegd, zoodat men niet den eenen verkeersstroom behoeft teremmen, om den anderen te laten passeeren. Wil men op zoo'n kruispunt van den eenen weg op den anderen overgaan, dan kan dit niet rechtstreeks gebeuren; op eenigen afstand van 'tkruispunt buigt een zijweg af (altijd zóó, dat men

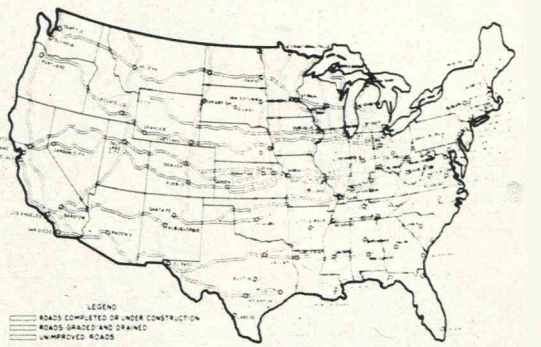
1790

1830

1850

HEDEN

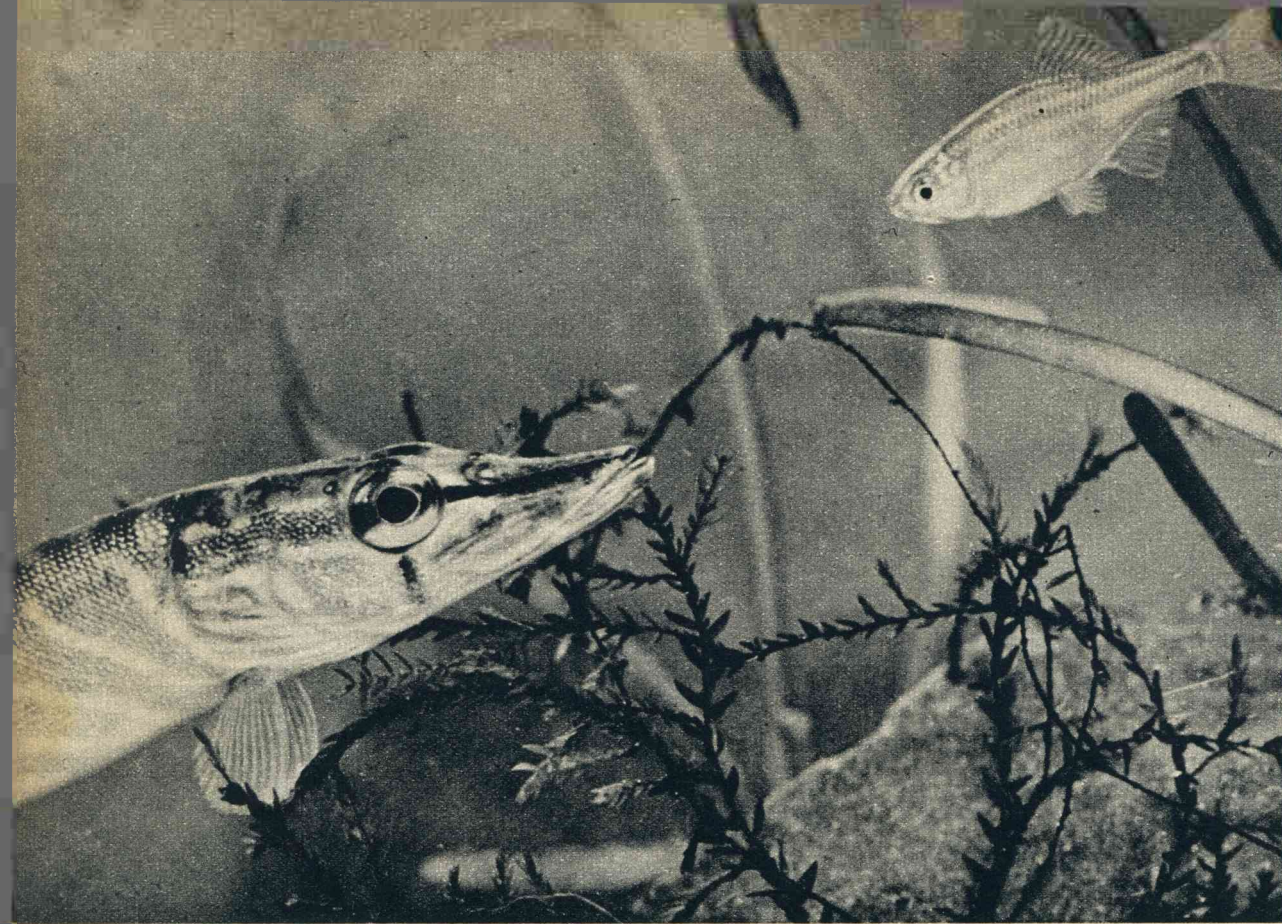
DE STAD AMSTERDAM

KANTOOR: N.Z. VOORBURG WAL 262 - AMSTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 33170 - GIRONUMMER 97946

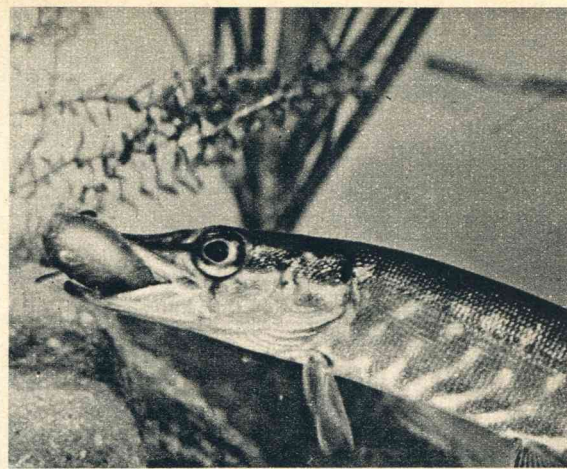

Amsterdamsche Luchtsport

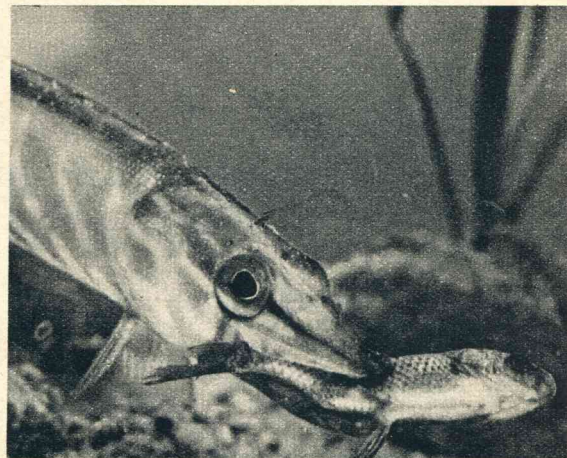

De snoek schiet pijlsnel van den bodem op naar het vluchtende voedervischje.

De prooi wordt zóó rondgedraaid, dat de kop het eerst kan worden verzvolgen.

Hier wordt een grondeling nog juist bij den staart gevangen.

DE SNOEK OP JACHT

ALS u een hengelaar onder uw vrienden hebt, dan bent u allicht op meer dan voldoende wijze op de hoogte gebracht van de vervaarlijke lengte en het ongelooflijk gewicht, die een snoek bereiken kan. Als uw hengelaar en vriend van het sportieve, intelligente slag is, en wat meer belang stelt in zijn visschen, dan alleen voorzoover het vangst- en bereidingsmethoden betreft, dan hebt u zelfs verhalen van hem vernomen over de onverzadelijke vraatzucht en de

felle jachtpraktijken, die dezen geduchten roover onder onze zoetwatervisschen zulk een omvangen welgedaanheid verzekeren.

Maar een demonstratie van snoeken-jachtmethoden hebt u nog nooit bijgewoond — en hier krijgt u die vertoond, in snapshots, die op het goede moment den roofvisch verschalkten.

Daarvoor was het noodig, een ruim aquarium aan te leggen, dat een voldoende groot en gaaf exemplaar, onmiddellijk na de vangst, kon huisvesten: het is moeilijk, een snoek onbeschadigd te houden. Dagen gaan er voorbij, eer 't dier wat aan zijn omgeving gewend is en niet bij uw verschijnen zich weer tussen de waterplanten verschuilt. En op jacht naar de aangevoerde voedervisschen gaat hij voorloopig alleen 's nachts.

Wanneer hij gaat beseffen, dat hem van buiten de glazen wanden werkelijk geen gevaar bedreigt, begint hij ook overdag uit zijn schuilplaats te

komen, en nu zijn we dan zoover, dat we aan opnamen kunnen denken. Het plotse toeschieten naar de angstig rondzwemmende grondelingen geschiedt zoo bliksemsnel, dat er heel wat oefening en bedachtzaamheid noodig is om deze beweging op de plaat te krijgen. En meestal wordt de buit dan nog meegesleurd en verslonden in een donkeren hoek tusschen de waterplanten. Zoo vlug glijdt soms het slachtoffer naar binnen, dat de snelste opname dat moment niet vastleggen kan.

Liefst neemt de snoek zijn buit bij den kop: dat geeft hem het beste houvast; gelukt dat niet dadelijk, dan wordt de prooi zoo lang door den dreigenden muil rondgedraaid, tot het verzwelgen bij den kop beginnen kan. De afgebeelde grondeling, die bij den staart gevat werd, was reeds bijna geheel ingezwolgen, toen hij er nog in slaagde, weer te ontsnappen. Tot grooten schrik van den snoek, van den grondeling en van den fotograaf. Maar de vrijheid was van korten duur!

Gevangen: men ziet hier duidelijk, hoe wijd de muil van den roofvisch gesperd kan worden om den buit te omklemmen.

De staart van het slachtoffer glijdt door den gesperden muil het wijde keelgat binnen.

DE SCHRIJVER VAN „MAX HAVELAAR”

*Herinneringen aan zijn leven en
zijn werk in het Multatuli-
museum te Amsterdam*

EDUARD DOUWES DEKKER

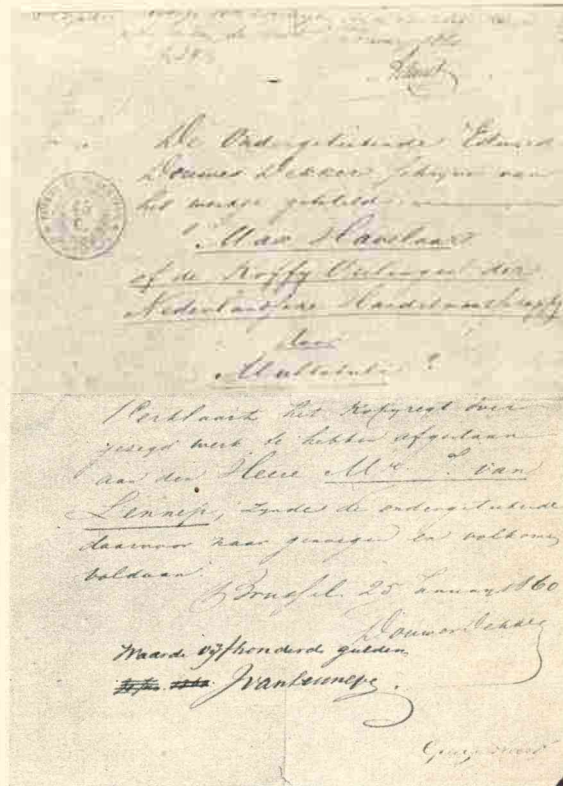
VIJFENZEVENTIG jaren geleden verscheen Multatuli's „Max Havelaar” en zelden heeft een boek zulk een hevige beroering gewekt als dit felle pleidooi voor een rechtvaardiger behandeling van den inlander. Het is dan ook niet gewaagd te zeggen, dat Multatuli's schepping destijds heel Nederland in rep en roer gebracht heeft. Bovendien is het boek later in tal van andere talen verschenen, zoodat het ver buiten onze grenzen en die van Nederlandsch Oost-Indië vermaardheid verwierf.

Al mocht het den assistent-resident van Lebak, Eduard Douwes Dekker, niet gelukken, zijn superieuren van zijn inzichten te overtuigen, met de „Max Havelaar”, die voor een groot gedeelte de levensbeschrijving van dien miskenden assistent-resident bevat, veroverde de schrijver Multatuli het hart van vele landgenooten. Want deze vurige idealist, deze onvermoeide strijder voor recht en menscheijkheid bezat een zeldzame gave; hij had

„de macht van het woord”. De „Max Havelaar” dankt dan ook grootendeels zijn succes aan de geniale en pakkende wijze, waarop hij zich dikwijls van de taal bediend heeft. Wij behoeven maar enkele stukken, die iedereen zich herinneren zal, op te noemen om dit te bewijzen, zooals de beroemde toespraak tot de Hoofden van Lebak met haar ernstige vermaningen en treffende beeldspraken, het fijne, weemoedige verhaal van Saïdja en Adinda en 't niet minder befaamde, grootsche slot van de „Max Havelaar”, waarin Multatuli zijn boek opdraagt aan den koning. Bovendien, wie aan Droegstoppel, Slijmering, Sjaalman en andere figuren denkt, zal, ook al behoort hij in sommige of vele opzichten niet tot Multatuli's geestverwanten, moeten toegeven, dat de schrijver de personen, die hij voor het voetlicht brengt, kernachtig geteekend heeft. Dat die figuren en hun beschouwingen, maar bovenal Havelaar's ideeën en zijn gedrag, veel commentaar hebben uitgelokt, is overbekend. Een reden te meer om in de belangrijkheid van het boek te gelooven.

Tegenover de bestrijders van des schrijvers opvattingen staat echter een breede schare van bewonderaars.

Vele vereerders van Multatuli hebben in het jaar 1910 een tentoonstelling georganiseerd van documenten en voorwerpen, die betrekking hebben op zijn leven en zijn arbeid. Uit deze tijdelijke expositie is een museum ontstaan, dat zich in een der bovenzalen van de Universiteitsbibliotheek te Amsterdam bevindt. Onlangs is daar nog ter herdenking van het vijfentwintigjarig bestaan van de Multatuli-vereeniging een tentoonstelling gehouden. Het museum is iederen Woensdagmiddag en Zaterdagmiddag van half twee tot half vijf voor het publiek geopend. De bezoeker vindt er tal van portretten van Multatuli, zijn vrienden en familieleden. Zoo noemen wij het portret van mr. Jacob van Lennep, den populaireren schrijver, die, toen hij het manuscript van „Max Havelaar” gelezen had, niet aarzelde dit een meesterwerk te noemen. Ook zien wij hier het telegram, waarin de broer van Multatuli het heuglijk nieuws aan Eduard mededeelt. Bijzondere aandacht trekt het officieele papier, waarop te lezen staat,

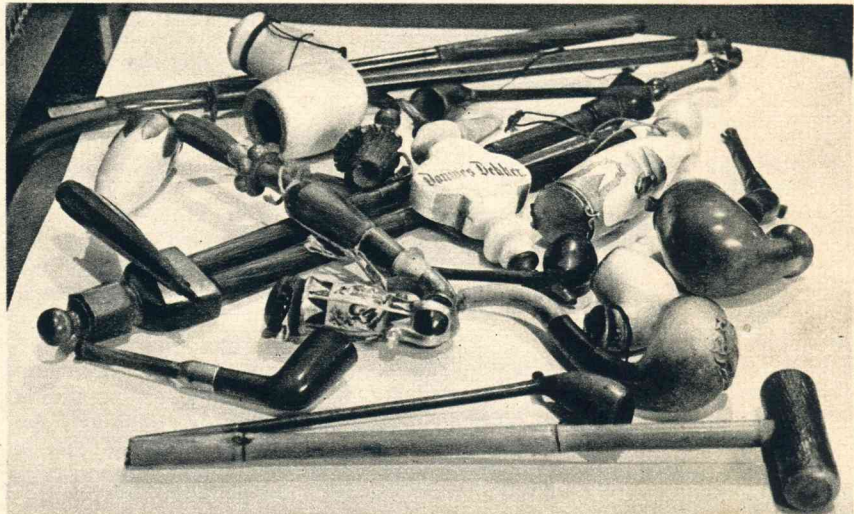
De officieele acte, waardoor het kopijrecht van de „Max Havelaar” aan mr. v. Lennep werd overgedragen.

dat Douwes Dekker het kopijrecht van „Max Havelaar” afstaat aan mr. Jacob van Lennep. Een besluit, waarover Multatuli later groote oneenigheid met Van Lennep gekregen heeft. Dan noemen wij bladen uit het handschrift van Max Havelaar, brieven door Douwes Dekker gericht aan den gouverneur-generaal Duymaer van Twist, brieven aan Multatuli's echtgenoot Tine en de officieele aanstelling van E. Douwes Dekker als assistent-resident van Lebak tegen een jaarwedde van f 6000. Aan de wanden hangen illustraties uit zijn boeken, benevens eenige teekeningen en spotprenten. Met genoegen hebben wij het fraaie schilderijtje met het zeilschip bekeken, waarop de vader van Multatuli, Engel Douwes Dekker, kapitein was. Van den conservator van het museum, den heer C. de Hart, vernamen wij dat Dekker in scheepvaartkringen inderdaad als een gezaghebbend gezagvoerder beschouwd werd. Uit het respectabele aantal pijpen, dat onder een vitrine ter bezichtiging is neergelegd, kunnen we afleiden dat Multatuli ongetwijfeld een stevige rooker was en een welvoorzienige boekenkast toont, dat hij — wat ons allerminst verwondert — een echte boekenvriend zal zijn geweest. Een bureau, dat van alle artistiekeit verstoken is, laat den matten geest van zijn tijd al heel duidelijk voor ons herleven, evenals de met rood velours bekleede sofa, waarop Multatuli gestorven is.

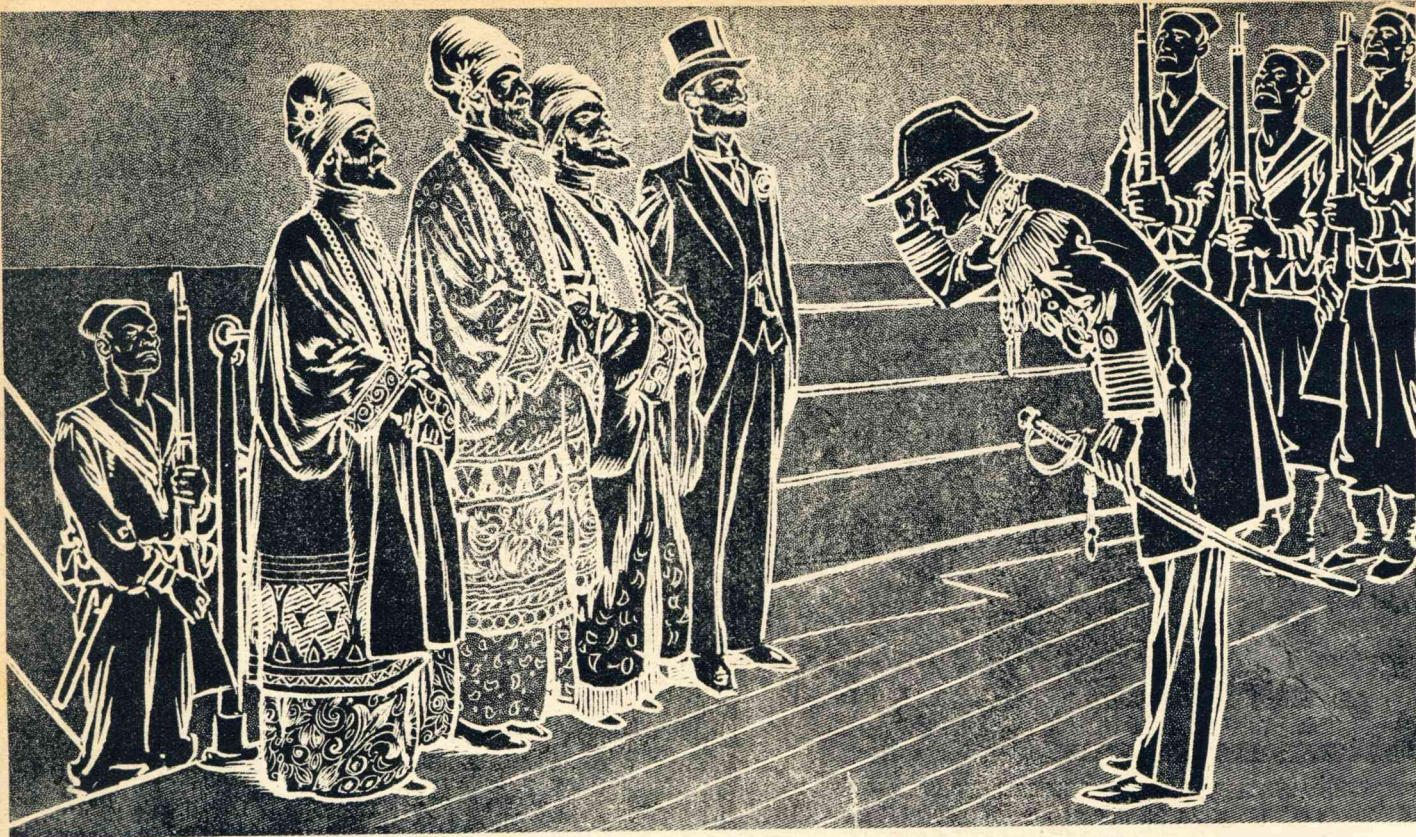
Zoo geven al die voorwerpen, documenten, boeken, brieven en handschriften ons een treffend beeld van des kunstenaars persoonlijkheid.

De sofa, waarop Multatuli gestorven is.

De pijpen van Multatuli.

„Hoog bezoek” aan de marine-basis Weymouth.

natuurlijk — arriveerde en begroette de deputatie met vorstelijke waardigheid, terwijl zijn bediende hem als zijn schaduw volgde. De „sultan” sprak slechts gebroken Engelsch, doch desondanks verlieden de gesprekken geanimeerd. Er werd een geweldige lunch aangericht, gevolgd door een tocht door de stad en een bezoek aan de beroemde universiteitsgebouwen. De „sultan” stelde buitengewoon veel belang in de verschillende bezienswaardigheden.

Voor hij vertrok, gaf hij tegenover den burgemeester uiting aan zijn groote tevredenheid over de ontvangst, die hem ten deel was gevallen.

Kort daarop ontdekte Cambridge, hoe het er tusschen was gekomen. Heel Engeland lachte, maar niemand is er ooit achter genomen, hoe de werkelijke sultan van Zanzibar, die in die dagen juist in

Engeland verbleef, over de grap dacht.

Geruimen tijd lieten De Vere Cole en zijn vrienden niets van zich hooren, totdat ze een jaar of vijf later weer een mop uithaalden, die eigenlijk nóg brutaler was. Toen werd namelijk de Britsche marine er tusschen genomen, en wanneer men bedenkt, dat de vloot in Engeland de „glorie der natie” vormt, dan is het toch wel een groot waagstuk geweest. Drie vrienden van Cole werden — natuurlijk door Clarkson — getransformeerd in Abessijnsche prins en mr. Cole zelf in een keurigen Franschen tolk met hoogen hoed en prachtige puntsnor. Een week lang hielden de vrienden repetities en toen waren de „Abessiniërs” er in geslaagd, een fabelachtige handigheid te krijgen in het maken van keelgeluiden — de z.g. inheemsche taal.

Toen het gezelschap kant en klaar was, werd er in een auto naar het Paddington-Station gereden. Hun verschijnen verwekte daar natuurlijk de noodige sensatie en in „Abessijnsche” taal maakten de „prinsen” tegen hun „tolk” opmerkingen over de opringerige nieuwsgierigheid der Engelschen. De tolk zette een gewichtig en ernstig gezicht en in een minimum van tijd had hij tal van spoorweg-autoriteiten in het geweer geroepen, die zich uitsloofden om voor de hooge Abessijnsche gasten de reis zoo aangenaam mogelijk te doen verloop. Het doel was: de marine-basis in Weymouth, om daar de

De „wandelende armstoel”, een kostelijke vondst van Willie Clarkson, waarmee een feestganger op een gecostumeerd bal den eersten prijs behaalde.

GRAPPEN, DIE DE WERELD DEDEN LACHEN

Abessijnsche vorstenvorsten inspecteeren de Britsche vloot

ONLANGS overleed een van de meest interessante persoonlijkheden uit de Londensche theaterwereld, namelijk een zekere Willie Clarkson. Hij was geen op den voorgrond tredende acteur en evenmin een beroemd regisseur, maar behoorde toch tot de menschen, die voor deze groepen onmisbaar zijn.

Clarkson dreef een zaak in theatercostuums, pruiken en maskerade-kleding. Het was zijn grootste genoegen de cliënten zóó te vermommen, dat er van hun oorspronkelijke figuur niets meer te bespeuren viel. Zij ondergingen bij hem een „bewerking”, die de vrouw voor haar man en den man voor zijn vrouw onherkenbaar maakte. Hij bereikte hierin een vermaardheid, die hem zelfs in trek deed zijn bij de hogere kringen. Zijn magazijn bevatte niet minder dan 50.000 costuums, ongeacht een ontzaglijke verscheidenheid van wapens en pruiken. Clarkson assisteerde vele detectives bij hun vermommingsen en hielp er op deze manier aan mee om tal van gevaarlijke boosdoeners te kunnen misleiden en arresteren. Maar — aan den anderen kant bleek hem ook wel, dat integendeel misdadigers, zonder dat hij het wist, van zijn vermommingskunst gebruik hadden gemaakt om aan de politie te ontkomen.

Een van de meest eigenaardige costuums ontwierp Willie Clarkson voor iemand, die op een gecostumeerd bal eens zeer origineel wilde verschijnen. Hij kleepte zijn cliënt als een armstoel en dit costume werd het succes van den avond. Het behaalde den eersten prijs, maar de feestganger, die er zich in rondbewoog, keerde later in uitgeputten toestand naar huis terug, daar het dragen van deze kleding zeer inspannend was geweest.

Het costume was dan ook inderdaad zeer origineel! De voeten van den drager verdwenen in de achterpooten, samengesteld uit een soort geperst papier, dat op het oog veel weg had van mahonie-hout. Het bovenlichaam zat in den rug van den stoel. De „voorpooten” moesten natuurlijk leeg blijven, omdat de mensch nu eenmaal een tweebeenig wezen is en de armen dienst moesten doen als leuningen. Gelukkig liet Clarkson hierin een opening, zoodat de armen niet den geheelen avond smeekend behoefden te worden uitgestrekt. De zitting stak als een soort dienblad vooruit, met dit verschil, dat de bekleding uit pluche bestond. De feestganger heeft er zich

later over beklagd, dat hij in heel zijn leven nog niet zooveel menschen had ontmoet — vooral vertegenwoordigers van het zwakke geslacht — die bij hem wilden zitten.

Willie Clarkson heeft ook meermalen, bewust of onbewust, zijn medewerking verleend om grappenmakers te helpen bij hun pogingen „officieele instanties” om den tuin te leiden. Een zekere mr. Horace de Vere Cole behoorde tot de weinigen, die een goede opvoeding genoten, veel geld om handen hebben en dus verder „werkeloos” door het leven gaan. Hij stond bekend als iemand, die er desnoods heel wat voor over had, om met de hulp van eenige vrienden een goede grap uit te halen.

Op een dag vond er een langdurig onderhoud plaats tusschen Willie Clarkson en mr. Cole over een vermomming als Afrikaansch potentaat. Den volgende dag verscheen hij weer bij den costumier, thans in gezelschap van een vriend en onder de handige vingers van Clarkson veranderden de twee chique gekleede heeren in een paar barbaarsche Afrikaansche verschijningen. Mr. Cole werd donkergetint en kreeg een werkelijk indrukwekkend voorkomen met een zwaren baard. Zijn oogen stonden dreigend als die van een negerkeizer en hij was gekleed in een ruim satijnen kleed en een gordel, waartusschen de met juweelen bezaaide gevesten staken van tal van kromme en rechte wapenen. Zelfs Ali Baba had hier jaloersch op kunnen worden. De vriend werd omgetooverd in een negerbediende, zooals er waarschijnlijk geen tweede op de wereld zal hebben bestaan — donker-glanzende, zwaar-gespierde armen, en een eeuwige grijns om de lippen. In de kledkamer van Clarkson werd een kleine repetitie gehouden in het uitstooten van ongearticuleerde geluiden — een of andere Afrikaansche taal — en kort daarna verdwenen de beide grappenmakers in een taxi.

Dien ochtend vroeg had de burgemeester van de bekende universiteit-plaats Cambridge namens den sultan van Zanzibar van diens secretaris een telegram ontvangen, waarin werd medegedeeld, dat „Zijne Hoogheid” van plan was dien dag een bezoek te brengen aan het „centrum der wetenschap”. De burgemeester kreeg een hartklopping. Een sultan op bezoek — en dat nog wel over een paar uur! Hoe moest je een sultan ontvangen?

„Oh — een boek over Zanzibar-etiquette!” kreunde de burgemeester en belegde een spoedvergadering met zijn wethouders. Er werd haastig een programma in elkaar gedraaid en de burgemeester, in statie-kleding, omringd door zijn wethouders, was op het station aanwezig om den hoogen bezoeker af te halen.

De potentaat — niemand anders dan mr. Cole

Lily Langtry, de bekende Londense actrice, als bloemenmeisje.

schepen te inspecteren. De commandant was reeds op de hoogte en had alles in gereedheid laten brengen om de hooge potentaten den „trots van Engeland" te toonen. De hoofdofficier koesterde niet den minsten twijfel, want dien morgen had hij een telegram ontvangen van „Buitenlandsche Zaken", waarin hem het hooge bezoek werd aangekondigd.

De intocht der Abessiniërs werd bijgewoond door een menigte, die de donker-kleurige vorsten en den hoog-gehoeden tolk met open mond stond aan te staren. De marine-autoriteiten ontvingen hen met al den eerbied, dien men aan vorstelijke personen is verschuldigd en per speciale motorboot werden ze naar den nieuwsten en grootsten dreadnought vervoerd, om daar de troepen te inspecteren en het schip in oogenschouw te nemen. De kreten van bewondering en goedkeuring moeten den dapperen harten der Engelsche zee-officiëren goed hebben gedaan. De vragen waren talrijk, de bewondering grenzenloos en het vertrek — een zegetocht!

Dit groote en gevaarlijke avontuur was geslaagd op een manier, die werkelijk niets te wenschen overliet. Heel de vloot-basis was in actie geweest en officieren in gala-tenuë hadden zich ingespannen om de vorstelijke personen zoo goed mogelijk te onthalen.

Natuurlijk kwam later uit, dat het een mop was geweest. De autoriteiten zaten er mee in — doch wellicht waren er enkelen, die er om hebben gelachen. Een week lang vormde de mop het gesprek van den dag: De Britsche vloot, heerscheres over zeven zeeën, op de hak genomen door een stel grappemakers.

De costumier Mr. Clarkson heeft dus,

door zijn bijna weergaloos kunst om iemand onherkenbaar te vermommen, een groote, zij het verborgen rol gespeeld.

Niet steeds was het om grappen te doen. Lily Langtry, een bekende actrice in Londen, kon zich door haar opvallende schoonheid niet aan het oog van de menschen onttrekken en werd overal herkend. Haar vrienden beweerden, dat ze zich nooit zou kunnen verbergen. Ze hadden echter buiten Clarkson gerekend. Lily Langtry stelde zich met hem in verbinding en hij vernomde haar als armoedig bloemenverkoopster. Ze zocht voor een week een standplaats op een der drukke punten van Londen, waar zelfs velen van haar intieme kennissen haar moesten passeeren. Clarkson's vermoming bleek opnieuw afdoende. Niemand herkende haar en Lily Langtry genoot een week lang van weldadige rust.

Ook als pruikenmaker was Clarkson onovertreffbaar. Een bekend acteur maakte zich ongerust over zijn haaruitval en liet een specialist roepen. Deze kwam den acteur in zijn kleedkamer bezoeken, vóórdat deze op moest treden in de rol van Brutus uit „Julius Caesar".

„Wat denkt u van mijn haar?" vroeg de acteur. „Zal ik kaal worden?"

De haarkundige onderzocht den schedel nauwkeurig en zei geruststellend: „U behoeft u nergens ongerust over te maken — uw haar is uitstekend!"

Zoodra de acteur eenigszins van zijn verbazing was bekomen, vertelde hij den haarkundige, dat deze er leelijk was ingelopen, want dat hij een van Willie Clarkson's beroemde pruiken droeg. Wat de haardokter hierop antwoordde, is niet bekend.

STAATSEXAMEN A & B EXTR.-EINDEXAMEN H.B.S. 5-j. HOOFDAKTE

Volledige Schr. voorbereiding met mondelinge tentamina te Amsterdam en Den Haag. Schr. repetitiecursussen voor alle onderdelen. Volledig bevoegde leraren. Billijke les gelden.

PROSPECTUS No. 52 KOSTELOOS

WETENSCHAPPELIJK NIEUWS
N.V.

Leliegracht 30
Amsterdam C.

Telefoon 33044

**VOOR
35 CENT**

*kan ik zelf geen
patroon maken!*

Dit zeggen zij die dit vroeger wel deden en thans onze gemakkelijke Kant-en-Klaarpatronen gebruiken. En zij hebben gelijk! Het kost U veel meer aan tijd en moeite en gij loopt bovendien het risico Uw stof te verknippen, wanneer een zelfgemaakt patroon niet goed uitvalt. Met een Kant-en-Klaarpatroon van een model uit het modeboek Winterweelde 1936 hebt

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: Aan het bureau van dit blad of bij de agenten, door girostorting op No. 142700, door toezending van het bedrag in postzegels of per postwissel.

Model 273. Van dit model kunt U patronen bestellen in de maten 40-42 44 46 à 55 ct. plus 10 ct. voor toezending per post.

U de volle zekerheid te zullen slagen.

Hiervoor behoeft gij geen knipcursus te volgen of zelf het patroon te vervaardigen. Ook het overtekenen en uitraderen is overbodig.

Laat Uw stof niet ongebruikt liggen en bestel nog heden van een dezer nieuwste modellen een Kant-en-Klaarpatroon, waarvan de levering binnen 24 uur uit voorraad geschiedt.

PATRONENKANTOOR PANORA
NASSAUPLEIN 1
HAARLEM

Een bekend restaurant te Berlijn verwacht tijdens de Olympische spelen veel bezoek van vreemdelingen. De directie heeft thans besloten haar personeel een cursus in de Engelsche taal te laten volgen, zoodat de buitenlandsche bezoekers op hun wenken bediend kunnen worden.

NIEUWS

uit het Buitenland

Elsa van Droyzen, een reuzin, gaat in een Engelsch circus optreden. We fotografeerden haar in haar hotelkamer; de vrouw is 2 meter 45 groot en 385 ponden zwaar.

De heer Jesse E. Early en mejuffrouw Mildred Fink te San Francisco lieten zich door rechter Lyle T. Jacks in een leeuwenkooi in den echt verbinden. Hoe een rechter zich tot zulk een onwaardige plichtigheid leenen kan, is ons een raadsel.

Doet u dat 'ns na! De bekende equilibrist Bruch oefent zich te Olympia (Londen) voor de jaarlijksche voorstellingen van Bertram Mills' circus.

In de Vereenigde Staten werd een nationale „gezondheidswedstrijd” gehouden, waaraan door één miljoen personen werd deelgenomen. De zeven jongens en meisjes op onze foto behaalden de eerste prijzen.

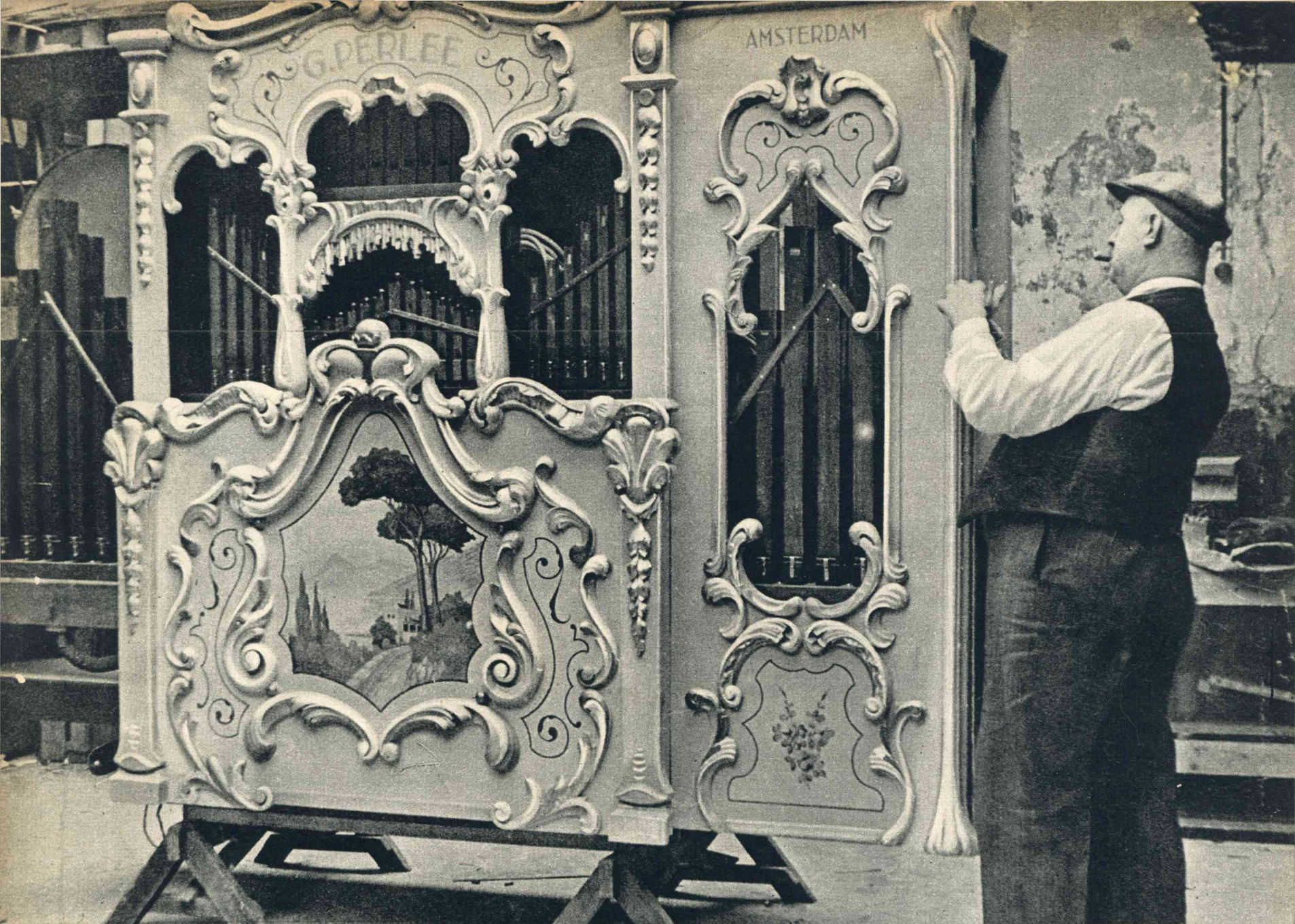

De oorlog tusschen Italië en Abessinië. Een door Askari-krijgers bewoond kamp aan het Noordelijke front. Gelijk men ziet zijn de hutten in militaire formatie gebouwd. De Askari's strijden aan de zijde der Italianen en staan bekend om hun dapperheid.

Het kleine staatje Andorra tusschen Frankrijk en Spanje heeft reeds meer dan 1100 jaar z'n onafhankelijkheid behouden. Dat 't er in Andorra gemoedelijk toe gaat, bewijst wel nevenstaand prentje. Omdat het in de bergen zoo dikwijls regent, mogen de schildwachters zich verschuilen onder parapluïes.

Het orgel is weer gedemonteerd en wordt nu aangekleed met de frontstukken.

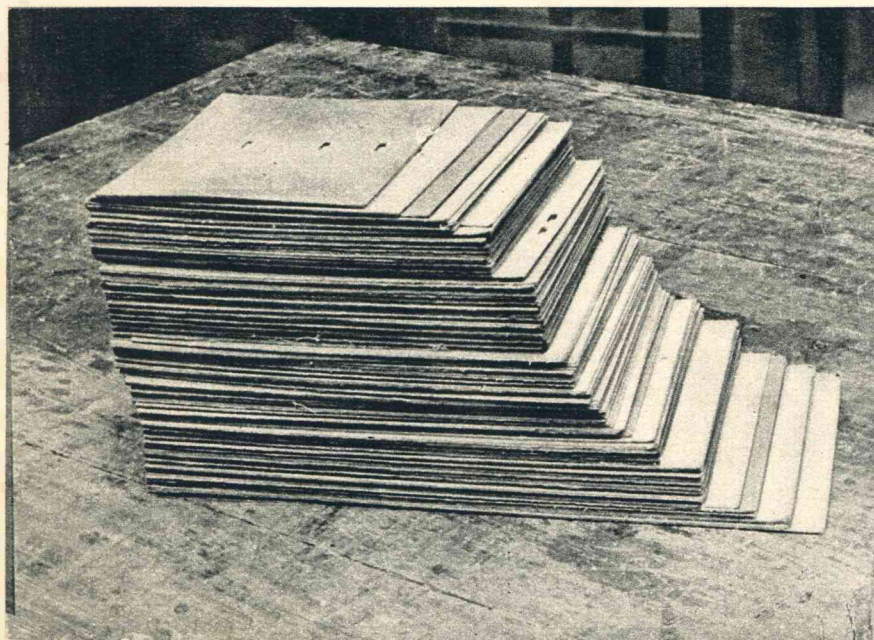
HET PIEREMENT-HUIS

HET pierement-huis ziet er erg eenvoudig uit en lijkt op alles, behalve op een huis waar pierementen thuishooren, en de eigenaar heeft ook 't liefst, dat het huis zoo min mogelijk aan draaiorgels herinnert, want hoe minder er thuis zijn, hoe beter de zaken gaan, en als men pierementen verhuurt, kan men beter een leeg pak-huis hebben dan een vol. Zoodat, wie op de Wes-

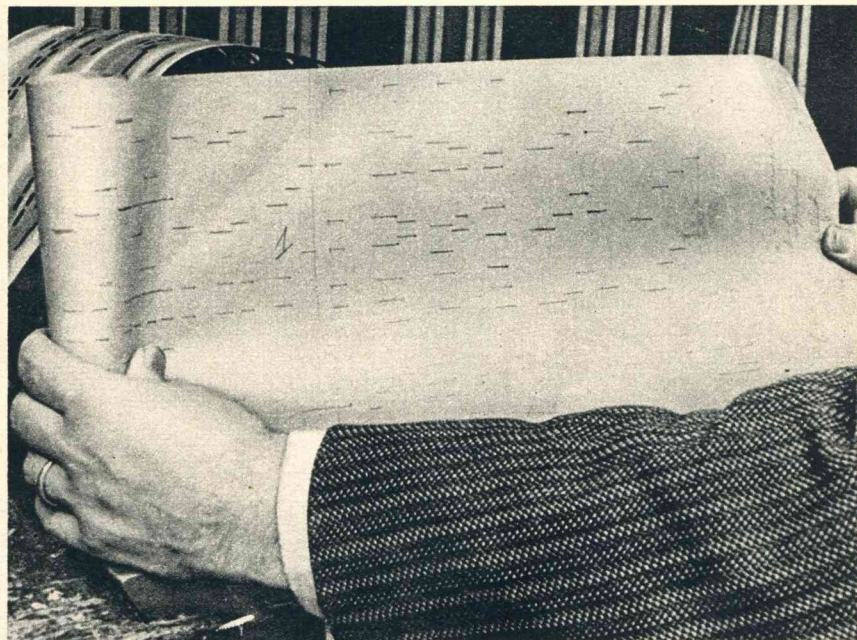
terstraat 119 naar binnen kijkt, niet veel van het bedrijf zal zien; de orgels worden door de Amsterdamsche straten gereden of zwerven ergens in de provincie.

Het interessante van het bedrijf van den heer Perlee, die niet lang geleden zijn zilveren jubileum vierde als verhuurder en reparateur van draaiorgels en leverancier van pierementmuziek, ligt trouwens

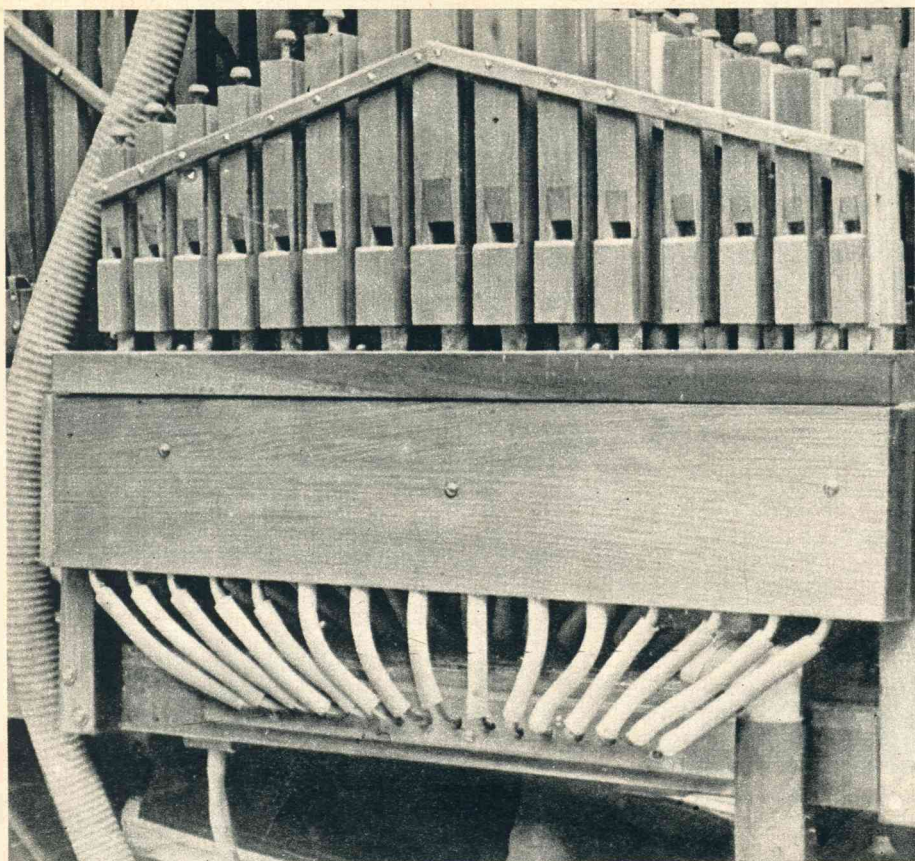
niet in het pakhuis, maar in de werkplaats er achter; daar staan stukken orgels en halve orgels en kleine onderdeelen van orgels, en daar kan men ook zien, hoe de muziekboeken worden gemaakt. Om met het laatste te beginnen: wanneer men een geschikte melodie meent gevonden te hebben, wordt de muziek overgeschreven, niet in muzieknoten doch in streepjes van verschillende lengte; men ziet op de foto, op

Gammalatjes voor orgels van verschillende maten.

De muziek voor een draaiorgel; daarachter ziet men een stukje geponst papier dat voor de schabloneering dienst doet.

Een gedeelte van de vele fluiten en luchtslangen.

De muziek wordt voor het pierement aan de hand van een „gammatje” overgeschreven.

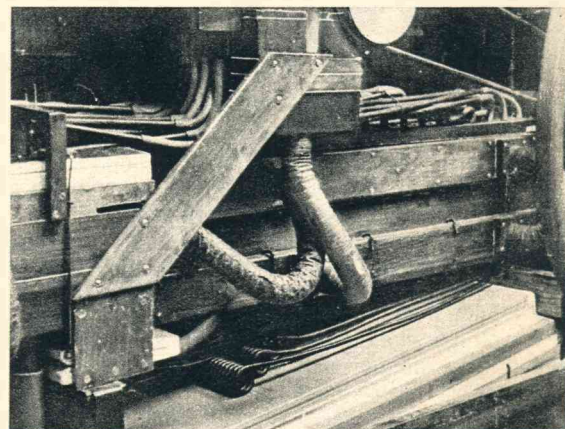
welke manier dit geschiedt. Volgens deze tekening wordt het karton der muziekboeken doorploegd met

Met de muziek als model worden de gaatjes in het onderliggende karton geponst.

u ze wilt aanduiden, ongeveer 300 (viool, cello, bourjon, enz.) ; verder groote trom, kleine trom en bekken, de windbalk, windkast, bouchettenplank, registerkast, de vele slangetjes, welke vervaardigd zijn van papier, rubber en linnen en samen 150 à 200 M. lang zijn (in België worden ze „darmen” genoemd), en natuurlijk de wagen, de façade of frontstukken, enz. Wie een orgel geheel of gedeeltelijk gedemonteerd ziet, begrijpt, dat het werk degelijke vakkennis eischt, en begrijpt ook, dat een pierement een duur instrument is, vooral, omdat de meeste onderdeelen, de fluiten bijv., niet machinaal gemaakt worden.

Onze serie foto's geeft overigens een duidelijk beeld van het werk in het reparatie-atelier van het Amsterdamsche draaiorgel, dat, zooals wij kortgeleden schreven, uit steeds meer straten en wijken verdreven wordt, maar op het overgebleven terrein, zooals ieder Amsterdammer hoopt, stand moge houden als het Mokumsche instrument bij uitstek.

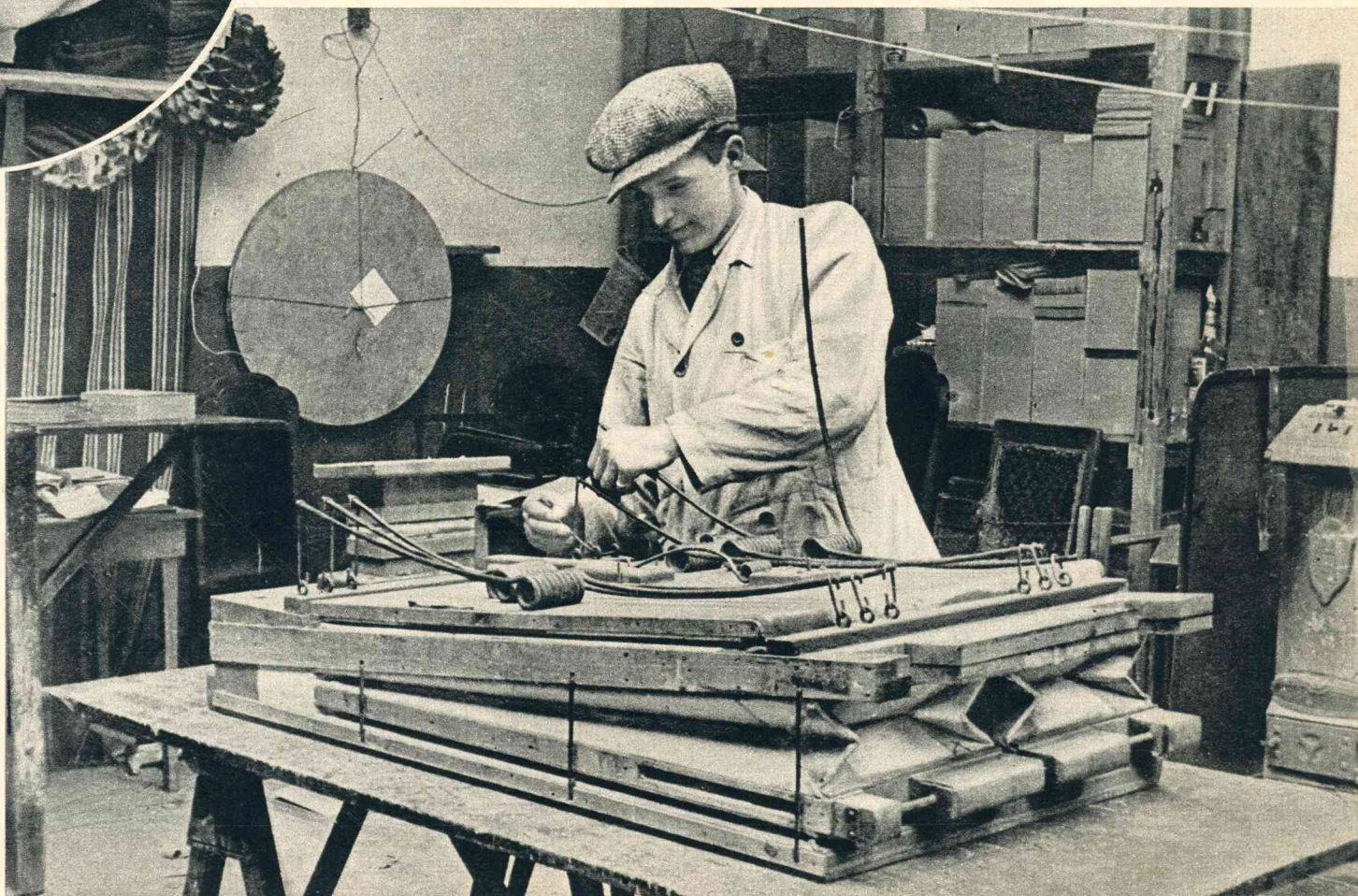

Een gedeelte van de „machine” van het pierement: windkast, windbalk, bouchettenplank en tremolo (geheel links).

de vierkante en langwerpige gaatjes, en daarna maakt men met inkt een schabloon, om later steeds een copie van het boek te kunnen maken. De „gammatjes” welke van verschillende grootte zijn in overeenstemming met de maat van het orgel, worden van een naam voorzien en zorgvuldig bewaard ; wanneer dus een huurder een marsch of een wals of een opera-overture bestelt, kan het boek dadelijk in de goede maat geleverd worden.

Een pierement bestaat uit 'n groot aantal onderdeelen ; ten eerste zijn er de fluiten of pijpen, of hoe

Een voornaam onderdeel, de balg of windkast, wordt gerepareerd.

Madison Square, het beroemde sportpaleis te New York, waar alle groote boks-, wielren-, ijshockey- en ook wel politieke evenementen plaats vinden. Kiektje tijdens een ijshockeywedstrijd.

Een Sport met toekomst

DE ijshockeysport in ons land is nog jong. Wel speelde onze jeugd reeds 25 jaar geleden het z.g. bandyspel op het ijs, dat weinig verschil vertoonde met het oude hockey, doch ijshockey, zooals het uit Canada naar het vasteland is overgewaaid en reeds jaren lang te Weenen, Berlijn, Parijs en in de Zwitsersche wintersportcentra werd beoefend, kennen we hier betrekkelijk nog slechts kort.

Dat de ijshockeysport tot voor kort in onze lage landen geen groote vlucht heeft kunnen nemen, kwam alleen door gebrek aan den belangrijkste factor, het ijs. Een halve week per jaar gemiddeld ijs op onze Hollandsche banen was te kort om het spel behoorlijk te kunnen propageeren. Wij Hollanders speelden het nog slechts zeer bescheiden, terwijl het wisselvallige winterweer het onmogelijk maakte om overeenkomsten met sterke teams uit het buitenland aan te gaan. Hierin is sedert vorig jaar bij het ingebruiknemen van de kunstijsbaan in de hoofdstad verandering gekomen. Wij hebben toen reeds kennis kunnen maken met het spel van

enkele buitenlandsche teams en nu de directie van het Sportfondsenbad, welke de ijsbaan exploiteert, er in is geslaagd zich de medewerking te verzekeren van een uiterst kundig man op het gebied van ijshockey, nu vinden er bijna elke week belangrijke matches plaats.

Teneinde den Hollandschen spelers zoo spoedig mogelijk de noodige bekwaamheid bij te brengen, is men zoo gelukkig geweest eenige hier verblijf houdende Canadeezen in de Amsterdamsche ploeg op te nemen. Het spreekt dus welhaast vanzelf, dat onze ijshockeyspelers zeer behoorlijke vorderingen maken. Men heeft er zelfs een moment aan gedacht een ploeg af te vaardigen naar de Olympische Winterspelen te Garmisch Partenkirchen, doch heeft tenslotte dit plan laten varen, gezien de kans op een behoorlijk resultaat zonder medewerking van deze buitenlanders nog te gering zou zijn. Over enkele jaren echter zal men hoogst waarschijnlijk zoover zijn, dat een Hollandsch team zonder buitenlandsche medewerking zich met de beste ploegen van het continent zal kunnen meten. Pogingen worden

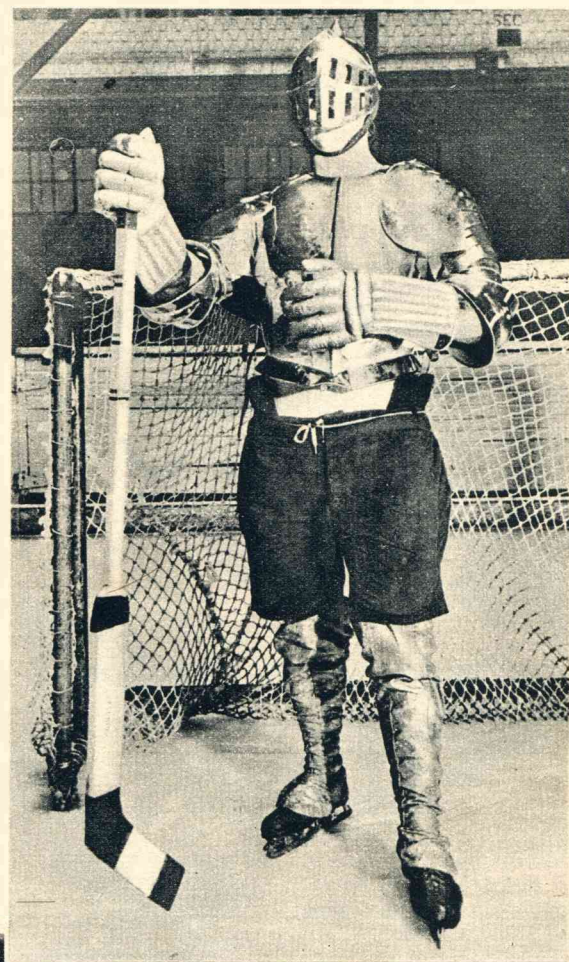
Is ijshockey damessport? In elk geval beoefenen Engelse en Amerikaanse dames het spel met veel enthousiasme, terwijl ook in Frankrijk het zwakke geslacht er niet afkeerig van is.

Te Amsterdam werd vorige week de ijshockeywedstrijd Amsterdam-Boedapest gespeeld. De Hongaren hadden zich sterig ingepakt.

aangewend om verschillende deelnemende teams uit Garmisch naar Amsterdam te krijgen en als wij nagaan welke bekende teams in November en December reeds in actie zijn geweest, dan valt hieruit wel op te maken, dat de ijverige leiding van de hoofdstedelijke baan er ook verder wel in zal slagen het Nederlandsche publiek iets bijzonders voor te zetten. Wij denken hierbij b.v. aan een treffen tusschen twee van de beste teams der Olympische Winterspelen.

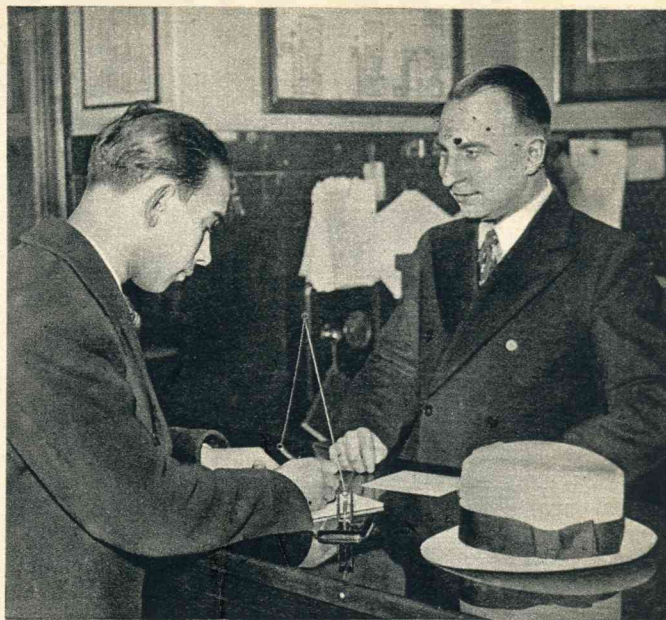
Ijshockey is als kijksport zeer interessant. De spelregels zijn niet zoo bijzonder ingewikkeld, zoodat men spoedig vertrouwd is met hetgeen zich op de gladde vlakte afspeelt. Op de overdekte banen in het buitenland, b.v. het Berlijnsche Sportpaleis, trekken de matches immer een zeer groot aantal toeschouwers. Wij zijn er van overtuigd, dat ook hier de belangstelling voor de ijshockeysport snel zal wassen en dat binnen niet al te langen tijd de plannen van andere groote steden om tot een kunstijsbaan te komen, werkelijkheid zullen zijn geworden. Daarom hebben wij gemeend op deze pagina onzen lezers nog eens een en ander van deze voor ons land vrijwel nieuwe sport te moeten laten zien.

De ijshockeysport in het buitenland. Het gaat niet altijd even zachtzinnig toe. Deze keeper van een Amerikaansche ploeg in Seattle had dit aan den lijve ondervonden ee kwam zekeren dag zijn doel in Middeleensch tenue verdedigen.

Van het Centraal Station te Amsterdam zijn Zaterdagavond de Nederlandsche schaatsenrijders naar Oslo vertrokken, om in de buurt van de Noorsche hoofdstad te gaan trainen, o.a. voor de Olympische Winterspelen. Van l. n. r. R. Koops, L. Dijkstra, J. Langendijk, Pörtzen (verzorger), B. S. Blaisse en Roos.

Te Amsterdam arriveerde Zondag de Fransche damkampioen Raichenbach, die met den Hollandschen meester Vos om den wereldtitel zal dammen. Raichenbach.

Alcmaria Victrix beleefde Zondag weinig plezier van de gewijzigde opstelling, waarin het uitkwam. Kinheim behaalde n.l. een 2-0-overwinning in de kaasstad. Foto van een afgeslagen aanval der Alcmarianen.

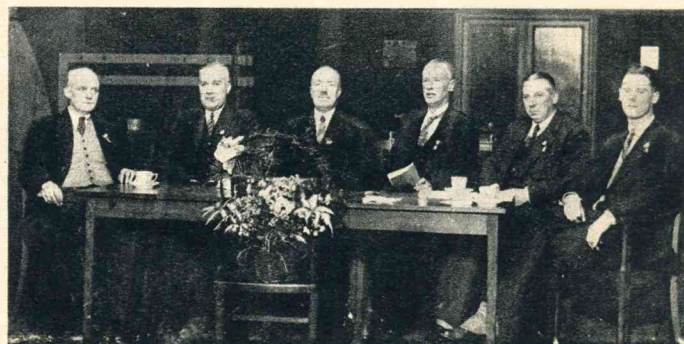

Te IJmuiden-Oost werd Zondag de wedstrijd V.S.V.-K.F.C. gespeeld, welken de gastheeren door benutten van een strafschoep met 1-0 wonnen. Spelmoment uit deze ontmoeting. Keeper Michel van V.S.V. werkt den bal over de lat.

Velox struikelt bij Spartaan. De Utrechtsche leiders der 2e klasse B moesten Zondag tegen Spartaan met een gelijk spel (1-1) genoegen nemen. Kiekje voor het Utrechtsche doel, waar onze fotograaf één der Spartanen het hoofd van den Velox-keeper voor den bal laat aanzien.

Sport van de week

De bekende Haarlemsche Postduivenvereniging „De Snelvlieger” heeft haar 60-jarig jubileum herdacht. Ter gelegenheid hiervan liet het bestuur van „De Snelvlieger” zich door onzen fotograaf vereeuwigen.

Links: Sportief werd Zondag met 2-5 door Swift geklopt. Moment voor den korf van Sportief.

Rechts: Zondag slaagde Blauw Wit er in het Stadion in met 5-0 van het Haagsche V.U.C. te winnen. Kiekje uit deze ontmoeting.

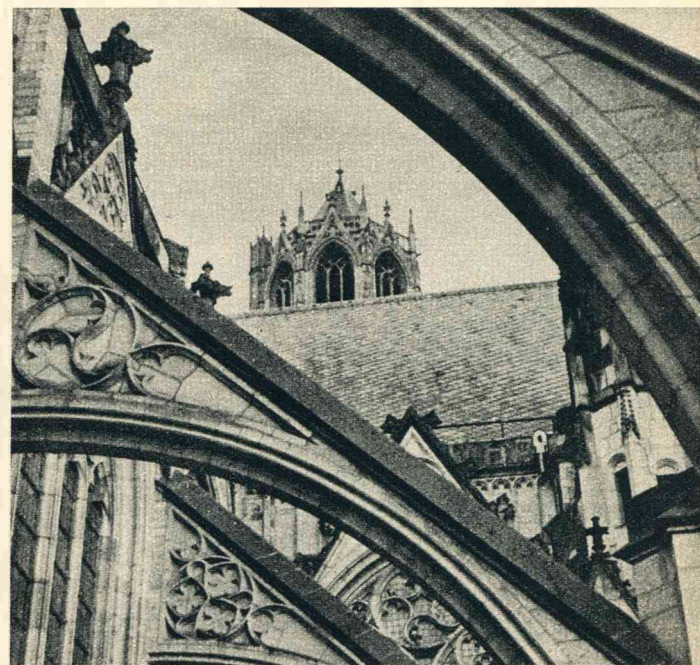
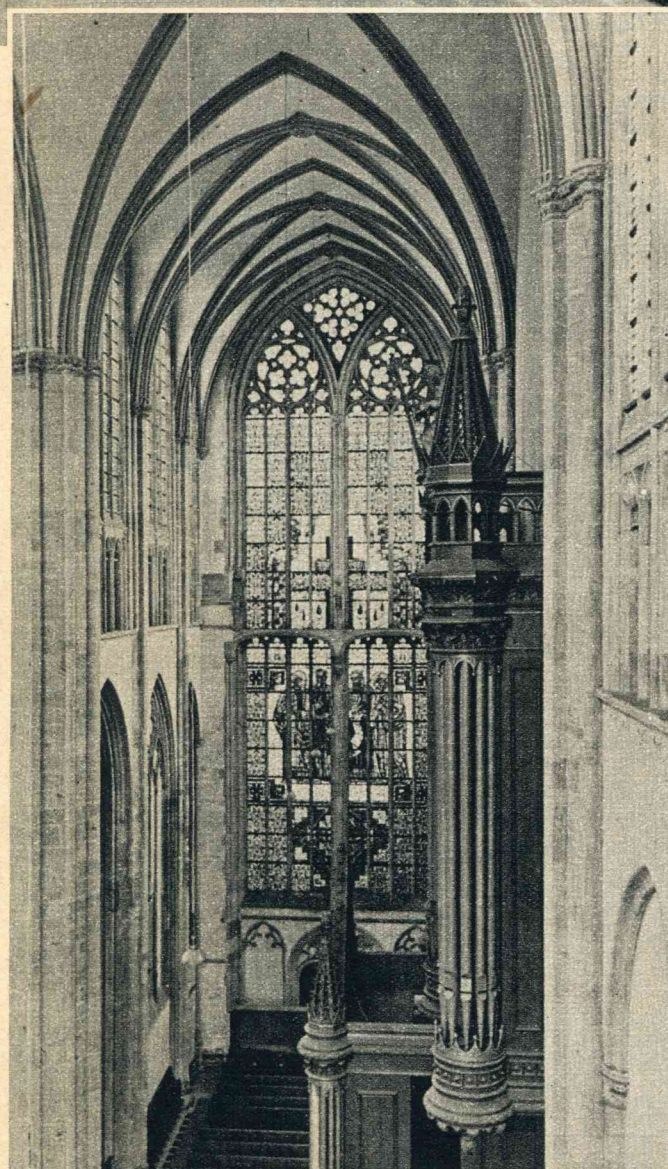
Een gedeelte der kerk vanaf den Domtoren gezien.

HET CENTRUM VAN NEDERLAND

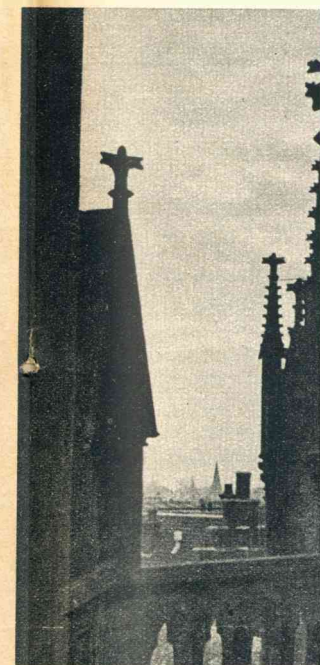
HET centrum van Nederland is het in velerlei opzicht; in letterlijken zin staan de Dom en de Domtoren van Utrecht in het midden des lands; de stoere toren is niet de hoogste van ons land (Delft steekt er boven uit), maar hij heeft wel dien naam en van de tien Nederlanders, die den hoogsten toren moeten noemen, zullen er zeven dien van Utrecht aanwijzen; tenslotte is de Dom ook in dezen zin het middelpunt van het land, dat dit Gotische bouwwerk een der oudste gebouwen van Nederland is en staat op een plek, die een der vroegste tooneelen is geweest van Hollandse beschavingsgeschiedenis.

Koning Dagobert der Franken liet fier in het oude Tricht of Trecht een kapel bouwen, toegewijd

Het transept met het groote Apostelraam van R. N. Roland Holst.

Steenen schoonheid.

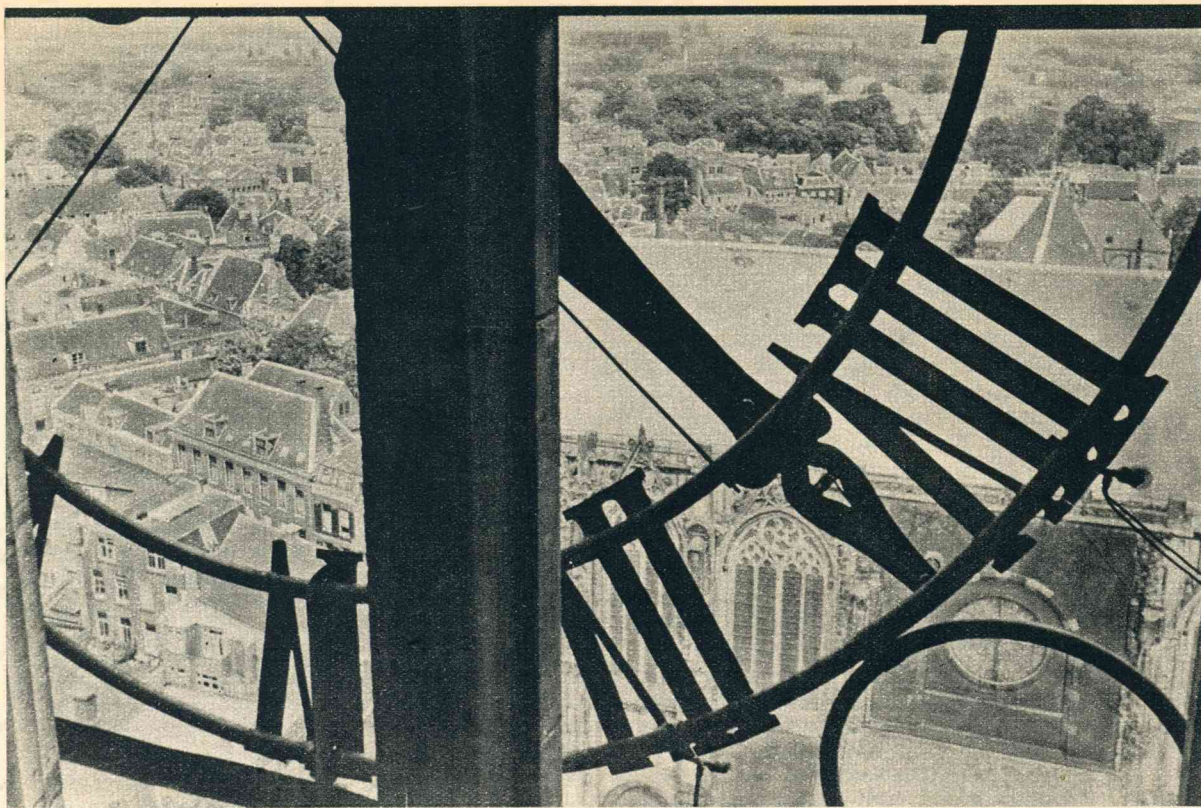
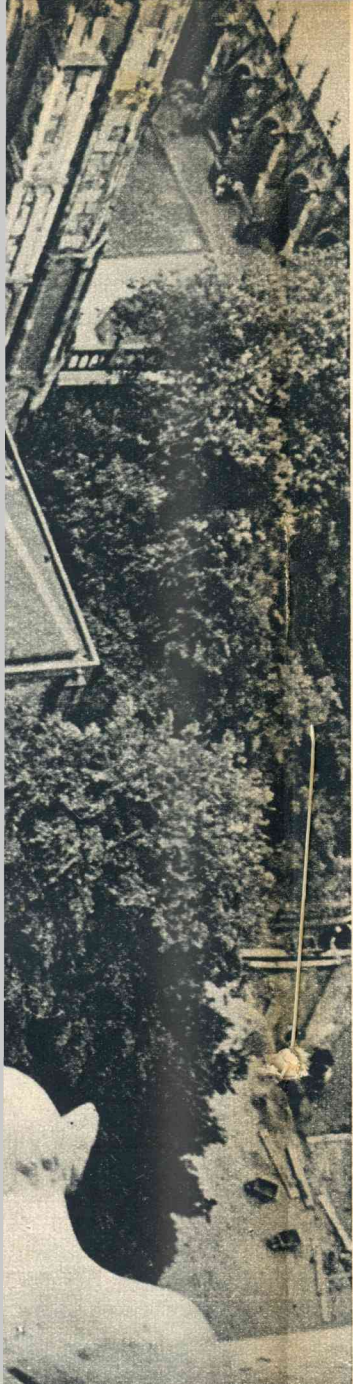

Het gebeitelde k

aan St. Thomas, verovering der Eilanden; prediker in de 13de eeuw een nieuwe kerk; zijn bisschopswijk droeg van St. Sulpitius werd weer geplunderd uit, wederom een kathedraal; herbouwde kerk na brand in 1253. Bisschop gedeelten afbreken; een steenen gewelf werd gelegd voor de kerk staat naast de pilaar Salvator.

Bijna drie eeuwen gearheid. Men keerde werk binnen een eeuw worden, en het getal tientallen jaren samentien zestig jaar steen voor gelegd.

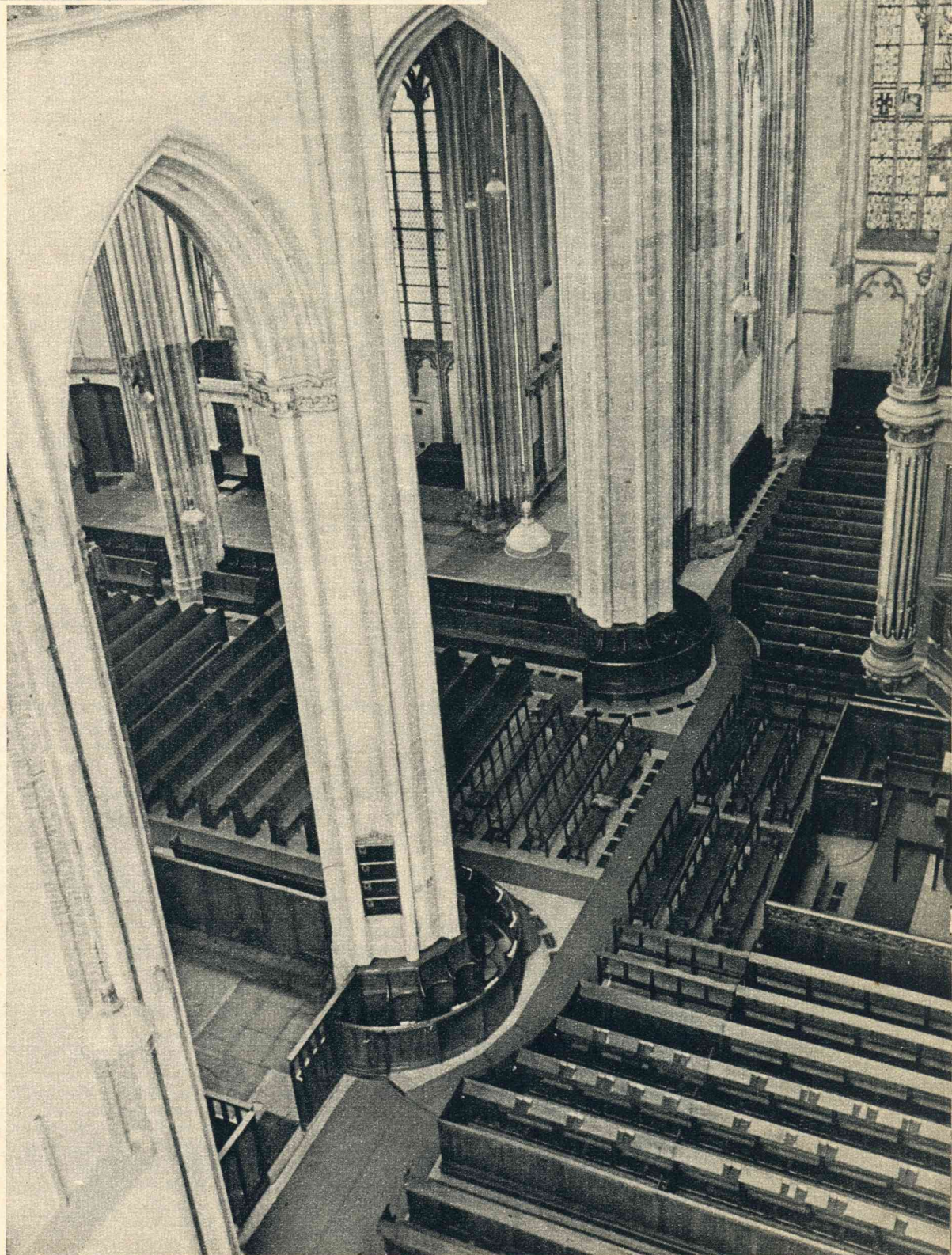
De afstand tussen altijd zoo groot; schoon de toren van kerk, daarmede werd echter het kapellen, in een door de toren de kerkgedeelte kwamen halve eeuw bleef

Zoo hoog staat de klok van den toren boven Utrecht.

Kostbare monumenten van oude bouwkunst, welke wij voor ons en het nageslacht in stand willen houden, moeten zorgvuldig onderhouden worden, met het gevolg : steigerwerk, dat de schoonheid niet bepaald verhoogt. In het geval van den Utrechtschen Dom hebben wij bovendien de zekerheid, dat de eeuwen niet zonder schade voor de schoonheid van dit monument zijn voorbijgegaan — en toch is het nog een der machtigste en indrukwekkendste bouwwerken van ons land. Op den toren geniet u een panorama als weinig andere in ons land, een vergezicht, dat u een reis van meer dan 450 trap-treden kost ; de Dom beheerscht Utrecht, de Dom-toren is het eerste wat men van stad en provincie ziet, maar de schoonheid, de rijke waarde van deze schepping onzer voorvaderen, ziet en voelt men pas bij een aandachtig en niet gehaast bezoek. bij een toegewijde beschouwing van den indrukwekkenden bouw, van de rijzige pracht in schip en zuilen en boogvensters, van de slanke schoonheid der Gothiek. De foto's op deze pagina's zijn er de sprekende bewijzen van.

Gezicht op transept en schip.

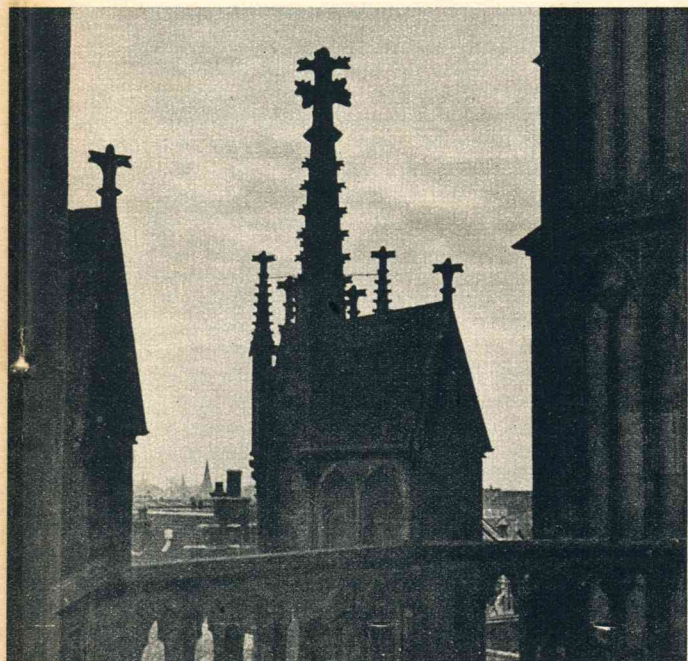
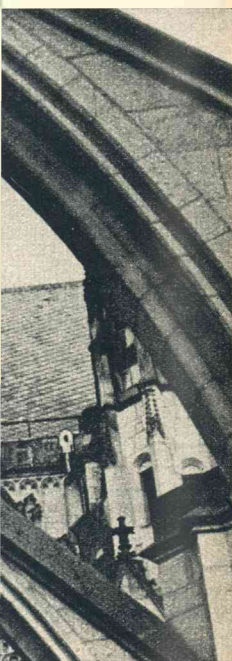
aan St. Thomas, welke echter werd verwoest bij de verovering der Friezen. St. Willebrordus, de Christen-prediker in de lage landen, bouwde in de achtste eeuw een nieuwe kapel naast de ruïne en later, na zijn bisschopswijding, een kathedraal, die den naam droeg van St. Salvator of Oud-Munster. Maar er werd weer geplunderd, verwoest, gebouwd ; brand brak uit, wederom werd de grondslag gelegd voor een kathedraal ; brand in 1017, wijding van een herbouwde kerk in 1025, brand in 1148, herstelling, brand in 1253. Bisschop Hendrik liet nu verschillende gedeelten afbreken en in Gothischen stijl herbouwen, een steenen gewelf maken, waarmede de grondslag werd gelegd voor den tegenwoordigen Dom, die dus staat naast de plek van den oorspronkelijken St. Salvator.

Bijna drie eeuwen heeft men aan de voltooiing gearbeid. Men kende toen niet de bepaling, dat het werk binnen een zekeren bouwtijd opgeleverd moest worden, en het gebeurde meer dan eens, dat de arbeid tientallen jaren stil lag. Alleen voor den toren had men zestig jaar noodig ; in 1321 werd er de eerste steen voor gelegd.

De afstand tusschen Dom en Domtoren is niet altijd zoo groot geweest als op het oogenblik, ofschoon de toren nooit een onderdeel van de kerk, daarmede vastgebouwd, is geweest. In 1674 werd echter het geheele schip, behalve enkele kapellen, in een hevigen storm verwoest, waardoor de toren dus verder van het intact gebleven kerkgedeelte kwam te staan. Ongeveer anderhalve eeuw bleef de ruïne liggen.

ezien.

RUM LAND

Het gebeitelde kantwerk der Gothiek.

d.

DE LIEFDE VREEST NIET....

door Karl L. Kossak Raytenau

BARON Stephan liet de paarden loopen, zoo hard ze maar wilden: nauwelijks kwam de eerste buitenhoeve in zicht, of hij sprong van den wagen, hielp Hedda afstappen en liep, zonder zich van de anderen iets aan te trekken, de akkers in.

Hij zag geen paden meer; hij liep midden door de tarwe, bleef staan, rukte hier en daar een handje halmen uit, sloeg er een blik op en rende toen als een dolle stier naar den rentmeester, die met gebogen hoofd bleef staan.

EERSTE VERVOLG

„Daar, knoeier, die je bent!” Hij wierp Farkas een bosje graan in 't gezicht. „Daar! Daar! Een vreemde moet me komen zeggen, dat de tarwe ziek is, dat we roest hebben!” Csarady was wit van woede. „Omdat je een ezel bent, een luilak, een dief, die me besteelt! Pardon, Hedda, maar Almassy heeft gelijk — de tarwe is ziek, kijk maar.” Hij toonde haar een dozijn halmen en aren. „Zwartroest, bruinroest — nog niet erg, maar toch al duidelijk te zien... en jij, je bedriegt me, je hebt geen oogen in je kop... je hebt mijn goeie zaaiakoren verkocht en zieken rommel uitgezaaid... je gaat er uit, vandaag nog! En ik zal je achter de tralies zetten, tot je zwart ziet!”

Michael Farkas greep naar de hand van zijn meester, om die te kussen.

„Meneer de baron, goede, edele heer, ik zweer bij mijn zieleheil!” — hij legde zijn breede hand op de borst — „ik zweer bij onze heilige Hongaarsche aarde, dat ik niets gestolen heb — ik heb geen zaai-goed verkocht, ik zweer, dat er drie dagen geleden niets te zien was...”

Baron Stephan keek zijn rentmeester in de oogen. De man was al dertig jaar bij hem in dienst, en nu had hij bij de heilige Hongaarsche aarde gezworen — een eed, dien geen Hongaar aflegt, als hij schuldig is... Toen wendde de landheer het hoofd en keek Hedda aan, die geen poging had durven wagen, om haar oom tot kalmte te brengen.

„Doe me een plezier, Hedda, en rijd alleen naar huis... Ik moet dadelijk uitzoeken, wat er gebeurd is... hoe groot de schade is... maak mijn excuus bij je tante...” Hij kustte haar op beide wangen. „Je begrijpt, 't gaat om de tarwe, om 't brood!”

Toen de baron, tegen den avond, voor zijn huis van 't paard steeg, kwam Hedda, die hem op had gewacht, hem snel tegemoet.

„Hoe staat 't er mee, oom? Valt 't nogal mee?”

Csarady omhelsde haar en schudde ernstig het hoofd.

„'t Valt heelemaal niet mee, kind. 't Is erg! Van mijn tienduizend joch staan er zeventuizend met tarwe, en daar zijn er drieduizend van ziek.”

Hedda schrok.

„Maar, oom — dat is toch...”

Csarady bleef enkele seconden zwijgen en keek toen peinzend in de verte.

„'t Is zoo... er valt niet aan te twijfelen... en 't is zeker, dat de tarwe een week geleden nog gezond was... voor 'n paar dagen nog...” Hij dacht na. „'t Is een strook, Hedda, een bijna rechte strook, zoowat vijf joch breed, die van 't zuiden naar 't noorden gaat... Tereky en Aldar hebben ook roest... daar loopt óók een strook door de gezonde velden heen — bijna gezond tenminste... 't is bijna niet te gelooven.”

„En wat doet u nu, oom?”

Csarady haalde moe de schouders op.

„Ik heb al een telegram naar Pest gestuurd — die kwestie moet precies onderzocht worden...” Hij nam haar bij den arm. „Koin, we zullen tante niet langer laten wachten... 't Is laat geworden...”

VIERDE HOOFDSTUK

PETER Ackermann schoof zijn stofbril omhoog en overzag het terrein, dat ongeveer tweehonderd meter onder het vliegtuig lag, met scherp, geoeffenden blik.

Voorzover hij zien kon, was het volkomen in orde.

Het vliegveld van het stadje, dat ongeveer honderd kilometer ten westen van Omaha lag, en zich fier „Golden City” liet noemen, was, gelijk trouwens de heele streek, zoo plat als een gesteven front van een overhemd, en in zekeren zin precies zoo vervelend. Maar Peter Ackermann was zich hiervan haast niet meer bewust, toen hij het vliegtuig volgens de regelen der kunst op den grond zette en uit liet rollen, want hij had al in weken niet anders gezien.

Hij sprong uit de machine, gaf een knikje aan den chef van het vliegveld, die aan kwam slenteren, zonder zich ook maar eenigszins te haasten, gaf de noodige wenken en verwijderde zich eenige schreden van het vliegtuig, tot een proestend geschater hem staande hield.

Hij keek om, bleef staan, sloeg zich tegen 't bruin-gebrande voorhoofd en lachte toen hartelijk mee.

„Groote hemel, meneer Grane — daar had ik u bijna in de kist laten zitten! Een prachtmop!”

Nu kan men zich best voorstellen, dat iemand een zakmes vergeet, of een actentasch, of een paraplu — ja, de statistieken van gevonden voorwerpen bewijzen, dat verstrooide moeders soms haar babies vergeten — maar hoe iemand ooit den heer Robinson Grane vergeten kon, is niet te begrijpen; want 't ging hier niet om een gewonen burger uit het honderd-miljoenental der glorierijke Vereenigde Staten, maar om den heer Robinson Grane, waarvan er heel zeker maar één exemplaar bestond — die, gelijk honderd oorkonden plechtig garandeerden, de zwaarste man tusschen het Rotsgebergte en den Oceaan was!

De natuur gaat soms zeer verkwistend te werk: in plaats van twee menschen voort te brengen, had zij de heele massa aan één besteed, aan een, die nu met een hevig transpireerend gezicht door het veel te smalle deurtje probeerde te komen.

„Pe... Peter... wou je me... in dat ding laten verhongeren? Die bespottelijke deurtjes wo... worden nog eens mijn dood, en dan nog... zoo'n hitte!”

Toen Grane echter met zijn twee beenen op den grond stond, ontwikkelde hij een beweeglijkheid, die niemand bij hem verwacht zou hebben.

Hij hief twee armen als boomen op en beschreef er cirkels mee. „Zoo, daar zijn we, meneer Ackermann. Wat nu?”

Peter Ackermann, slank, even dertig, sportsman, gediplomeerd landbouwkundige en tevens een koel-berekenend koopman met den verren, scherpen blik van een berggids, stak bij Grane af als een slanke renwagen naast een omnibus voor vijftig personen.

„Wat nu, meneer Grane? Nu gaan we eerst deze wereldstad in; we huren een auto en dan trekken we er op uit... een straat van honderd à tweehonderd mijl... verder niets. De eerstvolgende dagen hebben we hier ons hoofdkwartier. Klaar?”

Grane veegde zich het zweet van het gezicht en mopperde:

„Net of de tarwe hier anders zal zijn dan in Canada!”

Toen zij in den rammelenden wagen zaten en naar de stad reden, schoof Robinson Grane onrustig heen en weer.

„Hoor eens, meneer Ackermann — ik begrijp heel goed, wat u wil: den heelen tarwegordel aframmelen, uw ouden heer gunstige berichten sturen en zoo... Heel verstandig, dat u alles eens goed aankijkt, dat moet ik zeggen — reusachtig zelfs — maar... Waarom sleept u mij overal mee? Ik ben geen jonge

kerel meer! Niet dat ik ergens last heb van die belachelijke vijftig jaartjes — dat niet — maar die benepen vliegmachientjes worden me hoe langer hoe hinderlijker. Gewoon een beleediging voor mijn welgevormde gestalte. U kunt dat werkje net zoo goed alleen opknappen!”

Peter schudde het hoofd.

„Zal niet gaan, meneer Grane — absoluut niet. Ik moet u er bij hebben. 't Is hier zoo'n groot en zoo'n raar land, dat ik uw ondervinding hard noodig heb. Wie weet, wat we nog allemaal beleven!”

Toen zij het graanland bijna achter zich hadden en de stad naderden, vloog er een mug in Peter Ackermann's rechteroog. Hij probeerde het insect te verwijderen, maar door het schokken van den wagen bleven die pogingen vruchteloos, en eerst op zijn kamer in het „Grand Hotel Chicago” lukte 't hem, den onaangename bezoeker met een punt van een zakdoek voorzichtig onder 't ooglid vandaan te halen. Onwillekeurig bekeek hij het insect even, toen keek hij scherper, schrok, keek nog eens en ging toen snel naar de aangrenzende kamer, naar Robinson Grane, die al met een stevig glas voor zich zat.

„Weet u, wat er in den wagen in mijn oog gevlogen is, meneer Grane?”

„Nee, absoluut niet! Laten we maar veronderstellen, dat 't een mug geweest is.” Hij liet de rest van zijn whisky verdwijnen en belde aanstonds om een vervolg.

„Ja, was 't maar een mug — hier deze... kent u dat beestje, meneer Grane?”

Robinson Grane nam zijn glas van 't blad en keek toen van terzij naar Peter Ackermann.

„Ten eerste had u best een glaasje whisky mee kunnen drinken, meneer Ackermann — en ten tweede ga ik ongeveer nooit met muggen om!”

Peter Ackermann kwam dicht bij zijn reisgezel, die blijkbaar den kellner al meermalen op zijn kamer had gehad. „'t Is een hessenvlieg — *Cecidonya destructa*... denk u eens in, wat dat beteekent!”

„Hm... hessenvlieg... *Cecilia*... ceci... hm... in ieder geval een erg gemeen beest, nietwaar, meneer Ackermann?”

„Ja — en u herinnert u misschien, dat die vlieg acht jaar geleden in Canada voor honderd miljoen dollar schade heeft aangericht... Had u er nog geen een gezien? Denk eens goed na — 't is van 't uiterste belang.”

„Nee... ik kan me geen een mug herinneren...”

„Ik in ieder geval ook niet. Zal wel een loslopend exemplaar zijn... Laten we 't maar hopen, Grane.”

Drie dagen later had Peter Ackermann met Robinson Grane bijna heel Nebraska en den halven staat Iowa doorgeronkt; tweeduizend mijl had hij met den auto afgelegd, met honderd boeren had hij gepraat over tarwe en niets dan tarwe, tot wanhoop van Grane, die nu en dan bijna omkwam van dorst. Soms hadden zij, in plaats van een hotel, den auto of een plek bij den auto als nachtlugers gebruikt. Maar nu was Peter dan ook zoo goed op de hoogte, dat hij kon zeggen: in den tarwegordel der Vereenigde Staten, en vooral hier in 't hart, staat de oogst er uitstekend voor.

Peter was overigens niet minder moe dan Grane, die achter in den auto zat en alweer sliep; maar hij hield taai vol.

De taak, die hij zichzelf gesteld had, moest worden volbracht: de heele Amerikaansche tarwe-productie moest hij tot in den grond leeren kennen. Hij had in zijn koffers eenige tientallen tarwemonsters, die wachtten op een nauwkeurig onderzoek; vervolgens had hij monsters van den bodem in de beste tarweprovinciën verzameld, en hij had een zeer groot aantal aantekeningen gemaakt; zijn vader zou heel goed zien, dat hij al het mogelijke gedaan had.

Peter zat met zijn eene hand losjes aan het stuur van den wagen, die als een bliksemsnel, fonkelend insect, als een reusachtige kever tusschen de koren-velden door verder suiste; met zijn andere hand trok hij zijn horloge te voorschijn.

Over een half uur, tegen donker, konden zij in Golden City zijn.

Daar zouden zij een dag rust houden, omdat het

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE:

Paul Ackermann, een groot graanhandelaar, krijgt van alle kanten adviezen om tarwe te koop, hoe meer hoe beter. Zijn vertegenwoordigers en zijn eigen zoon sturen ontstellende berichten uit Europa en Amerika, dat droogte en ziekte den oogst bedreigen. Hij wil deze berichten niet aannemen en koopt voorloopig geen korrel. — Baron Stephan Csarady maakt met zijn nicht Hedda Poschendorf een rijtoer. Bij een ontmoeting op zijn graanvelden met den vertegenwoordiger Almassy, van de ja. Ackermann, verneemt hij, dat het grootste gedeelte van zijn tarwe bruinroest heeft.

Robinson Grane een beetje te vermoeiend werd; vervolgens wilden zij verder, naar Winnipeg, waar hun een gewichtige conferentie wachtte met een lid van de graancommissie; dan zouden zij inpakken, en per vliegtuig naar Mexico gaan en naar Argentinië. En als zij dat achter den rug hadden, wenkte het vaderland... Hedda!... Hij zat stil voor zich heen te glimlachen. Dan was hij precies drie maanden weggeweest, iets langer zelfs... drie maanden... een heele tijd, voor zijn verlangen naar het geliefde meisje... en toch weinig, om een heel werelddeel, om Amerika te leeren kennen!

Hij gaf gas, de wagen schoot vooruit, maar toen stopte hij met een ruk, sprong op den weg, liep een korenveld in, sloeg met de open hand midden in een muggenzwerm, die er boven danste, sloot die hand snel, opende haar weer en bleef als aan den grond genageld staan. Toen bukte hij haastig en trok een handvol halmen den grond uit, bekeek ze, rende als een dolleman verder, hier en daar een paar halmen uitplukkend, holde daarna naar den wagen, wierp een blik op Grane, die in een hoek zat te slapen en liet den wagen zoo onstuimig starten, dat het naar voren hangende hoofd van Grane achteruit schoot.

„Maar dat... da's toch te gek... wat... wat is er aan de hand? Bent u gek geworden?” Hij wreef langs de pijnlijke plek op zijn hoofd. „Wat is er, man — brand in China, of nog dichterbij?”

Peter Ackermann wierp hem een handvol halmen toe.

„Kijk daar maar eens naar, Grane, dan zul je wel zien, waar er brand is! En kijk daar eens... zie je die zwermen muggen? Da's de hessenvlieg!”

Grane was wakker geworden. „Man, dat kan niet! We hebben die velden toch goed bekeken, voor we wegreden? Er was niets van dat vee te zien, behalve dat eene onnoozele diertje, dat u in uw oog kreeg... 't is onzin gewoon!”

Peter Ackermann trok zijn schouders op en gaf meer gas.

„Dat weet ik net zoo goed als u, meneer Grane — maar ik weet ook, dat die lui hier nog geen emmer vol behoorlijke tarwe binnen krijgen. Ik zou óók gezegd hebben, dat 't niet kon... haast geen halm meer gezond... en dat in een paar dagen...”

Toen de auto voor 't hotel stond, haalde Peter den burgemeester uit den bar, en vijf minuten later gonsden drie auto's in dulle vaart terug langs den weg, dien Peter gekomen was.

Toen de farmers, die mee waren gegaan, op de plek kwamen, waar Peter de muggen ontdekt had, sprongen zij zoo uit de wagens het koren in; met gejaagde vingers trokken zij bosjes koren uit, bekeken de halmen en stonden toen met groote oogen stom langs den weg, tot de sheriff het stilzwijgen verbrak.

„Mannen, ik kan zweren, dat hier acht dagen geleden nog niet één halm ziek was — en ik kan zweren, dat er nu geen gezonde meer bij is. Maar ik kan niet anders zeggen, of de duivel zit er achter — we moeten direct naar Lincoln, naar den gouverneur. En u, heeren” — hij legde eerst Peter en toen Grane de forse bruine hand op den schouder. „u tweeën beveel ik, als sheriff van dit district, mee te gaan... spartelt u maar niet tegen, dat helpt toch niets... vooruit, lui.”

VIJFDE HOOFDSTUK

CORNELIUS Fulton — gouverneur van den staat Nebraska en voorheen bezitter van een zeer uitgestrekte tarwe-farm, dien u door zijn zoon Henry Fulton bestuurd werd — Cornelius Fulton liet niet onduidelijk merken, hoe weinig sympathie hij voelde voor de twee mannen, die voor hem werden geleid.

De eene, uit Canada afkomstig, dik en vet als een kalkoen, een paaschos, was maar een vervloekt beetje Amerikaansch — eigenlijk maar een Engelschman — en de andere was dat nog niet eens... dus men moest voorzichtig zijn, op alles voorbereid...

Gouverneur Fulton wist, wat hij zijn menschen, zijn kiezers, schuldig was; en meer speciaal wist hij, wat het zeggen wou, als er groote, machtige farmers in zijn ambtsvertrek stonden, als er een verkiezing zoo dicht op handen was... Zoo'n gelegenheid, om stemming te maken, moest worden aangegrepen, met beide handen.

Hij klopte met zijn potlood op het bureau, waar achter de banier met sterren en strepen langs den muur gespannen was.

„De heeren hier in de kamer wenschen nauwkeurige inlichtingen.” Hij keek Peter Ackermann

aan. „Bent u van plan, om die te geven, meneer?”

„Stelt u maar vragen alstublieft; ik zal naar best vermogen antwoorden; maar ik geloof, dat ik alles al verteld heb... En verder protesteer ik tegen dit verhoor. Ik ben geen beklaagde...”

Cornelius Fulton keek den kring der zijnen rond, lachte toen dubbelzinnig en vroeg: „U erkent dus, dat u zich al eenige dagen in deze streek ophoudt?”

„Met alle plezier! Dat is geen geheim, gouverneur.” Peter Ackermann glimlachte. „We zijn volstrekt niet stiekum hier gekomen, maar met mijn vliegtuig. Dat staat in de hangar van Golden City. Er valt niets op ons aan te merken.”

„Dat zijn we hier juist aan 't onderzoeken! U erkent vervolgens, dat u gegevens hebt verzameld, die betrekking hebben op de tarwe-productie, den tarwe-verkoop enzovoort. Is dat juist?”

„Volkomen juist. Met dat doel zijn we hier — ik speciaal — want deze meneer” — Peter Ackermann draaide zich om en wees naar Robinson Grane, die stond te snuiven van ergernis en zich geweld moest aandoen, om niet uit te varen — „deze meneer houdt me maar gezelschap. Al wat er gebeurt, neem ik voor mijn rekening.”

„Zoo. En met welk doel verzamelt u die gegevens?” Fulton hield het hoofd zoo scheef als een maraboe, die een visch in 't water ontdekt en zich gereedmaakt, hem op te pikken. „Waarom bent u hier in 't land gekomen? Waarom reist u rond door den tarwegordel, en waarom” — hij keek schuins naar de farmers — „waarom hebt u de eer geschonken aan dezen staat, die volstrekt niet gevoelig is voor die onderscheiding? Wat is uw ware reden?”

„Mijn eenige reden is dit,” zei Peter; hij deed een stap vooruit en keek Fulton in zijn glanslooze oogen. „Ik ben hier in 't land om te leeren, hoe tarwe verbouwd wordt.”

„Dan bent u zeker van plan, onze methodes in Europa toe te passen. Is dat zoo?”

„'t is mijn vak niet, tarwe te verbouwen, gouverneur — 't is mijn vak, tarwe te koopen, en te verkoopen...” Hij keek de farmers aan. „Maar ik ben wel van plan, mijn landgenooten te zeggen, wat ik hier in 't land gezien heb, en ik veronderstel, dat zij er iets van zullen weten te leeren.” Hij lachte eenigszins geslepen. „Maar over 't geheel zullen ze er geen voorbeeld aan nemen, heeren, want onze opbrengst per hectare is ongeveer dubbel zoo groot, dus daarkunnen anderen iets van leeren.”

De farmers, half geërgerd en half benieuwd, wilden zich in het gesprek mengen, maar de gouverneur belette hun 'tspreken en rimpelde het voorhoofd. „Dus als ik u goed begrijp, drijft u spionage — economische spionage, meneer Ackermann.”

Toen sprong Robinson Grane, die toch al een poosje op heete kolen had gezeten, overeind en als een pantser-auto kwam hij op het bureau van den gouverneur af.

„Maar meneer de gouverneur, dat is

toch... ik ken meneer Ackermann zoo goed als mezelf, heeren, dat is toch... Spionage! Hahahaha! Laat ik me niet doodlachen... 't lijkt wel of...”

„Meneer Robinson Grane, wilt u 't verhoor niet onderbreken? U krijgt nog gelegenheid genoeg” — hij keek Grane veelbeteekenend aan — „om uw verklaringen af te leggen. Gaat u zitten en houd u kalm. Wilt u antwoorden, meneer Ackermann?”

„Zeker, gouverneur,” zei Peter rustig. „Telegrafeert u naar de graancommissie te Winnipeg — daar kennen ze mij heel goed, en dezen meneer ook — die woont daar. En telegrafeert u, op mijn kosten, naar de kamer van koophandel te New York, en naar James Knox, korenbeurs, Chicago; dat is de makelaar van onze firma, een onzer agenten; hij kent mij persoonlijk... Ik begrijp eigenlijk niet, wat die comédie hier moet, heeren,” ging hij voort, zich naar de farmers wendend. „Heb ik u niet zelf op het gevaar attent gemaakt?”

Fulton was niet van zins, een nederlaag te bekennen; hij kwam er gauw tusschen.

„Dat is 't juist! U hebt zelf toegegeven, dat u al drie dagen geleden een exemplaar van dat buitengewoon schadelijke insect gevangen hebt.”

„Ik heb niets toegegeven! Ik heb alleen verteld! En vervolgens heb ik dat insect niet gevangen, maar 't is in mijn oog gevlogen. Ik moet er tegen protesteeren, dat mijn woorden verraaid worden.”

„En waarom” — Fulton zette zijn vinger op het bovenvlak van zijn bureau en boorde, alsof hij er

Vervolg op pag. 34

*Zij hadden afgesproken om drie uur.
Vergeefs wacht zij het voorwerp harer droomen,
Doch hoe zij wacht, zij ziet hem nog niet komen,
De arme... en was 't weer maar niet zoo guur!*

In Haarlem kwamen de voortrekkers uit geheel Nederland bijeen voor de Nationale Winterlaer, vooral ter bespreking van de Jamboree 1937, welke in ons land wordt gehouden. Des avonds werd in den Janswegschouwburg het kampvuur ontstoken; hoofdverkenner, vice-admiraal J.J. Rambonnet sprak hier de voortrekkers toe.

De Amsterdamsche schakers hebben in het V.A.S.-clubhuis den wereldkampioen dr. M. Euwe gehuldigd. Ook de ouders (links) van dr. Euwe waren bij de huldiging tegenwoordig; rechts mevr. Euwe en de wereldkampioen.

IN EN BIJ DE HOOFDSTAD

Op 1 Januari (en volgende avonden) hebben Kloris en Roosje weer bruiloft gevierd in den Stadsschouwburg. Het feest en de dansen werden vooraf goed gerepeteerd door de A'damsche Tooneelvereniging; op den voorgrond ziet men Frits v. Dijk (die de bruiloft regisseerde), Nell Knoop en Willy Haak.

Onder groote belangstelling werd te Den Helder het stoffelijk overschot ter aarde besteld van burgemeester Driessen. Uit Marinekringen was o.a. aanwezig Schout bij nacht T. Kruijs, die een toespraak bij de groeve hield.

De groote Kerstvergadering van de S.D.A.P. werd dit jaar niet in het Concertgebouw gehouden, doch in de Apollohal, welke geheel gevuld was. Rechts op den voorgrond onderscheidt men A. Gerhard, oud-gedeputeerde van Noord-Holland.

Het vuur vond veel en goed voedsel in de bootenbewaarpplaats aan den Ooster Ringdijk, waar brand uitbrak. Van loods en scheepjes bleef niet veel over.

Het tramtarief heeft verschillende verlagingen en verbeteringen ondergaan, en de directie zorgde, dat alles per tram in de stad bekend werd gemaakt.

Kok Sr. en Kok Jr. op een wedstrijd met vliegtuigmodellen, welke te Noordwijkerhout werd gehouden.

DE VERBOLGEN VADER

door Merrywheath Daile

JA, het was Clark Thorbe's eigen schuld, dat hij op de flesch ging met zijn „Alcazar Bioscoop Theater”. Wie kaatst moet den bal verwachten en als hij zelf de vijandelijkheden met Lawrence Hutton niet begonnen was, zou hij zijn ietwat weê liefdesdrama's nu nóg hebben gedraaid.

Eigenlijk had hij gelijk met zijn bewering, dat er in Cubham geen plaats was voor twee bioscoop-theaters. De stad is niet groot en de crisis deed ook al geen goed aan het bioscoopbezoek. En zoo kwam het, dat er geregeld voor half of driekwart leege zalen gedraaid werd — door Lawrence Hutton in zijn „Alhambra” en door ons in het „Alcazar”.

Overigens had Clark Thorbe geen reden zich het luijst te beklagen. Het „Alhambra” kreeg meest bezoek van de oudere generatie en de getrouwde paren, wij daarentegen hadden de minnekoozende jeugd, die 'n veel trouwer en geregelder bezoeker was. In plaats van echter tevreden te zijn met wat hij had, wilde Clark Thorbe álles hebben en toen het „Alhambra” met twee hoofdnimmers uitkwam, liep de gal hem over.

„John,” zei hij op 'n morgen tegen me, toen ik aan de kas zat, „ik moet een linken jongen hebben, die op een gemakkelijke manier tien dollar wil verdienen. Ik wil eens zien of ik dien Lawrence Hutton den nek niet kan omdraaien. Op 'n nette manier — financieel bedoel ik. Ik of hij gaat op den duur op de flesch en dús moet hij er maar aan...”

Toevallig kende ik zoo'n linken jongen — Tom Jeffries, die desnoods een inbraak op bestelling geleverd zou hebben. Ik zocht hem op en 's middags verscheen hij bij Clark Thorbe.

„Vriend, je krijgt tien dollar van me, als je vanavond 'n handvol stinkgasbommen in 't „Alhambra” laat vallen,” zei Clark Thorbe. „Jé begrijpt wel waar-toe het dienen moet — ik wil de atmosfeer daar eens 'n beetje veraangenamen.”

„Heel goed, meneer, al wou je me er dagwerk van geven,” grijnsde Tom Jeffries en 'n half uur later was hij op weg naar Philadelphia, om stinkgasbommen te koopen. Tegen den avond verscheen hij nog eens op het kantoor en toen hij vertrok gaf hij me een knip-oogje.

„'t Komt in orde, portier,” lachte-ie en toen zag ik hem regelrecht het plein oversteken naar het „Alhambra”.

Even later kwam Clark Thorbe bij me aan den ingang staan. Zijn gezicht was een en al grijns en hij wreef zich de handen van plezier. „'t Zal me benieuwen waar dat op uitdraait, portier,” zei hij wel tienmaal in een half uur en vanzelfsprekend was ik ook nieuwsgierig. Intusschen brak zoowel bij ons als aan de overzijde de voorstelling aan en vol spanning wachtten we op de dingen, die komen zouden. Lang hoefden we niet te wachten — weldra zagen we de eerste bezoekers het „Alhambra” verlaten, met zakdoeken voor hun neus gedrukt en hevig opgewonden. Zij werden gevolgd door wel honderd anderen en velen van hen kwamen naar ons theater toe.

„Een lucht... afschuwelijk... onhoudbaar...” hoorden wij hen zeggen en Clark Thorbe, die achter de kassa sprong, zat te gnuiven van plezier.

Toen verscheen Tom Jeffries — met een verbeten lach op zijn ernstig gezicht. Toen we met hem

alleen waren, kon hij zich niet langer goed houden en bikte hij van pret.

„Een consternatie...!” lachte hij. „Om nooit te vergeten. Op alle rangen en rijen kregen ze er 'n neus vol van en de een na den ander maakte dat hij wegkwam. Eerst bleven ze op de gangen staan, maar toen ik daar ook zoo'n giftig ding liet vallen, vluchtten ze naar buiten. Kijk eens, ze loopen nog steeds...”

Inderdaad zagen we nog verschillende bezoekers het „Alhambra” verlaten. Clark Thorbe was zeer voldaan en hoopte er het beste van voor zijn eigen standje.

„Dat grapje halen we nog eens 'n paar keer uit en dan zullen de menschen wel genoeg hebben van den overkant,” grinnikte hij en hij gaf Tom Jeffries twee dollar extra, omdat de zaak zoo goed gelukt was.

Den volgenden dag stond de geschiedenis in geuren en kleuren in het „Nieuwsblad voor Cubham”. De krant sprak van een onbehoorlijke grap en 'n paar ingezonden-stukken-schrijvers schreven, dat het schandelijk was. Maar niemand scheen ook maar het minst te vermoeden, dat Clark Thorbe er achter zat en dus besloot hij Zondagavond zijn kunstje nog eens te laten herhalen. Maar zoover kwam het niet...

Dien Zaterdagavond liep er een nieuwe film in ons theater — een van die huilerige liefdesdrama's, waar de minnekoozende paartjes zoo graag op afkwamen. Wij hadden veel publiek — allemaal van die opgeschoten blagen. Toen de voorstelling begonnen was, kwam Clark Thorbe bij me aan den ingang staan.

„'t Gaat goed, hè?” glunderde hij. „'k Heb veel nieuwe gezichten gezien, dat stinkgas schijnt sommigen nog in hun neus te zitten...”

Hij had het nauwelijks gezegd, toen wij uit het „Alhambra” aan den overkant een man te voorschijn zagen plotsen. Hij rende recht op ons toe en we zagen plotseling, dat hij met een karwats liep te zwaaien.

„Hier moet ze zijn!” brulde-ie met het schuim op z'n mond. „Laat me d'r in... m'n dochter! Honderd keer heb ik ze al verboden, dat ze met dien jongen naar de bioscoop gaat, maar telkens lapt ze 't 'm weer. Laat me d'r in — ik zal ze...”

Hij zwaaide zoo woest met de karwats, dat Clark

Thorbe er een veeg van kreeg en verschrikt terugdeinsde. Ik had den man beetgegrepen en trachtte hem te kalmeeren. Maar hij was door het woedende heen en brulde maar steeds om zijn dochter.

„Roep haar en anders zet ik je heele theater op stelten!” schreeuwde hij Clark Thorbe toe en deze, bang voor 'n schandaal, liep de zaal in.

„Dames en heeren!” schreeuwde-ie, „buiten staat een heer met een karwats, die met alle geweld naar binnen wil. Een verbolgen vader, die zijn dochter zoekt. Om een schandaal te vermijden verzoek ik de dame, die tegen den zin van haar vader met een heer naar de bioscoop is gegaan, zich terstond te verwijderen. Maar alsjeblieft: via de nóóddeur...”

Ik kon woord voor woord verstaan van wat Clark Thorbe de zaal inschreeuwde en de verbolgen vader verstond het eveneens. Hij mompelde een verwensching en rende weg, het huizenblok om naarden nooduitgang, om z'n dochter daár op te wachten. En ik liep de zaal in.

Wat ik toen zag verbijsterde me. Bij de nooddeur was het een zóó verschrikkelijk gedrang, dat er 'n paniek dreigde te ontstaan. De minnekoozende paartjes vluchtten met tientallen tegelijk — de dames voorop, de heeren achteraan. Er werd gegild en geschreeuwd en Clark Thorbe zag radeloos toe, hoe bijna het heele theater leegstroomde. Tien minuten later bevonden zich nog slechts 'n goede honderd bezoekers in de zaal — de rest had de vlucht genomen.

Het werd 'n compleet schandaal den volgenden dag. De heele geschiedenis kwam in de krant — behoorlijk aangedikt en geheel verkeerd voorgesteld. De ouders verboden hun kinderen naar 't „Alcazar” te gaan en dús trok alles naar het „Alhambra”. Een week lang draaide Clark Thorbe voor 'n leege zaal en toen begreep hij, dat hij wel kon sluiten. Zijn theater was in 'n slechten geur komen te staan en die geur was doordringender en bleef langer hangen dan stinkgas...

Op 'n avond, toen hij tevergeefs hemel en aarde bewogen had om publiek te trekken, sloot hij inderdaad. We stonden met ons vijven buiten — het heele personeel van 't „Alcazar”. En toen passeerde ons de verbolgen vader. Hij grinnikte wat en Clark Thorbe wierp hem 'n giftigen blik toe.

„Daar gaat die kerel, aan wien ik m'n ongeluk te wijten heb,” zei hij nijdig.

„Wát zegt u... hij?” vroeg onze vestiairejuffrouw hoogst verbaasd. „Maar die man heeft geen dochters — hij is zelfs nooit getrouwd geweest, meneer...”

Ja, en toen begreep Clark Thorbe het natuurlijk wel, evenals wij allen. Hij had gekaatst en den bal prompt teruggekregen...

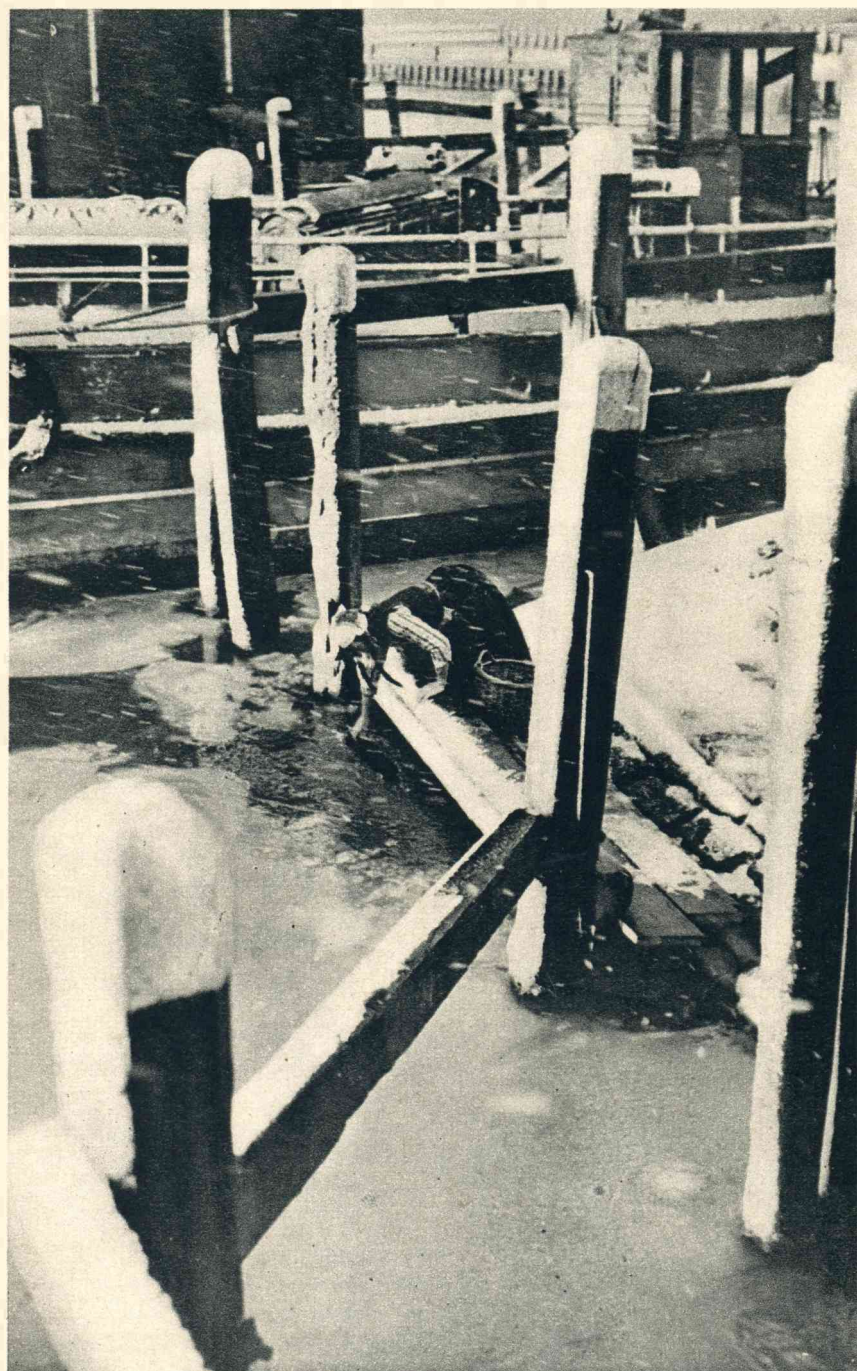
DOOR EEN SNEEUWSTORM OVERVALLEN

Vliegtuigen boven Caïro, een opname, waarvoor de speciale toestemming van den Egyptischen Minister van Oorlog vereischt was.

Winter in Egypte beteekent zomersche zonnescijn. De bekende filmacteur John Barrymore wist heel goed wat hij deed, toen hij in het Shepheard Hotel te Caïro zijn tenten opsloeg. (Foto T.D.A. of Egypt).

Al vriest het bij Marken langzaam of snel,
Een gaatje roer de wasch is er altijd nog wel.

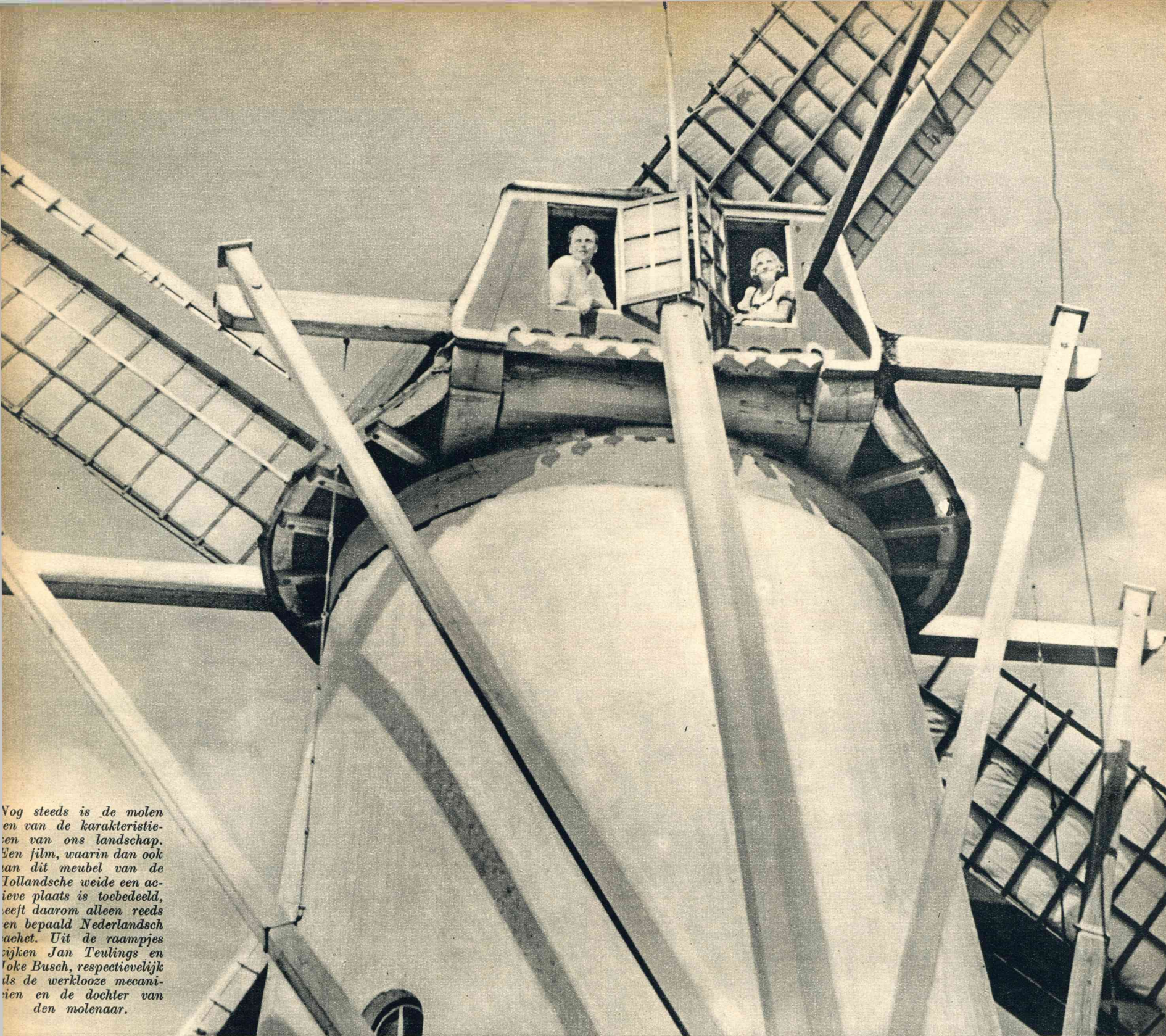
Niet minder dan tien leden van het gezin Mazereeuw te Enkhuizen werkten mede op de jubileumavonden aldaar van „Vlugheid en Kracht” en „Willen is Kunnen”.

5000 GULDEN

*Voor de Abonné's van
Panorama op 15 Febr. a.s.*

U behoort natuurlijk ook tot de vaste kern onzer trouwe abonnées en komt diensgevolge voor de prijsverdeeling in aanmerking. Zie voor nadere bijzonderheden ons blad van 14 November j.l.

Vog steeds is de molen een van de karakteristieken van ons landschap. Een film, waarin dan ook van dit meubel van de Hollandsche weide een actieve plaats is toebedeeld, heeft daarom alleen reeds en bepaald Nederlandsch achen. Uit de raampjes rijken Jan Teulings en Toke Busch, respectievelijk als de werkloze mecanicien en de dochter van den molenaar.

Ank van der Moer en Jan Teulings leven zich aan een draagbare bron.

LENTE- LIED

Tusschen de vele futloze Hollandsche films duiken vaak merkwaardige en interessante producten op, waarvan o. a. dit Lentelied weer een aardig voorbeeld is. Met smaak en kennis van zaken werd deze film in alle stilte vervaardigd, zoodat van het succes het beste valt te hopen. Zij behoort tot de Amstel-Film-productie en wordt door Filmex-Amsterdam uitgebracht.

De meneer uit de stad ondergaat een zeer onaangename sensatie. Rechts: Een driedubbele ontzetting op de gezichten van Nel Knoop, Lau Ezerman en Ank van der Moer.

VOOR film-enthousiastelingen is de auteur-regisseur van deze film, Simon Koster, geen onbekende. Als journalist en schrijver van filmboeken had hij hier in Holland een, zij 't bescheiden, vermaardheid en zoo was hij ook de geestelijke vader van de o.a. te Venetië bekroonde film „Dood Water”. Van het Lentelied is hij in zekeren zin de „componist”, daar zoowel het manuscript als de regie van hem zijn.

Lentelied nu is een dóór en dóór Hollandsche film, waarin zoowel de drukke grootstad Rotterdam als het ruime, vriendelijke platteland een voorname rol spelen. Is dat het „décor”, het verhaal zelf is spannend en toch vol gezonden, vriendelijken humor, welke laatste zich op een ietwat hooger plan beweegt dan platgetrapte grapjes en deels geestelooze, deels sma-

kelooze aardigheidjes. Verder zijn er alle zoete gedachten, die het menschdom in de lente bevangen, in uitgedrukt en weergegeven, zoodat het geheel een film is vol zonnige blijheid. De blanke, opgeruimde foto's zijn er een volmaakte afspiegeling van, tenminste voorzover een foto ooit de werkelijke kwaliteit van een film kan vertegenwoordigen. In ieder geval zijn het echter plaatjes, die met gretige oogen zullen worden bekeken, omdat op het oogenblik, nu sneeuw en hagel nog langs onze hoofden dwarrelen, dergelijke beelden een

De zeer onhandige jongeling (Dick Swidde) en het zeer handige meisje (Joke Busch).

belofte inhouden van een tijd, die niet zoo heel ver meer af is.

En even suggestief als de foto's is ook de film. Frisch en monter, met groote zorgvuldigheid bewerkt en gelardeerd met lieve liedekens, die volkomen in het kader passen. Dit soort films doet dan ook weer de hoop herleven, dat men er in Nederland toch nog in zal slagen een filmindustrie te vestigen, welke in de toekomst de groote belangstelling van het publiek en ook reden van bestaan heeft.

Een tafereeltje, waarnaar buitenlanders in drommen komen kijken en waarvan de schoonheid nog door zoo weinig Nederlanders wordt begrepen.

Eugen Krizsat:

EERSTE VERVOLG

EEN ROMANTISCH LEVEN

Graaf Benjowsky: hartenbreker, samenzweerder en banneling

Graaf Benjowsky sloeg de oogen op. Een verkwikkend zonnetje straalde door het open venster: in de kamer hing een geur, zooals de aarde slechts in de lente uitademt. Hij blikte verwonderd om zich heen. Naast z'n bed zat Prohaschka; het gelaat van den trouwen lijfknecht was bleek, z'n wangen waren ingevallen en de zwarte kringen onder z'n oogen getuigden van vele slapeloze nachten.

JE ziet er beroerd uit, Prohaschka. Ben je soms ziek geweest?" vroeg de graaf en was er zelf verbaasd over, dat hij maar zulk een zwak geluid kon uitbrengen.

Prohaschka zonk voor het bed op de knieën en begon erbarmelijk te weenen. Moritz August keek z'n bediende ontsteld aan. Prohaschka haalde diep adem, als iemand, die een aanloop voor een lang verhaal nodig heeft, en ving aan:

„Toen u na de komst van den koerier uit Weenen zoo plotseling verdwenen was, heer graaf, en ook den volgende dag wegbleef, besloot ik niet langer te wachten en u maar achterna te gaan. Het kostte me weinig moeite, uw spoor te vinden, want uw wilde rit was iedereen opgevallen en had velen dorpelingen den schrik op het lijf gejaagd. Eindelijk vond ik u in een hopeloozen toestand op het landgoed van den heer von Hensy. De boeren hadden u bewusteloos van het veld opgeraapt en naar dit huis gebracht. Ik vernam, dat de doktoren u reeds hadden opgegeven. Slechts aan de offervaardige verpleging van Fräulein von Hensy heeft de heer graaf het te danken, dat hij nog in het land der levenden is.”

Na enkele weken was Moritz August geheel genezen. Hij zat weer vast in het zadel en zocht gaarne het gezelschap van de lieflijke Fräulein von Hensy. Anna was over het aanstaande vertrek van den graaf zeer bedroefd; ze had Moritz August bijzonder lief gekregen.

Deze scheen met z'n vertrek heelemaal geen haast te hebben. Anna von Hensy was de eerste vrouw, die een diepen indruk op hem gemaakt had. Steeds zweefde hem haar beeld voor oogen. In z'n verlegenheid durfde hij haar z'n liefde niet bekennen, tot de oude heer von Hensy, die sinds geruimen tijd bemerkte had hoe zeer ze elkander genegen waren, den jongen graaf op een avond zonder veel omslag maar voorstelde met z'n dochter te trouwen.

Thans geloofde Moritz August zijn geluk te hebben gevonden. Eindelijk zou hij een rustiger bestaan gaan leiden.

Benjowsky bleef met z'n jonge vrouw op het landgoed van den heer von Hensy in het vrije graafschap Zips. De gramschap der keizerin in Weenen kon hem hier niet deren en van de zijde zijner zuster had hij niets te vreezen. Ieder jaar in de lente ondernam hij een groote reis. De zee trok hem het meeste aan. In Danzig, Hamburg en Wismar legde hij zich met ijver toe op de zeevaart en maakte zich al spoedig zoo'n groote kennis van navigatie eigen, dat een oude kapitein hem hierin niet licht had kunnen verbeteren.

In het heerenhuis op het landgoed Hensy leerde het jonge paar Benjowsky de vreugde kennen van een ongestoord huwelijksgeluk. Z'n smart over het ontslag uit den keizerlijken dienst, zelfs de schandelijke roof van zijns vaders erfdeel had hij zoo goed

als vergeten. Bovendien verwachtte z'n geliefde vrouw een kind, reden genoeg dus, om zich over de intrigues en grillen der groote wereld niet te bekommeren. Doch onverwacht bereikte hem 'n geheime brief van het Poolse genootschap met het dringende bevel, zich direct naar Krakau te begeven, en daar het commando op zich te nemen over een afdeeling ruitery der opstandelingen. Geërgerd dacht hij aan de handteekening, welke hij onder het manifest der rebellen geplaatst had. Z'n vroegere Poolse vrienden en bekenden zonden hem voor een eerloozen vlegel en laffen woordbreker houden, indien hij aan dezen oproep geen gehoor gaf.

Hij liet Prohaschka bij zich komen en deelde hem z'n besluit mede. De trouwe lijfknecht wilde den graaf niet alleen laten vertrekken, doch Moritz August beval hem, tijdens z'n afwezigheid over z'n vrouw te waken en... over het kind, dat binnenkort geboren moest worden.

„Je weet nu hoe de zaken er voor staan,” vermaande Moritz August hem ernstig. „Onder deze omstandigheden kan ik niet gedoogen, dat je mij vergezelt. Ik zal m'n vrouw zeggen, dat ik voor een belangrijke aangelegenheid onmiddellijk naar Danzig moet. Als ik misschien wat lang wegblijf, troost haar dan. En zeg haar, dat ik terugkom; ik weet zeker, dat ik weerom zal keeren!”

Den volgende morgen vertrok graaf Benjowsky naar Krakau. Op de borst droeg hij een medaillon met de beeltenis der apostelen Petrus en Paulus — het afscheidsgeschenk zijner vrouw.

Te Krakau bevond Moritz August alles in de grootste wanorde. Van alle kanten stroomden de opstandelingen de stad binnen — ongeordende benden zonder behoorlijke leiding. Met zekeren blik koos hij uit dit allegaartje de beste lieden en stelde in enkele dagen een ruiteregiment samen, waarover hij het commando aanvaardde. Nu moest er nog voor wapenen en soldij gezorgd worden. Door een onverwachte manoeuvre gelukte het den graaf de zoutmijnen van Wielizka te overrompelen en in het bezit te geraken van het gansche fortuin der Koninklijke Poolse zoutregie.

Hij wilde den schat naar Krakau overbrengen, toen hem de boodschap bereikte, dat de stad door de Russen omsingeld was en zich wegens gebrek aan levensmiddelen spoedig zou moeten overgeven. Anstonds liet hij door z'n manschappen beslag leggen op alle levensmiddelen, die ze vinden konden. Onvervaard tastte hij daarna met z'n zwakke krachten de belegeraars aan. Overtuigd dat ze met

het gros der opstandelingen te doen hadden, verslapten de Russen den ijzeren band, welken ze om de ongelukkige stad hadden gelegd en stortten zich met tienvoudige overmacht op het vermetele regiment van den graaf. Na hevigen strijd slaagden de dappere ruiters erin door het cordon heen te breken en den toegang tot de stad eenige kostbare oogenblikken vrij te houden. Snel bracht Benjowsky de onontbeerlijke proviand in de uitgehongerde stad. Bij telling bleek, dat meer dan de helft zijner manschappen was gesneuveld. De vrijheid van den graaf was slechts van korten duur, want enkele dagen later werd hij tijdens een nachtelijke schermutseling door de Russen gevangen genomen.

Thans deed Benjowsky eenige onprettige ervaringen op: de Russen weigerden hem als officier te erkennen en behandelden hem als een gewonen, politieke misdadiger; ze sleepten hem honderden kilometers door de eidelooze vlakten van Zuid-Rusland. Slecht gevoed en door de hardvochtige behandeling der Russische soldaten volkomen uitgeput, bereikte hij, na een marsch van zes maanden, de stad Kasan.

Te Kasan trof hij onder de krijgsgevangenen talrijke vrienden aan, die bij de mislukte samenzwering betrokken waren. Hij vertoefde veel in gezelschap van luitenant Windblatt, een Pruisisch officier, die in den zevenjarigen oorlog door de Russen krijgsgevangen was gemaakt.

In het begin van November vierde de gouverneur van Kasan, Samarin, den verjaardag zijner vrouw. Graaf Benjowsky werd als Hongaarsch magnaat waardig gekeurd aan den feestmaaltijd deel te nemen. Onder het diner, dat uit fijne Russische gerechten bestond, werd door sommige gasten rijkelijk gedronken. Hartstochtelijke dansmuziek bruiste door de ruime vertrekken en toen de maaltijd afgelopen was, heerschte er een opgewonden drukte in het paleis des gouverneurs. Moritz August was in een vroolijk gesprek met de vrouw van den politie-commissaris gewikkeld, bij wie hij graag in de gunst wilde komen, toen hij eensklaps door twee jonge Russen bij den arm

gegrepen werd en in een aangrenzend vertrek werd getrokken.

Op een tafel in de half donkere zaal stonden drie groote glazen gevuld met wodka.

„Broederschap!“ hijgde een der Russen. „Je moet met ons op vrijheid en broederschap drinken.“ Met één teug goten ze de wodka door hun keel, dwongen Benjowsky ook z'n glas te ledigen en kusten hem driemaal op beide wangen.

„En nu zullen we je 'ns wat vertellen,“ begon er een. „Jij bent de eenige van de heele Poolsche bende in de stad, met wien we fatsoenlijk praten kunnen en we weten ook, dat ze jou allemaal blindelings gehoorzamen. In Kasan zijn op het oogenblik meer dan 5000 krijgsgevangenen en de gouverneur heeft hoogstens 1000 kozakken te zijner beschikking. We hebben er genoeg van door de keizerin als slaven en onmondige kinderen behandeld te worden. Op een afgesproken teeken zullen we, door jouw manschappen en de Tartaren ondersteund, de regeering omver werpen, en nu moet jij er voor zorgen, dat de gevangenen zich op het kritieke moment aan onzen kant scharen. In Samara, in Nishni-Nowgorod en zelfs in Moskou hebben we geestverwanten, die het rokken-despotisme van Katherina al lang beu zijn.“ En op luiden toon begon hij de namen zijner medeplichtigen op te noemen. Benjowsky sprong op en kneepte hem den mond toe. De deur van het vertrek stond wijd open.

„Je weet niet wat je zegt, Wassili Nikolajewitsch,“ fluisterde hij hem in 't oor. „Ik praat er wel 'ns met je over, wanneer je nuchter bent.“

Enige minuten later verliet Benjowsky voorzichtig het paleis. Ondanks het late uur begaf hij zich terstond naar den aanvoerder der krijgsgevangenen en stelde hem van de plannen der Russen op de hoogte. Eenparig besloot men aan de revolutionairen geen medewerking te verleenen.

Den volgenden morgen verscheen Wassili Nikolajewitsch bij Benjowsky. Op koelen toon deelde de graaf hem mede, dat de aanvoerder der krijgsgevan-

genen het voorstel der opstandelingen afgewezen had en ernstig tegen dezen onberaden stap wilde waarschuwen. Vanaf dat oogenblik ontweek Benjowsky opzettelijk het gezelschap van der stad, hoewel hij er anders graag in verkeerde.

Op den avond van den 16en November zat Moritz August peinzend in z'n gemakkelijken stoel. Juist wilde hij een klein dutje gaan doen, toen de rust in het huis verstoord werd door een hevig geklop op de deur. Nauwelijks had hij den grendel terugschoven, of de deur werd met een smak opengegooid. Op den drempel stond een Russische officier met getrokken sabel en achter hem, op de straat, zag Moritz August een aantal opgestoken bajonetten flikkeren.

Graaf Benjowsky moet de vlucht nemen

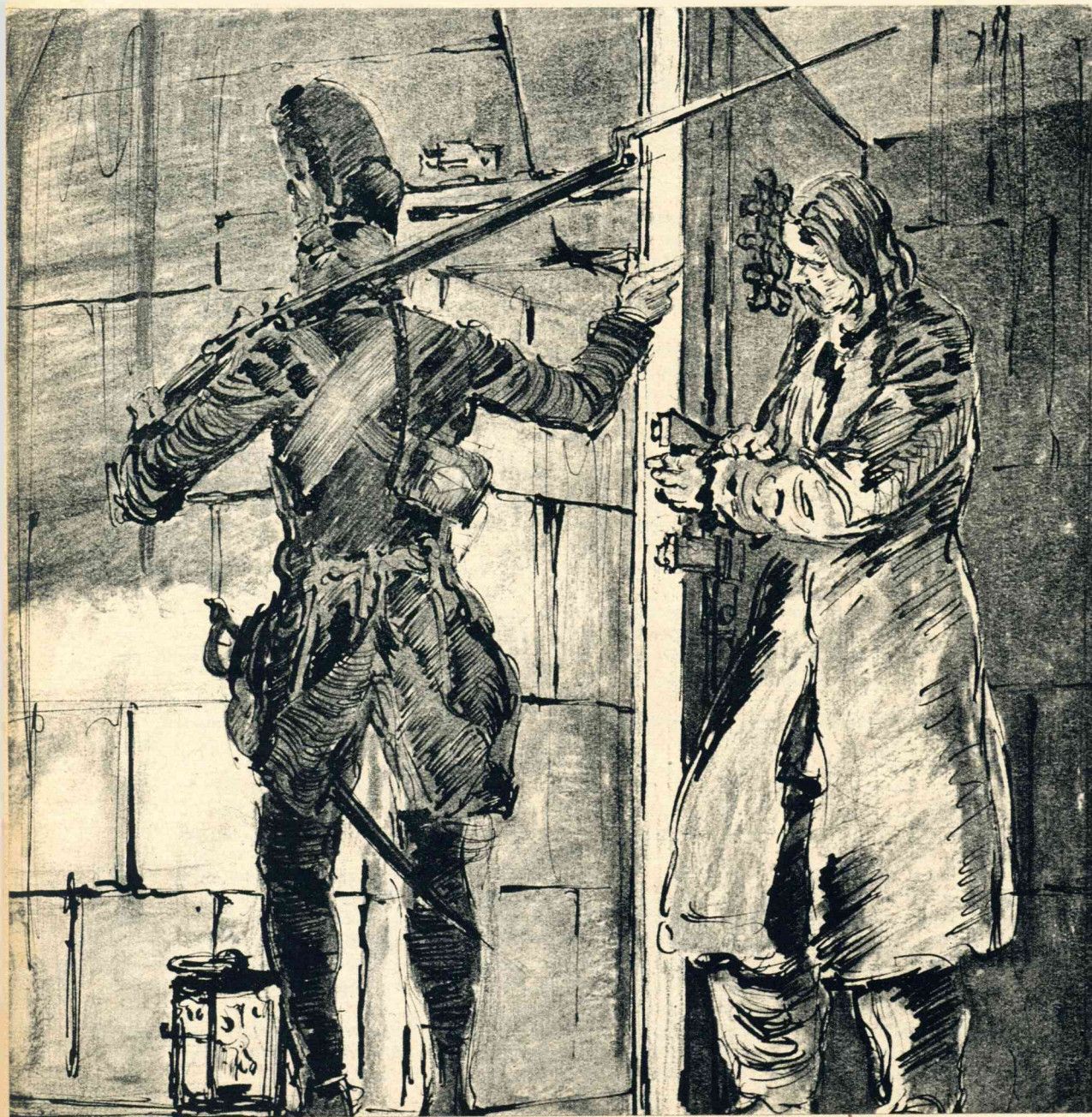
„Waar is graaf Benjowsky?“ brulde de officier. Moritz August wees met de hand naar boven. Stommeland vloog de officier de trap op. De soldaten volgden hem als een kudde lammetjes. Benjowsky gleed de deur uit en werd door den donkeren nacht opgeslokt. Een kwartier later bereikte hij ademloos het huis van luitenant Windblatt.

Het duurde lang, voordat Windblatt door het zachte geklop van den graaf uit z'n slaap wakker schrok en hem binnenliet. Gejaagd vertelde Benjowsky, wat er gebeurd was: waarschijnlijk had iemand de plannen der samenzweerders tegen de Czarina verraden en nu meenden de autoriteiten, dat hij van een en ander was ingelicht. Hij moest voor het aanbreken van den morgen de stad verlaten. Windblatt verschafte hem de noodige kleeren, kleepte zichzelf snel aan en zei, dat hij hem op de vlucht zou vergezellen. Benjowsky besloot eerst naar Tscheboksar, een landgoed buiten de stad, te gaan. Daar woonde een der samenzweerders, wiens naam Wassili Nikolajewitsch in z'n dronkenschap genoemd had. Ze zaten den ganschen nacht in het zadel en kwamen den volgenden morgen vreeselijk vermoeid op het landgoed aan. Ontsteld luisterde de eigenaar naar het verhaal van den graaf.

Hij drong er krachtig bij Benjowsky en Windblatt op aan hun vlucht onmiddellijk voort te zetten. Eenige invloedrijke vrienden in de stad schonken aan z'n beroep om hulp gehoor, en zorgden voor geld, kleeren en een bevel tot leverantie van postpaarden. Windblatt moest voor kamerdienaar fungeren, terwijl de graaf de rol van koerier in geheimen keizerlijken dienst zou spelen. Van valsche papieren voorzien en onder een anderen naam vervolgden ze hun tocht. Onderweg vernamen zij, dat op het hoofd van graaf Benjowsky een premie van 1000 roebels gesteld was. Den 6en December bereikten ze behouden St. Petersburg. Hier voelden ze zich volkomen veilig en hoopten slechts, dat 't hun niet moeilijk zou vallen een schip met bestemming naar Duitschland te vinden. Door bemiddeling van een Duitschen apotheker kwamen ze in contact met een Hollandschen zeekapitein. Spoedig was men 't met elkaar eens. Voor een som van 300 gulden, direct bij aankomst door Benjowsky te betalen, zou hij hen te Lübeck of Danzig aan land zetten. Grootelijks verheugd het gehate Rusland weldra te kunnen verlaten, vertelde hij den Hollander het verhaal zijner gevangenschap en vlucht — diep geroerd drukte de zeeman hem meermalen de hand. Den volgenden avond om elf uur zou de kapitein hen nabij de Newa-brug aan boord nemen. Lang voor den afgesproken tijd stond de graaf met z'n vriend aan den oever der rivier. Eindelijk verscheen de kapitein, niet met z'n schip zooals hij beloofd had, maar loopend. Hij verzocht hoffelijk hem te willen excuseeren, wijl hij zich zoozeer verlaat had en vroeg den graaf, of hij soms geld bij zich had. De autoriteiten wilden hem namelijk niet laten vertrekken, alvorens hij zekere schulden betaald had. Moritz August overhandigde hem de rest van z'n reisgeld, een bedrag van bijna 200 roebels.

„Duizend roebels is zooveel meer!“ zei de kapitein dubbelzinnig en beduidde den vrienden hem te volgen. Hij leidde hen in een donkere koetspoort. Geen kwaad vermoedend, schreed Benjowsky achter hem aan.

Door een onderaardsche, vochtige gang werd Moritz August naar een kleine cel gebracht en opgesloten.

ARNOLD GILISSEN'S BANK

AMSTERDAM ROTTERDAM
DAMRAK 80/81 ZUIDBLAAK 4

ZENDT DEN 28STEN JAARGANG VAN HAAR BOEKJE
LAAGSTE EN HOOGSTE
KOERSEN 1926 / 1935 op aanvraag gratis toe

Plotseling zag hij zich omringd door Russische soldaten.

„Dit zijn de heeren!” riep de luichelachtige kapitein. In een oogenblik werden Benjowsky en Windblatt door de soldaten op den grond geworpen en geboeid.

„Mijn mannen hebben bevel bij de geringste poging tot ontvluchting van hun wapens gebruik te maken,” waarschuwde de aanvoerder van het troepje. Een kort commando weerklonk, Benjowsky kreeg een duw in den rug en de krijgshaftige groep zette zich in beweging.

De tocht ging langs de Nawa-kade; aan den linkerkant kronkelde in onafzienbare breedte de zwarte band van den nog niet dichtgevroren Nawa-stroom.

Moritz August werd langs een trap naar beneden geleid en in een boot gezet. Terwijl een deel der manschappen hem, met den vinger op den trekker van het geweer, in het oog hield, roeiden de anderen stroomopwaarts. Een snerpande wind woei over de golven. Eindelijk dook in de duisternis een donker gebouw op, waarboven een groote toren uitstak met een ongewoon lange, bijna vlijmscherpe punt. De klokken in den toren beierden een vroolijk lied:

God zij des Czaren toeverlaat;
Czaar aller geloovigen,
Leid ons ter victorie.

„De Peter- en Paulsvesting,” mompelde Moritz August en moest alle krachten inspannen om niet van hopeloze vertwijfeling in elkaar te zakken.

Wachtwoorden werden geroepen. IJzeren hekken en deuren knarsten in hun hengsels. Door een onderaardsche, vochtige gang werd Moritz August naar een kleine cel gebracht en opgesloten.

Moritz August durfde bijna niet denken; hij vreesde krankzinnig te worden, toen hij het waagde den toestand, waarin hij verkeerde, onder oogen te zien. Een paar uur geleden geloofde hij vrij te zijn, een paar uur geleden was het uitzicht op hereeniging met z'n vrouw en... z'n kind, dat hij nimmer gezien had, nog zoo nabij, en nu lag hij in een vochtig, beschimmeld hol van de Peter- en Paulsvesting, de beruchte gevangenis, waaruit maar zelden iemand levend vandaan kwam.

De beschuldigde verschijnt voor zijn rechters

Dagen verliepen.

Het eenige geluid, dat Moritz August vernam, was de gelijkmatige tred van een bewaker in de gang. Maar op een dag hoorde hij de dreunende voetstappen van vele met ijzer beslagen soldaten-schoenen.

De grendel van z'n cel werd teruggeschoven en 'n officier gebod Benjowsky hem te volgen. Onder scherpe bewaking werd hij in een gesloten koets geplaatst. Benjowsky vermoedde, dat men hem naar een andere gevangenis wilde overbrengen, doch hierin vergiste hij zich. Toen z'n begeleiders hem dwongen uit het rijtuig te stappen, bemerkte hij, dat ze stil gehouden hadden voor het senaatsgebouw. Hier zetelde het hoogste gerechtshof van het land. Hij werd in een groote zaal gebracht, waar tien heeren met lange pruiken om een tafel zaten geschaard. Nauwelijks was Benjowsky binnengetreden, of de voorzitter sprong op en overlaadde hem met beleedigingen en bedreigingen. Deze oude man, met een bleek, hoosaardig gezicht, was graaf Panin, de chef van de geheime kanselarij der Czarina. Hij beschuldigde Moritz August ervan, de aristocratie van Kasan tegen de Czarina te hebben opgezet en naar St. Petersburg te zijn gekomen met het oogmerk, Hare Keizerlijke Majesteit te willen vermoorden. Vervolgens dreigde hij hem op de pijnbank te laten leggen, indien hij z'n moorddadige plannen

niet terstond wilde bekennen. Toen de oude was uitgepraat en vermoeid in z'n zetel terugzank, nam Benjowsky het woord. Rustig en openhartig schilderde hij de omstandigheden af, welke hem tot deelname aan den Poolschen opstand genoopt hadden, beschreef z'n lijden gedurende de reis naar Kasan en wierp met kracht de beschuldiging van zich af, dat hij de aristocratie van Kasan tot gewapend verzet zou hebben aangehitst. Integendeel, hij had de jonge heethoofden tegen dezen gevaarlijken stap gewaarschuwd.

De mannelijke houding en de eerlijke blik van den graaf bezorgden hem de sympathie zijner rechters. Alleen graaf Panin volhardde in z'n wraakzucht; telkens opnieuw trachtte hij Benjowsky door strikvragen tot tegenstrijdige verklaringen te lokken en hem zoodoende in 't ongeluk te storten, doch steeds wist de graaf de juiste antwoorden te vinden.

Ten laatste verhief een oude senator zich van z'n zetel. Hij was van oordeel, dat men den graaf slechts een poging tot ontvluchting ten laste kon leggen en hem van de overige beschuldigingen moest vrijspreken. Hij wees op den voor Panin liggenden stapel acten en riep met stemverheffing, dat de lafhartige revolutionairen van Kasan zich poogden vrij te pleiten, door de schuld op den onschuldigen Benjowsky te schuiven. Na langdurige besprekingen werd besloten den graaf een papier te laten teekenen, waarin hij beloofde zich van verdere agitatie tegen Rusland te onthouden. Hij moest het Russische grondgebied oogenblikkelijk verlaten en het op straffe des doods nimmermeer betreden. Graaf Panin alleen bleef zich tegen dit vonnis verzetten. Een nieuwe hoop was in Benjowsky's hart ontwaakt, toen hij na afloop van het rechtsgeding naar de gevangenis werd teruggebracht.

's Nachts werd hij uit z'n slaap gewekt. Een vriendelijk lachende officier stond voor z'n brits en overhandigde hem een dikken schapenpels. Hij verzocht den graaf zich voor een lange reis gereed te maken en verliet de cel. Door twee soldaten begeleid, werd hij naar den uitgang der vesting gebracht en in een slede gezet, welke door kozakken omringd was.

Bij het eerste posthuis, waar van paarden gewisseld werd, kreeg hij toestemming uit de slede te stappen en in de herberg wat te gebruiken. Hij blikte belangstellend om zich heen. Tot z'n onuitsprekelijke blijdschap trad hem uit de rijen der kozakken z'n vriend, luitenant Windblatt, tegemoet. Samen gingen ze de herberg binnen, waar ze den commandant van het escorte, den officier, die den vorigen avond zoo welwillend jegens Benjowsky was geweest, aan tafel zagen zitten. De graaf verzocht hem om opheldering aangaande het doel der reis. De officier antwoordde somber:

„Mijnheer de graaf, u staat van nu af onder zeer strenge bewaking. Graaf Panin heeft u tot levenslange verbanning naar Kamschatka veroordeeld. Ik hoop, dat u zich in 't onvermijdelijke zult schikken.”

In machteloze woede balde Benjowsky de vuisten. Slechts de gedachte aan z'n vrouw weerhield hem, de sabel uit de scheede van den officier te trekken en een eind aan z'n leven te maken.

Kamschatka was het einde der wereld, het einde van alle leven, vanwaar geen ontsnappen mogelijk was.

In Moskou werd het transport met nog drie gevangenen vermeerderd: den garde-luitenant Wasili Panoff, den kapitein der infanterie Hippolitus Stephanoff en Aseft Baturin, een overste der artillerie. Ze hadden de garde van St. Petersburg jaren achtereen tegen de Czarina opgeruid, waren geruimen tijd in de vesting Schlüsselburg opgesloten geweest en nu door Katherina begenadigd. Ze had het doodvonnis veranderd in levenslange ballingschap. Benjowsky en Windblatt sloten spoedig vriendschap met hun nieuwe reisgenooten.

Met dezelfde snelheid werd de reis naar het Oosten voortgezet. In de nabijheid van Kasan werd de wacht met 180 kozakken versterkt, aangezien de streek nog steeds niet tot rust was gekomen. Van Malmysch voerde de weg over Sarapul en Kungur naar Tobolsk. Hoe verder ze Siberië binnentrokken, des te vriendelijker de bevolking zich betoonde. In vele dorpen en steden werden de ballingen gastvrij ontvangen en met geld en geschenken overladen. Den 11en Mei bereikte het transport Irkutsk en wachtte daar, totdat de Lena weer bevaarbaar was en de reis naar het Noorden kon worden hervat. De gevangenen kregen hier gelegenheid zich van de vermoeienissen der maandenlange sledevaart te herstellen. Met booten, van berkensehors vervaardigd, werd de reis stroomafwaarts vervolgd. Na een wondermooien boottocht arriveerde het gezelschap eindelijk den 20en Augustus te Jakutsk. Het opont-houd in deze plaats was slechts kort, daar de winter reeds spoedig verwacht werd. De gevaarlijke weg over het Stanavoi-gebergte werd zonder ongelukken afgelegd; in bijna uitgeputten toestand kwamen ze te Ochotsk aan. Hier moesten ze zich naar Kamschatka inschepen.

De bevelhebber van Ochotsk, generaal Plewer, scheen met de groep, waartoe de graaf behoorde, bijzonder ingenomen te zijn; hij liet hen uit de staatsmagazijnen van kostbare pelzen voorzien en schonk aan ieder uit eigen middelen een groot bedrag aan geld.

Generaal Plewer had den graaf gaarne toegestaan een poos in Ochotsk te blijven om wat op verhaal te komen, doch het scheepvaartverkeer tusschen Ochotsk en Kamschatka werd tijdens de wintermaanden stopgezet en daarom moest de menschlievende Plewer de gevangenen met het laatste schip van het seizoen naar Kamschatka sturen. Dit schip was een klein, maar zeevast fregat, „St. Peter en Paul” genaamd. Het had behalve proviand, goederen en post ook eenige vaten wodka aan boord en zoo kon het niet uitblijven, dat weinige uren na het vertrek de geheele bemanning stomdronken op 't dek lag. Plotseling sloeg het weer om en stak er een hevige storm op. De wateren van de Ochotskische zee zijn om deze snelle weersveranderingen berucht.

Toen de kapitein wankelend uit z'n kajuit kwam, werd hij door een vallende ra getroffen. Met versplinterden schouder zakte hij in elkaar. De matrozen klemden zich biddend en jammerend aan de masten en het touwwerk vast om niet van boord gespoeld te worden. Het geloei en gehuil van den storm was zoo verschrikkelijk, dat bijna niemand meer op redding durfde hopen. In de algemeene verwarring besloot Benjowsky het commando over het fregat op zich te nemen. De vrienden van den graaf en eenige matrozen, die van den schrik nuchter geworden waren, voerden met prijsenswaardige discipline zijn bevelen uit. Vier uren duurde de strijd tegen de woedende elementen.

Even plotseling als hij opgestoken was, kwam de storm tot bedaren, doch toen wist niemand, waar het schip zich bevond. Eerst den volgende middag gelukte het den graaf de positie van de „St. Peter en Paul” vast te stellen. Gehoorzaam wendde Benjowsky den steven naar Kamschatka. Na een kalmen tocht langs de kust voer het heerlijk gehavende schip den 1sten December de haven van Bolscherezk binnen. Een officier klom aan boord om de dépêches en gevangenen in ontvangst te nemen. De kapitein en het scheepsvolk verhaalden hem in gloedvolle woorden de wederwaardigheden van de reis en prezen Moritz August om z'n bezonnenheid en moedig gedrag. De officier trad op den graaf toe en vroeg hem wie hij was.

„Ik ben soldaat, vroeger generaal en thans uw gevangene!” antwoordde hij met een bitteren lach.

Wordt vervolgd

ANNEKE

naar een teekening van W. VAN DUYL.

VOETBALLIEFHEBBERS! Frankrijk-Nederland

OP 12 JANUARI A.S.

NAAR PARIJS!

Over enkele weken zullen duizenden Nederlanders de belangrijke match te Parijs willen bijwonen. Door de fraaie overwinning van onze „voetbal-elf” is de belangstelling voor den strijd tegen de sterke Fransche ploeg niet weinig toegenomen.

Wij willen onze lezers, voor zoover zij reeds plannen hebben gemaakt of dit nog willen doen, hierbij van dienst zijn.

In verband hiermede hebben wij een **DRIETAL REIZEN** naar de Lichtstad georganiseerd. De abonné's van „Panorama” zullen goed, goedkoop en onder vertrouwde leiding van onze reis-service gebruik kunnen maken.

REIS I. PER LUXE AUTOCAR

ZATERDAG, 11 JANUARI: In den ochtend vertrek van Amsterdam (en Haarlem); rit over Utrecht, Breda, Antwerpen naar Brussel, alwaar lunch; des avonds aankomst te Parijs; diner; wandeling door de lichtstad, logies.

ZONDAG, 12 JANUARI: Ontbijt; autotoer door Parijs; lunch; per auto naar het Parc-des-Princes-Stadion tot bijwoning van den wedstrijd; per auto terug naar het hotel; diner; 's avonds autotocht langs de verlichte boulevards; gelegenheid tot gemeenschappelijk bezoek aan een theater of gezellig restaurant; logies.

MAANDAG, 13 JANUARI: Ontbijt; 's morgens te ongeveer 8 uur vertrek Parijs; lunch en diner onderweg; 's avonds thuis.

Prijs f 25.-

(verhoogd met f 1.50 voor administratie).

REIS II. EEN TREINREIS

VRIJDAG, 10 JANUARI: Vertrek van Roosendaal te 18.10 uur; aankomst te Brussel (Noord) te 19.49; supper; logies.

ZATERDAG, 11 JANUARI: 's Morgens vroeg per D-trein vanaf het Zuidstation (Midi) naar Parijs; aankomst aldaar reeds vóór half 12; lunch; autotoer door Parijs; diner; des avonds bezichtiging van de wereldstad in licht-triomp! logies.

ZONDAG, 12 JANUARI: Ontbijt; bezoek aan enkele voorname bezienswaardigheden; lunch; per auto naar den wedstrijd; na afloop per auto naar hotel; diner; gemeenschappelijke avondwandeling met bezoek aan gezellig restaurant; per D-trein van 0.15 uur naar Holland vanaf Noord-station.

MAANDAG, 13 JANUARI: Aankomst te Roosendaal te 8.34 uur.

Prijs f 25.-

(verhoogd met f 1.50 voor administratie).

N.B. Met geringe bijbetaling kan men ook in- en uitstappen te Amsterdam (toeslag f 3.80); te Haarlem (f 3.30); te Leiden (f 2.65); te Den Haag (f 2.25); te Rotterdam (f 1.65). Voor reis geheel Ite klas wordt f 8.— méér berekend.

REIS III. EEN VOETBAL-REIS

ZATERDAG, 11 JANUARI: Te 23 uur vertrek van Amsterdam C.S.; de trein stopt te Haarlem, Leiden, Den Haag, Delft, Schiedam en Rotterdam.

ZONDAG, 12 JANUARI: Aankomst te Parijs (Noord) te 7.36 uur; stevig ontbijt; rondrit door Parijs; lunch; per auto naar den wedstrijd; diner; gezamenlijke avondwandeling door de Parijsche lichtstad; te 23.40 vertrek van Parijs (Noord) naar Holland.

MAANDAG, 13 JANUARI: Aankomst te Amsterdam te 8.35 uur.

Prijs f 17.-

(verhoogd met f 1.— voor administratie).

PLAATSBEWIJZEN VOOR HET STADION

Daar de verlangens omtrent te bezetten rangen in het Stadion zeer uiteenlopen, hebben wij de plaatsbewijzen in bovenstaande reissommen niet medegerekend; deelnemers verkrijgen hun entreebiljetten echter door onze bemiddeling en kunnen kiezen tusschen navolgende prijzen: **ZIT-PLAATSEN** f 1.60 — f 2.10 — f 2.65 — f 3.15 — f 3.65 — f 4.20. **STAANPLAATSEN:** f 1.10.

GRENSFORMALITEITEN

Deelnemers aan onze reizen hebben geen pas noodig; zij kunnen volstaan met aan ons op te geven naam, voornaam, geboortedatum en adres; kosten van visum, enz. zijn in de reissom inbegrepen.

SPOED! Wie van een dezer drie reizen profiteeren wil en verzekerd wil zijn van onze welbekende, volledige Panorama-reis-service, melde zich ten spoedigste aan; volledig prospectus en invulformulieren te bekomen aan ons reisbureau

PANORAMA

Nassaulaan 51 HAARLEM Telefoon 13866

DE LIEFDE VREEST NIET....

Vervolg van pag. 23

doorheen wou — „waarom hebt u dat insect niet direct aan den landbouw-inspecteur gebracht? Waarom hebt u niet meteen gerapporteerd?”

Peter Ackermann keek grenzenloos verbaasd.

„Daar begrijp ik niets van, gouverneur! Hoe kan ik weten... wie komt er nu op 't idee, een mug, die in zijn oog vliegt, aan te gaan geven?”

„Er is hier een wet, meneer Ackermann, die voorschrijft, van iedere schade en ieder voor den landbouw schadelijk insect aanstonds aangifte te doen, op straffe van tienduizend dollar. Om direct beschermende maatregelen te kunnen nemen. Waarom hebt u die wet overtreden, meneer Ackermann?”

Nu werd Peter onrustig.

„Ik heb niet geweten, dat die wet bestond, gouverneur — maar al had ik 't geweten, dan is 't nog zeer de vraag, of ik rapport gemaakt zou hebben. Want één hessenvlieg... wat volgt daaruit? Niets! En moet ik niet veronderstellen, dat men hier de muggen eerder op zal merken dan ik — de farmers en de inspecteurs, wier taak het is, de velden te controleren? Ik kan toch niet denken, dat men op mij wacht, om dat insect te ontdekken? In ieder geval vond ik 't belachelijk, aangifte te doen van één mug — en meer dan die eene zag ik er niet.”

„Zoo, vond u dat belachelijk! En hoe verklaart u dan, dat er drie dagen later miljoenen van die gevaarlijke insecten opdoken? Hoe wilt u dat verklaren?”

Peter kwam vlak voor het bureau staan. „Ik vind, dat we nu lang genoeg gepraat hebben; ik dring er op aan, dat u eindelijk...”

„Gouverneur! Gouverneur!”... de sheriff van Golden City, die de twee verdachten naar Lincoln had gevoerd... „gouverneur, tot vijftig mijl...” hij haalde adem, „rondom Golden City is de vlieg gevonden... de mannen zijn met schijnwerpers op de akkers... ze weten geen raad... ze hadden geen flauw idee... de tarwe stond prachtig... er is een heele stoet farmers op weg naar Lincoln, gouverneur!” Hij wees naar de beide vreemdelingen. „Ze willen weten, wat die lui hier komen doen... en ze eischen, dat u aanstonds helpt, om de vliegen te bestrijden... ze eischen vliegtuigen om te gassen... ze zijn bang voor den oogst, gouverneur.”

Cornelius Fulton stond op.

„Sheriff, rijd die menschen tegemoet en houd ze tegen — maar vlug... Zeg maar, dat ik op weg ben om zelf te kijken. De schade kan nooit zoo groot zijn — dat weten we allemaal... Gaat u nu gauw!” Toen de sheriff weg was, greep hij naar de telefoon. „Verbind me even met Blas?” Hij luisterde. „Majoor Blas? Met Fulton... ja! Ga eens kijken, wat er bij Golden City aan de hand is, Blas... ja, de menschen zijn een beetje zenuwachtig... zet den weg af... houd ze kaln... opwindning helpt niets, en er is geen reden voor. Brengt u ze dat aan hun verstand... Sheriff Hope is onderweg...”

ik kom na... ik hoor wel wat... Goed, Blas?”

Een der farmers, die zich tot nu toe op den achtergrond had gehouden, trad naar voren.

„Ik moet naar huis, gouverneur — anders doen ze misschien domme dingen. En verder gaat 't mij niet aan wat u doen wilt, maar we weten hier allemaal, dat die vervloekte muggen niet uit den hemel vallen, maar uit den grond komen — hoe, dat zullen we nog moeten zien, gouverneur. In ieder geval, als 't aan mij ligt — en ik geloof, dat de andere heeren er net zoo over denken — dan kunnen die twee mannen kaln verder gaan met onze tarwe te bekijken.”

Toen de farmers vertrokken waren, trad de gouverneur op het tweetal toe.

„Ik zal me houden aan het voorstel van mijn vrienden... 't is wel erg eigenaardig allemaal...” Hij deed zijn best, een erg onschuldig gezicht te trekken, wat hem maar zeer matig gelukte. „Er zal wel hard overdreven worden. De schade kan niet zoo groot zijn, want de contrôle op 't zaaiakoren is hier zeer streng — buitengewoon streng in dezen staat” — zijn gezicht vertrok — „dien u nu denklijk wel zult verlaten...”

„Zoo gauw mogelijk, gouverneur — rekent u daar maar gerust op.”

ZESDE HOOFDSTUK

IN Hotel Central te Winnipeg, het oude, eerbiedwaardige middelpunt van den Canadeeschen graanhandel, zat Peter Ackermann na te denken over het avontuur, dat zoo'n snel einde had gemaakt aan zijn tocht door het Amerikaansche tarwegebied.

Hij boog zich over de tafel, keek zijn aantekeningen door en kwam nogmaals tot de overtuiging, dat hij goed had waargenomen, dat er geen dwaling mogelijk was.

Vóór hij met Robinson Grane naar Golden City was gereisd, had hij Noord- en Zuid-Dakota, Kansas, Minnesota, Iowa bezocht — met één woord, alle landstreken, waar tarwe groeide en rijpte — en had ooit iemand den stand van het gewas nauwgezet bekeken, dan was hij het. 't Kón niet, 't was zoo goed als onmogelijk, dat hij een belangrijk ziekteverschijnsel zou hebben voorbijgezien — laat staan zoo'n gevaarlijk verschijnsel als die vervloekte hessenvlieg...

Hoe was 't toch mogelijk, dat het insect in een paar dagen zoo in massa's voorkwam in den omtrek van Golden City, die eerst toch zuiver was geweest? Hoe moest hij dat verklaren?

Hij keek peinzend door het raam van de achttiende verdieping over de stad, welke hij nu spoedig den rug zou toekeren; toen trok hij den brief aan zijn vader, dien hij aan 't schrijven was, weer naar zich toe en schreef snel verder:

„Ik ben dus tot de overtuiging gekomen — en alle omstandigheden pleiten daarvoor — dat we met 'n absoluut plaatselijk verschijnsel te doen hebben,

waar wij verder geen aandacht aan hoeven te schenken; de farmers zullen het geteisterde gebied om moeten ploegen, denk ik — ze zullen door hun regeering zooveel mogelijk geholpen en ondersteund moeten worden.... Voor ons echter is het geval slechts van één kant merkwaardig: het schijnt te bewijzen, dat een op 't oog volkomen gezond gebied ongeveer plotseling uit kan vallen voor de schatting van den oogst. Belangrijker evenwel is voor ons de nog steeds aanhoudende droogte, die reeds groote zorg wekt, vooral in de provincie Alberta. De graancommissie is nogal terughoudend in haar rapporten, met 't oog op loerende speculanten, denk ik, die niets liever zouden doen, dan den tarweprijs flink opjagen. Daarom heb ik Robinson Grane vandaag met 't vliegtuig naar Edmonton gestuurd, om den toestand ter plaatse na te gaan. Hij vliegt niet graag, dus 't is nogal een toer geweest....

Knox, onze makelaar, bekijkt de zaak nog steeds erg kalm; hij meent, dat de speculanten nog niet durven, omdat ze natuurlijk op geen stukken na kunnen schatten, hoe groot de onzichtbare voorraden zijn. Blijft de droogte echter nog aanhouden, dan moeten we, volgens hem, heel zeker op een stijging der prijzen rekenen.

Als ik u nu, gezien uw berichten over den stand van zaken in Europa, een raad mocht geven, zou het deze zijn: niet koopen! De rapporten van onzen vriend Constantinescu lijken me erg overdreven. Ik zou me van al die tarwe-offertes niets aantrekken. Ik ben 't hierin volkomen met Mücke eens; er is zooveel tarwe — dat heb ik hier iederen dag wéér gezien — dat de wereld er in zou kunnen stikken. Ik heb dagenlang door zeeën van tarwe heen gereden, tusschen oceanen door, en er kan ons heel wat gebeuren, vader, maar honger hoeven we niet te krijgen! Wat Winnipeg betreft — ik heb 't lid van de graancommissie Horace Linpool op een afscheidsglasmaatschappij gezien. De man heeft mij groote diensten bewezen.

Nu ik uitgesproken ben over de zaken, mag ik u wel zeggen, dat ik een heel klein beetje heimwee naar huis heb — en naar Hedda! Ze schrijft wel druk, en ik ook, maar u weet, vader — wat zijn brieven eigenlijk nóg? Ik vind 't erg verstandig, dat zij een paar weken bij haar familie in Hongarije is gaan logeeren. Ik hoop u beiden binnenkort gezond en blij weer te zien en te omhelzen! Amerika is ontzaglijk, vader, wonderbaar, fabelachtig.... Maar 't mooiste is toch altijd je eigen land.... Hij legde snel de pen neer en greep naar de telefoon, die vinnig rinkelde.

„Ackermann — Hotel Central.... ja, met wien? Met Edmonton? Ik wacht!.... Hallo! Ja, Ackermann, Hotel Central, Winnipeg.... O, Grane, wat is er? Toch niet aan mootjes gevallen, hoop ik? Nee! Dan is 't goed.” Hij luisterde en zei toen verbaasd: „Waar is dat voor noodig? Ik wil toch overmorgen weg! Dat weet u toch! Nee, dat hoeft helemaal niet — maar zegt u me dan toch eindelijk, wat er eigenlijk is.... wat? Kunt u dat niet door de telefoon zeggen? Hè.... met 't oog op den oogst?” Peter Ackermann dacht een paar seconden na. „Goed, ik kom — maar op uw verantwoording.... U weet, dat ik mijn tijd ingedeeld heb.... Als 't een plezierreisje blijkt te zijn, zult u ervan lusten.... Ja, ik neem 't nacht-vliegtuig.... Goed, afgesproken. Tot ziens, Grane.”

Peter Ackermann stond snel op, ging met zijn rechterhand over zijn voorhoofd, waarin nu een paar rimpels lagen, keek op de klok, belde den portier op en bestelde een plaats in het nachtvluchtig naar Edmonton, de hoofdstad der provincie Alberta, dicht bij den voet van het Rotsgebergte gelegen. Hij had niet gedacht, dat hij die streek ook nog zien zou.... Toen ging hij weer zitten en voltooide den brief aan zijn vader.

„Maar, meneer Ackermann, wat is dat jammer!” Horace Linpool keek Peter aan, en het was hem aan te zien, dat hij het meende. „Ik had me zoo verheugd op dat avondje.... U hebt me prachtige inlichtingen gegeven over de Europeesche markt — ik ben u erg dankbaar....”

„Ik sta precies zoo tegenover u, meneer Linpool, en ik hoop, dat we elkaar nog treffen, als ik terugkom; 't zal wel niet lang duren....”

„'n Oogenblikje!” Linpool nam een telegram aan van een secretaresse, die met heimelijke coquetterie naar Peter keek. „Mag ik even?”

Linpool wierp een blik op het telegram, en Peter merkte op, dat de Canadees schrok, hem met verbaasden blik aankeek, en snel naar hem toe kwam, zoodra het meisje de kamer uit was.

„U vliegt niet alleen vanavond, meneer Ackermann!” zei Linpool, een hand op Peter's schouder leggend.

„Ik vlieg niet alleen? Hoe bedoelt u?”

„Ik ga mee!”

Peter Ackermann keek verbaasd, maar ook blij, want het gezelschap van dien man kon hem niet anders dan aangenaam zijn. „Da's prachtig, meneer Linpool! Mag ik vragen, waarom u zoo plotseling naar Edmonton moet?”

„Dat weet ik zelf niet! De voorzitter van de commissie, die in Fort William zit, verzoekt me dringend, aanstonds naar mijn district te gaan. De rest kom ik daar wel te weten.... U wilt me nu zeker wel excuseeren? We zien elkaar op 't vliegveld.”

Toen het nachtvluchtig, dat het passagiersverkeer tusschen Winnipeg en Edmonton hielp onderhouden, den grond weer had bereikt en uitrolde, en Peter Ackermann achter Linpool, die door een paar heeren ontvangen werd, uit de cabine klom, kwam uit het gedrang van menschen rondom de machine de omvangrijke gestalte van Robinson Grane te voorschijn. Snel en onopgemerkt trok hij Peter terzijde.

„Dag! Wat komt Linpool hier doen? Gauw....”

„Maar, Grane, wat is er toch?”

„Vraag nu niet te veel, dat kan later nog. Ik wil weten, waarom Linpool hier is.”

Hoewel Peter Ackermann niet begreep, waar Grane heen wilde, vertelde hij snel, wat er op 't kantoor van Linpool gebeurd was. Toen keek hij Grane weifelend aan. „Ben je er? Of is er nog iets van je dienst? Als je mij nu maar eens vertelt, waarom je me hier naar Edmonton gelokt hebt.”

„Da's een tweede kwestie, Peter — dat heeft den tijd.... Pas op, Linpool zoekt je!”

„Ah, Grane! Hoe gaat 't?”

„Dag, meneer Linpool.” Grane bekeek den man van top tot teen. „Al zoo vroeg hier? Is er iets aan de hand?”

Wordt vervolgd.

GRIJS HAAR

Herkrijg en behoud
Uw natuurlijke kleur!

Wanneer de eerste grijze haren zich vertoonen, denk er dan om dat de wetenschap het thans mogelijk heeft gemaakt de origineele kleur en zachtheid van Uw haar in enkele minuten weer terug te krijgen en te behouden. Dit doet de Inecto Rapid-methode. Een behandeling met Inecto maakt het haar zachter en glansrijker dan ooit. Het herstelt op onmerkbaar wijze de natuurlijke kleur, zoo blijvend, dat, hoe dikwijls U Uw haar ook wast, of borstelt of laat permanenten, de nieuwe schoonheid niet aangetast kan worden. Zet vandaag nog den eersten stap naar het einde der grijsheid, vraag Uw kapper, drogist of parfumeur naar INECTO RAPID; maar — denk erom het vooral bij den juisten naam te noemen. Gratis prospectus verstrekt de Importeur Fa. A. MAAS, A. G. J. LINDENKAMP (succ.), O. Z. Voorburgwal 239-241, Amsterdam-C.

INECTO
RAPID

Mijn
Maagbezwaren
zijn
verdwenen

Indien gij U, wanneer U van tafel opstaat, bezwaard en licht in Uw hoofd gevoelt, indien Uw maag U onbehaaglijk doet gevoelen, indien U een uur daarna last heeft van hoofdpijn of van neiging tot braken, aarzelt dan geen seconde; doet hetgeen deze vroolijke heer doet, gebruik een kleine dosis Gebismureerd Magnesium in een beetje water. Het maagzuur — de oorzaak van de meeste maagbezwaren — houdt onmiddellijk op U last te veroorzaken.

De oprispingen, winden, belemmerd ademen, dat zoo verontrustend is voor Uw omgeving, verdwijnen als bij tooverslag en het gebruik van Gebismureerd Magnesium verzekert de vermindering van de meer ernstige verwikkelingen, die chronisch kunnen worden. Gebismureerd Magnesium is verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogisten à f 1.— per flesch, of f 1.75 per groote flesch, die voordeliger is.

GEBISMUREERD
MAGNESIUM

Kon zijn schoenen niet dichtrijgen Rheumatische pijnen nu volkomen verdwenen

Hier hebt ge het voorbeeld van een man, wiens been gezwollen en uiterst pijnlijk was. In één maand waren zijn klachten volkomen verdwenen. Ziehier zijn brief:

„Uw Kruschen Salts heeft mij meer goed gedaan dan enig ander middel. Mijn rechterbeen deed mij steeds pijn, soms meer, soms minder en dat bleef zoo gedurende de laatste 5 jaren. Mijn been was gezwollen en steeds pijnlijk, maar na één maand Kruschen Salts gebruik te hebben, voelde ik mij een ander mensch. De pijnlijke verdween, tegelijk met de zwelling. Voordat ik met Kruschen Salts begon, kon ik mijn

schoenen niet dichtrijgen, terwijl ik er nu, na een maand, niet den minsten last meer mee heb. Ik schrijf U om U te zeggen, dat ik Kruschen Salts als het beste middel beschouw, dat ik ooit genomen heb.

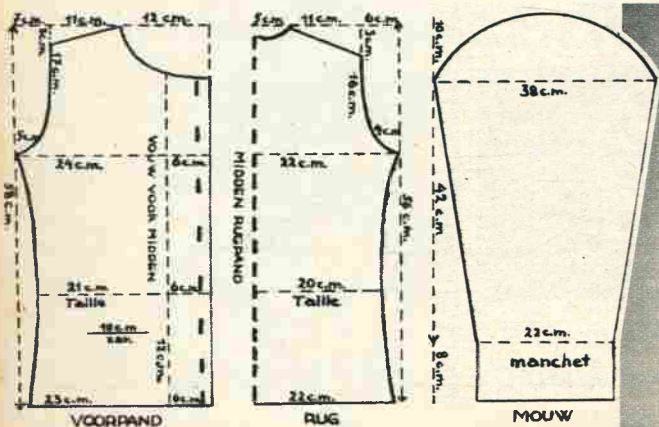
G. A. P.”

Wanneer ge snelle en afdoende verlichting van Uw rheumatische pijnen wenscht, begin dan morgen, of beter nog vandaag, met Kruschen Salts. De 6 verschillende zouten, waaruit Kruschen Salts bestaat, zorgen door de aansporende werking op lever, nieren en ingewanden, dat urinezuur en andere opgehoopte afvalstoffen, die het bloed verontreinigen en de oorzaak der pijnen zijn, langs de natuurlijke kanalen volkomen uit het lichaam worden verwijderd. Met het wegnemen der oorzaak verdwijnen tevens de pijnen, terwijl tegelijkertijd Uw geheele gezondheidstoestand enorm zal verbeteren. Weg de rheumatische pijnen; stralende gezondheid voor één cent per dag.

Kruschen
Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon, omzetsbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch zoowel als op de buitenverpakking de naam Rowntree Handels-Maatschappij voorkomt.

WIE BREIT ER NOG GRAAG EEN MOOIEN JUMPER?

IN bijna alle kranten en geïllustreerde bladen lezen we op het ogenblik van wintersport en ijsvermaak; foto's over deze wintergeneugten prijken er in al haar pracht.

In Zwitserland, Beieren en Noorwegen viert vooral de skijsport thans hoogtij.

In ons landje, helaas, moeten we het dikwijls zonder sneeuw- en ijsvermaak stellen, maar daarom kunnen we ons evengoed in een leuken sport-jumper steken, zooals op bijgaande foto staat afgebeeld.

Het is werkelijk een pracht-jumper met zijn mooie garnering van kraagje, knopen en ceintuur in een bijpassende, afstekende kleur.

Ook dames, die nu niet bepaald op het bezit der slanke lijn kunnen bogen, zal deze jumper nog heel goed kleeden. Het model is nl. lang en kleedt daarvoor zeer goed af.

De jumper is gewerkt in nopjespatroon, wat heel erg moeilijk lijkt, maar in werkelijkheid is het zóó gemakkelijk, dat een kind het bijna zou kunnen doen.

We nemen ongeveer 800 gram lichtblauwe tweedraadswol en 100 gram donkerblauwe wol van dezelfde dikte.

Even wil ik nog opmerken, dat u natuurlijk iedere andere kleurencombinatie kunt kiezen, passend bij uw teint en figuur.

Voor al dit laatste mogen we ook niet vergeten, want als we wat naar den gezetten kant uitgaan, zullen we nooit opvallende tinten kiezen. Opzichtige kleuren nl. doen de figuur altijd veel meer uitkomen.

We nemen breinaalden passend bij de wol en breien nu eerst een proeflapje, dat 10 steken breed en 10 toeren hoog wordt.

Aan de hand van het patroon, dat we volgens bijgaand model van papier vervaardigd hebben, en dat we juist passend voor onze figuur op maat hebben geknipt, kunnen we nu het aantal steken en het aantal toeren, dat we breien moeten, berekenen.

Men wikkelt de wol op drie kluwens en begint dan te breien met één draad. We beginnen met het voorpand, dat in twee helften moet worden gebreid.

Voorpand. 1ste, 2de, 3de, 4de toer: 3 averecht, 1 recht (heen). 3 recht, 1 averecht (terug).

5de toer: Zooals de voorgaande toeren, maar nu met 2 draden breien.

6de toer: Zooals voorgaande toeren, maar nu met 3 draden breien.

7de, 8ste, 9de, 10de toer: Men laat twee draden hangen en brei weer met een draad.

De volgende toer wordt nu weer met een dubbelen draad gebreid; de daaropvolgende met drie draden en dan weer vier toeren met één draad. Dit telkens zoo herhalen.

De draden, die blijven hangen, worden gewoon, telkens omhoog gehaald, maar men moet zorgen, dat ze niet te strak worden aangetrokken, daar we dan plooiën in het werk krijgen.

Zooals aan het patroon te zien is, minderen we telkens aan den eenen kant eenige steken, terwijl we voor het armsgat weer moeten meerderen.

Het beste doen we dit door het breiwerk iederen keer even op het patroon te leggen.

Ook de schouders worden schuin afgeminderd. Voor den hals moet maar heel weinig geminderd worden, daar anders de ronding spoedig te groot zou zijn.

Zakken. Op de plaats, waar deze op het knippatroon staan aangegeven, kanten we ter breedte van 10 c.M. steken af en breien den toer, zooals het patroon aangeeft, gewoon af. Vervolgens leggen we het werk weg.

Met behulp van twee andere breinaalden zetten we evenveel steken op als we zooeven hebben afgekant en breien nu in rechte steken den achterkant

van de zakken. We kunnen deze zoo diep maken als we willen.

Dan nemen we het voorpand weer op en breien van den buitenrand naar binnen tot aan de afgekante steken en breien dan de steken van het zooeven gebreide gedeelte van den binnenzak af en breien vervolgens tot aan het eind.

De zak, die op deze manier in het voorpand wordt gebreid, wordt nu verder met onzichtbare steken aan den binnenkant vastgehecht.

De knoopsgaten worden niet in het voorpand zelf, maar in den rand gehaakte vasten gemaakt, welken rand men aan het rechtervoorpand haakt.

Ceintuur. Opzetrand is 7 c.M. We breien: 1 recht, 1 averecht, 12 c.M. lang. Minderen tot nog 10 c.M. over zijn. De rest van de ceintuur wordt afgebreid totdat deze 90 c.M. lang is.

Kraag. Beginnen op een breedte van 6 c.M. en minderen, als we ongeveer 6 c.M. gebreid hebben, tot een breedte van 3 c.M. De geheele kraag is 52 c.M. lang, waarvan het einde ook weer 6 c.M. breed moet worden en even groot als het begin.

Beide uiteinden van het kraagje worden door een vierkant gespje gehaald, dat voor aan den hals bevestigd is.

WAT KUNNEN KINDEREN LASTIG ZIJN!

Kinderen zijn hinderen, zei Vader Cats. Maar wat vergat hij?

Dat hijzelf geweest was, wat hij later zoo in de kinderen afkeurde.

Vele ouders meenen maar, natuurlijk steeds te goeder trouw, dat hun kinderen modellen kunnen zijn van gehoorzaamheid, beleefdheid en ordelijkheid.

Toe Jan, haal jij eens vlug een pond bananen voor me van den groenteboer, zegt moeder, want die heb ik vanmorgen heelemaal vergeten.

En Piet, zegt weer een andere moeder, hou jij kleinen broer nu eens wat bezig, en daarbij vergeet moeder heelemaal, dat Piet juist van boven komt, waar hij twee uur op die akelige Fransche thema's heeft zitten werken. En kijken Jantje of Pietje dan wat zuur, of geven ze misschien een minder vriendelijk woord terug, dan volgt er dadelijk een bestraffing.

Zeker, kinderen moeten weten, dat hun ouders boven hen staan, en dat zij hebben te gehoorzamen, maar daar staat tegenover, dat ouders moeten leeren hun kinderen te begrijpen.

Vele argumenten, die worden aangevoerd om kinderen te bestraffen, zijn gewoonlijk gebaseerd op traditie.

Als Marietje of Wiesje zus of zoo doet, dan wordt er onverbiddelijk gestraft en naar de reden waarom ze het zoo deden en niet anders, wordt niet gevraagd; soms wordt er niet eens bij gedacht.

In de verste verte niet zou ik den ouders er een verwijt van willen maken dat zij hun kinderen met opzet onredelijk zouden straffen. Geen rechtgeaarde vader of moeder zal zoo onverstendig zijn. Maar gedachtig aan het spreekwoord: „Wie zijn kind liefheeft spaart de roede niet”, rekenen zij het zich veeleer tot een duren onderplicht, dat zij hun kinderen bij ieder vergrijp, al is het dan nog zoo klein, de noodige straf moeten toedienen.

't Is natuurlijk zeer prijzenswaardig, dat ouders hun kinderen met de meeste zorg willen opvoeden, maar laten zij bij het bestraffen van hun kroost dan eerst de redenen gaan opsporen, waarom hun kind aldus handelde.

Waarom zijn er zooveel klachten over ondeugende kinderen?

Wat mag daarvan toch de oorzaak zijn?

Een kind leeft in een geheel andere wereld dan een groot mensch. Het heeft zijn fantasie over zijn spel, zijn verhalen en sprookjes, en leeft in een

wonderwereld, waar wij groote menschen geheel en al buiten staan.

In het kind leeft een drang naar genot en vrolijkheid, maar het weet zich niet te uiten. Vandaar dan ook, dat we niet verstomd moeten staan over een troepje joelende en schreeuwende schoolkinderen, of dat we het toch vreeselijk onbeleefd moeten vinden, wanneer een onzer spruiten zingend en met veel lawaai de kamer komt binnengestormd, zonder er ook maar zelfs aan te denken, om vader of moeder te groeten.

En zeggen we dan toch niet dadelijk dat eeuwig: „kun je niet groeten?” of: „schreeuw niet zoo, want ik verga van hoofdpijn.”

Zeker kunt u het zoo zonder meer maar niet laten passeeren, maar doe het dan met een vriendelijk woord of een lachend gezicht.

Het middel om te voorkomen, dat we moeten straffen en ik mag wel zeggen, het grootste middel is: houdt uw kinderen bezig.

Ik zat eens met een dame, die een allerliefst klein meisje bij zich had, in den trein. Moeder zat het feuilleton van een vrouwentijdschrift uit te spellen en scheen er zich bijzonder voor te interesseeren, wat, op zich beschouwd, natuurlijk niets verkeerd is.

Intusschen zat kleine zus smakelijk een banaantje op te penzelen. Maar mammi vergat helaas, dat voor het verorberen van een banaan minder tijd noodig was dan voor het lezen van een lang feuilleton.

En zus begon: „Mammie”. . . . Maar mammi zei: „Nee zus, nu eens even stil hoor, mammi is zoo klaar.” Maar het „zoo” duurde nogal even en weer begon zus: „Mammie, zijn. . . .”

„Hè zus, laat mammi nu toch nog even met rust.”

Toen keek het kind naar buiten en opeens zag het de telefoonpalen langs de spoorlijn.

Een, twee, drie, vier, begon ze te tellen en telde maar door, wel een half uur lang. Verder dan twintig kwam ze nooit, maar dan begon het maar weer van voren af aan.

U ziet, de bezigheid van het kleine meisje was hier het redmiddel geworden, dat moeder rustig kon verder gaan met het lezen van haar feuilleton.

Daarom, ouders, leert uw kinderen begrijpen, helpt hen prettig bezig te zijn en spoedig zal het blijken, dat het vele straffen onnoodig zal zijn geworden.

RIA VAN MAARSEN.

MENU VAN DE WEEK

SMAKELIJK ETEN

Zondag: Bloemkoolsoep. Vleeschcroquetjes. Ossenhaas. Bloemkool. Aardappelen. Bananenvla.

Maandag: Koude ossenhaas. Gestoofde pruimen. Aardappelen. Rijst.

Dinsdag: Varkensribbetjes. Zuurkool. Aardappelpuree. Appelmoes.

Woensdag: Groentesoep. Gehakt. Andijvie. Aardappelen.

Donderdag: Gebakken spek. Bruine boonen. Aardappelen. Fruit.

Vrijdag: Gebakken schol. Gestoofde bieten. Aardappelen. Broodomelet.

Zaterdag:

Geldersche rookworst. Stampot v. boerenkool. Griesmeel met bessensap.

RECEPT VAN BROODOMELET

400 gram oud brood.
2 eieren.
50 gram boter.
4 Dl. melk.

1 pakje vanillesuiker.

Van het brood verwijdert men de korst. Daarna weekt men het in de melk, die een weinig verwarmd is, en wrijft het fijn.

Nu worden de geklopte eierdooiers, vanillesuiker en suiker er door geroerd en ten laatste het stijfgeklopte eiwit bijgevoegd.

De boter wordt in de koekepan lichtbruin gemaakt en het beslag wordt er ingedaan, dat aan beide kanten lichtbruin wordt gebakken. De koek wordt met wat jam besmeerd en met poedersuiker bestrooid, warm opgediend.

Geen levertraan-ellende meer!

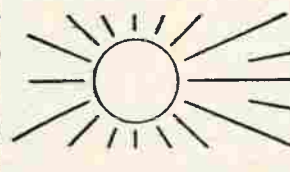
Scott's Emulsion mist dien afschuwelijken traan-smaak. Kinderen nemen het liever.

Scott's Emulsion belangrijk in prijs verlaagd!

Levertraan alleen is dikwijls onvoldoende. Slechts Scott's Emulsion bevat alle stoffen, die noodig zijn voor den opbouw van het lichaam. Daarom kunt U Uw kinderen die walging voor levertraan gerust besparen. Scott's Emulsion is „volledig”. Behalve de stoffen, die in levertraan voorkomen, bevat Scott's Emulsion voor het lichaam onmisbare stoffen. Scott's is een room-achtige emulsie (emulsie beteekent: fijn verdeeld, dus uiterst licht verteerbaar), met vitaminen A en D voor vet-, weefsel- en beendervorming, phosphor voor hersenen en zenuwen. Het mist dien weezinwekkenden traansmaak.

DOET WAT DE ZON DOET.

Oorzaak van talloze winterkwalen is het gebrek aan zon. Eén lepel Scott's Emulsion staat gelijk met 2 uur zomersche zonneschijn. Geef Uw kinderen deze onmisbare bron van energie. Het maakt ze sterk en geeft ze weerstand. Uw dokter zal Scott's Emulsion adviseeren en de nieuwe prijzen stellen het in ieders bereik. Bestel vandaag nog een flacon.

NIEUWE PRIJZEN!

Flacon: VROEGER 1.25

THANS fl. 1.05

Dubbele VROEGER 2.25

flacon: THANS fl. 1.90

SCOTT'S EMULSION

FANTASIEËN ROND ONZE PLAATJES

ZONNESTRALEN OP REGENDAG

Zooals de Spaansche haar kracht zoekt in een uitgebreide collectie waaiers, de Amerikaansche uitmunt in het avond-toilet en de Zwitsersche er gezellige ski-pakken op na houdt, zoo ligt voor de Hollandsche vrouw het zwaartepunt in de regenuitrusting.

Tenminste voor het werkende meisje, dat er iederen dag door regen en wind op uit moet.

Gelukkig zijn de tijden, dat de regenplunje gerecruteerd werd uit afgedankte mantels en veromfaaide hoeden, voorbij.

Zelfs de vrouw, die niets weten wil van een parapluie, kan er bij het slechtste weer nog gezellig uitzien. Tenminste als ze zich niet bezondigt aan zulke kleine hoedjes als de twee eerste meiskes van het plaatje, want zelfs de beste permanent is op den duur niet bestand tegen regen.

Soepele, waterdichte zijde, gabardine en vooral ook gummi-stoffen worden verwerkt voor regenjassen.

Gloriazijde is uiterst geschikt voor het zomerseizoen; een flinke gabardine doet vooral dienst in het gure jaargetijde, terwijl de met gummi gevoerde mantels, die aan de bovenzijde meestal satijnig glanzen en in mooie kleuren en dessins verkrijgbaar zijn, het goedkoopst verkocht worden.

Wat betreft de smakelooze exemplaren uit zwart of gekleurd zeildoek, hoewel ze nog niet heelemaal van de baan zijn, tóch behooren ze tot de verdwijnende soort. Bovendien hebben ze het groote nadeel, dat bij een flinke bui het water in straaltjes in de schoenen loopt.

Een wandeling langs de étalages en men kan ervaren, dat het heelemaal geen kunst is om er gezellig uit te zien bij slecht weer.

Een fleurig regentenuie is een zonnestraal bij somberen hemel!

ALS WE HEEL VEEL JURKEN HEBBEN

Dan kunnen we ons met succes te buiten gaan aan dit grappig jurkje van zwartwit geblokte doffe zijde, dat even aardig is als het gauw zal gaan vervelen. Zelfs al wordt de ruit schuin genomen, dan nog is dit dessin in lijnrechten strijd met het streven naar de slanke silhouet, terwijl de zeer wijde, gefronst ingezette mouw ook slechts past bij de lange slanke vrouw.

Het geheel wordt in niet onbelangrijke mate opgevroolijkt door een ceintuur van zwart fluweel, die van voren bestaat uit recht-opstaande

NIET ZOO GEVAARLIJK ALS HET ER UITZIET....

Vanwege het geweer zou dit sportief mantelpakje, dat gemaakt is van zware wollen stof, eigenlijk beter op zijn plaats zijn in een Engelsch society-blad, dat nooit gelukkiger is, dan dat het foto's publiceeren kan van vooraanstaande ladies in haar diverse rollen.

Omdat er in Holland heel weinig gejaagd wordt en door dames vrijwel heelemaal niet, zullen we beginnen met het attriboot van Diana weg te denken en houden dan een mantelpakje over, dat even geschikt is om flinke wandelingen te maken als voor allerlei sportieve doeleinden.

Het meest practisch is een gedekte kleur te kiezen; een mooi ree-bruin zal wel het best aan het tweeledig doel van practisch en tegelijk flattens voldoen.

Knoopen en ceintuurgesp zijn van hertenhoorn, een vrij duur materiaal, dat echter met succes vervangen kan worden door exemplaren van hout of leer.

Is men niet lang en slank, dan de borstzakken laten vervallen.

GARNITUURTJES, DIE WE ZELF MAKEN

Hoewel Vrouw Mode zich over het algemeen heel erg weinig aantrekt van praktische overwegingen, kan toch niet ontkend worden, dat zij de kraagjes en garnituurtjes van peau de suède op den juisten tijd gelanceerd heeft. Want de fleurige gevalletjes van georgette of wit piqué komen meestal veromfaaid en smoezelig vanonder zware winterjas of regenmantel te voorschijn. Het aardigst zijn de sets, die bestaan uit kraagje en ceintuur, desgewenscht met een paar manchetjes erbij.

Al zal het heel moeilijk zijn om zelf zulke aardige combinaties te maken met chroom, gespen, ringetjes of knopen als we in de étalages der groote modehuizen zien liggen, toch is het werkelijk niet moeilijk om uit een lap leer wat gezelligs te tooveren.

Het doorvlechten met leer in contrast-kleur is even makkelijk als effectvol. Ook het sportieve model met de verchroomde gespjes zal wel geen hoofdbreken kosten.

Het verwerken van leer heeft als niet te onderschatten voordeel, dat de randen geen afwerking vragen en het naaiwerk dus tot een minimum gereduceerd wordt.

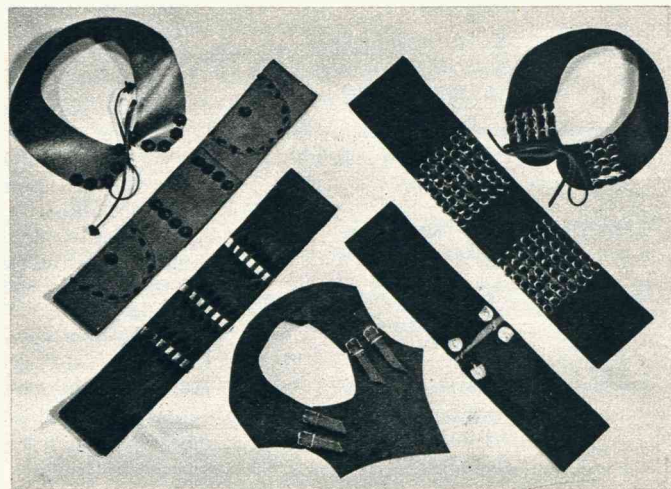

rolletjes fluweel van harmonieerende kleuren.

Zoowel de symfonie in groen als de toonladder van diep-rood naar zalm-rose zullen het goed doen.

Maar nogmaals, zoo'n gewaagd jurkje is alleen geschikt voor het modepopje, dat er een uitgebreide garderobe op na kan houden.

Ofwel... voor het handige meisje, dat zelf met naald en draad overweg kan en kans ziet om voor weinig geld zoo'n Parijsch modesnuffje in elkaar te flansen.

Veilig geland!

**Ook U
kunt in het leven
veilig landen**

door U aan de „ASSO” toe te vertrouwen.
Reeds jaren leiden wij met succes op voor vaste
betrekkingen, examens en diploma's.

Ieder, **die de lagere school heeft bezocht**,
kan onze cursussen volgen en zijn doel bereiken.

Voor Dames en Heren, gehuwden en ongehuwden, jong en oud. Laag maandelijks
lesgeld. Geen vooruitbetaling. Vele studieboeken, tekenbenodigdheden, atlassen,
enz., gratis. Elke week een leszending. Correctie van gemaakt werk. Na goede
afloop fraai diploma. Daarna flinke hulp bij sollicitatie.

Doe een keuze uit onderstaande cursussen:

A-CURSUSSEN: voor heren: kommies, politie-
diploma, maréchaussée, militaire politie, verpleger, be-
steller, hulpkeurmeester (voor slagers), keurmeester van
waren, verkoper en winkelbediende (zowel in het
algemeen als apart voor kruideniers- en textielwaren,
manufacturen, enz.), chef-verkoper, filiaalhouder, etaleur,
administrateur, makelaar-taxateur, reiziger, journalist,
notarisklerk, inspecteur verzekeringsmij., havenmeester,
brugwachter, sluiswachter, gemeentebode, concierge,
filmopérateur, veeverloskundige.

Voor dames: verpleegster, verkoopster en winkel-
juffrouw (zowel in het algemeen als apart voor
kruideniers- en textielwaren, manufacturen, enz.),
chef-verkoopster, filiaalhoudster, etaleuse, privé-secre-
tresse, reizigster, journaliste, kinderverzorgster, kinder-
juffrouw.

B-CURSUSSEN: voor beginners, zowel dames als
heren praktijk diploma boekhouden (dubbel boek-
houden), handelsrekenen, handelskennis, handelsrecht,
statistiek, boekhoud-diploma's „Mercurius” en „Ver-
eniging van Leraren”, Ned. Taal, Frans, Duits,
Engels, stenografie (systeem „Groote”), spreken in het
openbaar, rekenen, meetkunde, aardrijkskunde, algemene
ontwikkeling, warenkennis, belastingrecht, handschrift-
verbetering, modern reclameschrift, beschavingsleer
(goede omgangsvormen), eerste hulp bij ongelukken.

Voor gevorderden: Nederlandse, Franse, Duitse en
Engelse handelscorrespondentie, opleiding correspon-
dent correspondentie.

C-CURSUSSEN.

chauffeur-monteur, autotechniek,
auto-Diesel-monteur,
electriciën, electrotechniek,
sterkstroommonteur } diploma V.E.V.,
zwakstroommonteur }
lijnwerker-telegrafist,
erkend installateur, diploma V.E.H.I.,
radiomonteur, radiotechniek,
lasser, lastechniek,
machinist, stoomwerktuigkunde,
motormachinist, motortechneik,
machinist electrisch bedrijf,
koeltechniek,
vliegtuigmecaniciën, vliegtuigtechniek,
zweefvliegtuigbouw,
verwarmingsmonteur,
installateur van centrale verwarmingen,
smid-bankwerker, constructie-bankwerker,
gasfitter, diploma Vereniging van Gas-
fabrikanten,
loodgieter,
adspirant bouwkundig opzichter,
bouwkundig opzichter,
reclame-tekenaar,
bouwkundig-tekenaar,
machine-tekenaar,
electrotechnisch-tekenaar,
tekenen voor plaatwerkers en loodgieters
betonbouw, wegenbouw, enz.

Zend onderstaande bon, duidelijk ingevuld, in gesloten enveloppe, te
franken met postzegel van 6 ct., aan ons of schrijf een brief en
wij sturen U gratis alle inlichtingen.

DOE HET HEDEN!

ASSO

INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJK ONDERWIJS

Dir. J. van der Bij, Hoofdonderwijzer.

ERNST CASIMIRLAAN 26, ARNHEM

BON.

Ik verzoek zonder enige verplichting
inlichtingen omtrent de cursus voor:

Naam:

Straat en No.:

Woonplaats:

Leeftijd:

Politie

Verpleger (ster)

Maréchaussée
Mil. Politie

Etaleuse-Etaleuse
Verkoper (ster)
Filiaalhouder (ster)

Chauffeur-Monteur

Kantoorbetr.

Hulpkeurmeester

Electriciën

Tekenaar

Journalist-
Journaliste